

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta
Katedra obchodu a cestovního ruchu

Studijní program: 6208 B Ekonomika a management
Studijní obor: Obchodní podnikání

Cestovní ruch a rekreace v okolí Českých Budějovic

Vedoucí bakalářské práce
RNDr. Josef Navrátil, Ph.D.

Autor
Karolína Škrovová

2011

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta
Akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Karolína ŠKROVOVÁ**
Osobní číslo: **E08150**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Obchodní podnikání**
Název tématu: **Cestovní ruch a rekreace v okolí Českých Budějovic**
Zadávající katedra: **Katedra obchodu a cestovního ruchu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Zhodnocení současného stavu cestovního ruchu ve vybrané oblasti. Posouzení struktury předpokladů rozvoje cestovního ruchu ve vybrané oblasti. Zhodnocení struktury současných návštěvníků vybrané oblasti. Identifikace témat vhodných k optimalizaci využití oblasti cestovním ruchem a rekreací.

Metodický postup:

1. Studium literatury
2. Sběr a utřídění sekundárních a primárních dat
3. Analýza nabídky a poptávky
4. Návrh témat k optimalizaci

Rámcová osnova:

1. Úvod. 2. Literární rešerše. 3. Cíle a metody. 4. Výsledky. 5. Návrhy optimalizace využití území. 6. Závěr. 7. Seznam pramenů a použité literatury. 8. Přílohy.

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Rozsah pracovní zprávy: **30 - 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

- Goeldner, C. R., Ritchie, J. R. B.** *Tourism: Principles, Practices, Philosophies.* 11th edition. Hoboken: John Wiley a Sons, 2009.
Horner, S., Swarbrooke, J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času.* Praha: Grada Publishing, 2003.
Mariot, P. *Geografia cestovného ruchu.* Bratislava: Akadémia, 1983.
Ritchie, J. R. B., Crouch G. I. *The Competitive Destination: A Sustainable Tourism Perspective.* Oxon: CABI Publishing, 2003.

Vedoucí bakalářské práce: **RNDr. Josef Navrátil, Ph.D.**
Katedra obchodu a cestovního ruchu

Datum zadání bakalářské práce: **15. února 2010**

Termín odevzdání bakalářské práce: **16. dubna 2011**

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studijní 13 (20)
370 05 České Budějovice

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc., prof.h.c.

děkanka

Ing. Kamil Pícha, Ph.D.

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 26. února 2010

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Cestovní ruch a rekreace ve vybrané oblasti okolí Českých Budějovic vypracovala samostatně s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 sb. v plném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly, v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb., zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne .....

Karolína Škrovová

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce za přípravu pracovních materiálů zveřejněných v kurzu Moodle EF JU v ČB „Navrátil – Bakalářská práce“ a umožnění jejich využití v textu mé bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat svým rodičům, kolegyním Tereze Rusnákové, Adéle Pulkrábové a Lence Nové za pomoc a podporu.

OBSAH

1	Úvod.....	8
2	Literární rešerše	9
2.1	Cestovní ruch	9
2.2	System cestovního ruchu	13
2.3	Předpoklady cestovního ruchu.....	14
2.4	Účastník cestovního ruchu.....	16
2.5	Vybraná oblast	17
3	Cíle a metody	20
3.1	Cíle a hypotézy	20
3.1.1	Hlavní cíl:	20
3.1.2	Dílčí cíle a hypotézy:	20
3.2	Data a metody	20
3.2.1	Předpoklady cestovního ruchu.....	21
3.2.2	Návštěvníci	25
4	Výsledky	42
4.1	Diverzifikace struktury předpokladů cestovního ruchu.....	42
4.1.1	Fyziognomie (přírodní předpoklady).....	42
4.1.2	Kultura (kulturně historické předpoklady)	46
4.1.3	Akce	52
4.1.4	Superstruktura.....	55
4.1.5	Vhodnost území pro provozování aktivit.....	57
4.2	Rovnoměrnost rozmístění předpokladů cestovního ruchu.....	58

4.3	Návštěvníci atraktivit oblasti	63
4.3.1	Image	63
4.3.2	Zažívané emoce na lokalitách.....	65
4.3.3	Vnímání lokalit	71
4.3.4	Motivace k návštěvě	75
4.3.5	Aktivity provozované v rámci cesty	79
5	Návrhy optimalizace využití území cestovním ruchem.....	82
5.1	Potenciální možnosti dalšího rozvoje cestovního ruchu.....	82
5.2	Doporučení pro praxi	84
6	Závěr	86
7	Summary	88
8	Seznam pramenů a použité literatury	89
9	Seznam tabulek	94
10	Seznam obrázků.....	95
11	Seznam příloh	97
12	Přílohy.....	98

1 ÚVOD

Jihočeský kraj, tudíž i okolí Českých Budějovic patří k regionům s největším počtem památek. Rožmberkové, Schwarzenberkové a další slavné rody zde zanechaly obrovské dědictví, jehož krása zušlechťuje a dramatická historie učí moudrosti.

Po Praze a Středočeském kraji je Jihočeský kraj považován za třetí turisticky nejatraktivnější region České republiky. Předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu jsou zde oproti jiným regionům České republiky nadstandardní – zejména díky bohatému propojení přírodního, kulturního a historického bohatství.

České Budějovice a jejich okolí jsou tradiční turistickou destinací. Tato oblast je po celé generace synonymem pro pohodovou a aktivní dovolenou. Je to vyhledávané místo harmonie, moderní infrastruktura doplňuje bohaté kulturní a historické dědictví. Důraz na kvalitní služby je známkou aktivní, pohodové, relaxační či poznávací dovolené.

Atraktivita toho území je dána především geografickou polohou, přírodním bohatstvím, četnými kulturními a historickými památkami a obecně vhodnými podmínkami pro rozvoj pěší turistiky, cykloturistiky a rodinné dovolené spojené se zážitky a koupáním.

Tato bakalářská práce se bude věnovat cestovnímu ruchem a rekreaci v okolí Českých Budějovic. Práce se věnuje posouzení struktury předpokladů rozvoje cestovního ruchu v okolí Českých Budějovic. Aby došlo k naplnění tohoto cíle bude zjištěna nabídka jednotlivých atraktivit, které tato oblast nabízí (kulturně-historické, přírodní, rekreační, ubytovací).

Dalším cílem je zhodnotit strukturu návštěvníků vymezené oblasti. K naplnění tohoto cíle bude provedeno dotazníkové šetření na určených lokalitách (zámek Hluboká nad Vltavou, zřícenina Karlův Hrádek, město Týn nad Vltavou).

Hodnocení nabídky a poptávky ve vybraném území, by mělo vyústit v navržení dalších využití možností a potenciálů, kterými tato oblast disponuje.

2 LITERÁRNÍ REŠERŠE

2.1 Cestovní ruch

Cestovní ruch se skládá z množství navzájem se doplňujících služeb, jejichž pomocí lidé uspokojují své různé potřeby.

Světová organizace cestovního ruchu (UNWTO) formulovala mezinárodně uznávanou definici cestovního ruchu následujícím způsobem: „Cestovní ruch zahrnuje činnost lidí, cestujících do místa a pobývajících v místech mimo jejich obvyklé prostředí po dobu kratší než jeden ucelený rok, za účelem trávení volného času, obchodu a za jinými účely“ (Goldner & Ritchie, 2009, s. 7).

Indrová (2002, s. 7–9) dodává, že cestovní ruch je neodmyslitelnou součástí dnešní moderní společnosti. V rámci cestovního ruchu se každoročně dává na celém světě do pohybu obrovské množství lidí, kteří zpravidla ve svém volném čase opouštějí dočasně místa svého stálého bydliště za účelem rekreace, poznání, styku s lidmi a celé řady dalších důvodů.

Hlavním motivem tohoto pohybu a pobytu je záměrná změna prostředí, které umožňuje člověku uspokojit některé z jeho potřeb, například potřeby odpočinku, klidu, pohybu, poznání, kulturních a estetických zážitků, změny místa, seberealizace a další, pro jejichž uspokojení neposkytuje místo jejich bydliště dostatek možností a příležitostí nebo neumožňuje dostatečnou kvalitu jejich uspokojení.

Složitost jevu jakým cestovní ruch je, jeho mnohooborovost a průřezovost, činí pak obtížným i jeho přesné a z hlediska teorie i praxe jednotné definování. Autoři ve svých definicích zdůrazňují různé stránky tohoto složitého jevu, mnohdy v závislosti na tom, z hlediska které vědní disciplíny je cestovní ruch zkoumán a definován.

Hornerová a Swarbrook (2003, s. 53,54) konstatují, že definice cestovního ruchu mají několik složek. Jak je již uvedeno výše, obecně se cestovní ruch definuje jako krátkodobý přesun lidí na jiná místa, než jsou místa jejich obvyklého pobytu, za účelem pro ně příjemných činností. Definice zní jednoduše, ale není plně výstižná. Nezahrnuje

například oblast služebních cest, kde hlavním smyslem cestování je práce, nikoliv zábava. Je také nesnadné určit, jak daleko člověk musí cestovat nebo kolik nocí musí strávit mimo domov, abychom jej mohli považovat za turistu. Mezi cestovním ruchem a cestováním nepochybně existuje silná spojitost.

Všechny uvedené definice jsou důkazem toho, jak obtížné je definovat tento složitý jev, jakým cestovní ruch je, s plným vystižením zmíněné mnohostrannosti a mnohooborovosti.

Cestovní ruch můžeme dělit do různých skupin z několika úhlů pohledu. V každodenní praxi se projevuje v různých druzích a formách, které se vyvíjejí v závislosti na poptávce účastníků cestovního ruchu a techniko-technologických možnostech nabídky.

O druzích cestovního ruchu hovoříme tehdy, když za základ posuzování cestovního ruchu vezmeme motivaci účastníků cestovního ruchu, tj. účel, pro který cestují a pobývají přechodně na cizím místě. O formách cestovního ruchu mluvíme, když jako základ posuzování cestovního ruchu vezmeme různé příčiny, které ho ovlivňují a důsledky, které přináší (Hesková et al., 2006).

Druhy cestovního ruchu

Z hlediska motivace účasti na cestovním ruchu hovoříme zejména o rekreačním, sportovním a dobrodružném, mysliveckém a rybářském, kulturním a náboženském, lázeňském a zdravotním, obchodním, kongresovém a stimulačním cestovním ruchu. V praxi se druhy cestovního ruchu nevyskytují v čisté podobě, ale ve vzájemné kombinaci, přičemž jeden z nich bývá dominantní.

- Rekreační cestovní ruch je druh cestovního ruchu, pro který je charakteristický pasivní, ale i aktivní odpočinek ve vhodném přírodním prostředí s cílem obnovy fyzických a psychických sil.
- Sportovní cestovní ruch, pro tento druh cestovního ruchu je také charakteristický pobyt ve vhodném přírodním prostředí, avšak s aktivním vykonáváním různých sportovních činností.

- Dobrodružná cestovní ruch je součástí sportovního cestovního ruchu jako výsledek touhy po neznámém, s cílem zažít nějaké dobrodružství s jistou mírou adrenalinu.
- Kulturní cestovní ruch umožňuje uspokojení duchovních potřeb lidí, kteří jsou motivováni možností poznávání kulturního dědictví, kultury, a způsobu života rezidentů navštívených míst. V praxi má podobu návštěv muzeí, galerií, výstav, hudebních, divadelních a filmových festivalů, společenských a náboženských akcí.
- Lázeňský cestovní ruch představuje zdravotně-preventivní a léčebné činnosti pod odborným zdravotním dohledem ve volném čase. Jeho rozvoj je podmíněn existencí přírodních léčivých zdrojů, které ovlivňují zaměření lázeňské léčby.
- Kongresový cestovní ruch, jeho předmětem je nejčastěji organizování kongresů, konferencí, symposií, seminářů, výstav a veletrhů. Jde o druh cestovního ruchu, který zahrnuje soubor činností spojených s cestováním a pobytem v kongresovém místě, zaměřený na výměnu vědeckých a odborných poznatků a zkušeností.

Formy cestovního ruchu

Formy cestovního ruchu umožňují blíže určit podstatu cestovního ruchu z hlediska potřeb a cílů jeho účastníků. Typologie cestovního ruchu užívá více klasifikačních kritérií.

- *Z geografického hlediska* dělíme cestovní ruch na domácí, zahraniční a mezinárodní. Odvozené druhy jsou vnitřní, národní a regionální cestovní ruch (Hesková et al., 2006, s. 27).
- *Podle vztahu k platební bilanci státu* rozlišujeme zahraniční cestovní ruch na aktivní a pasivní. Aktivní cestovní ruch zahrnuje příjezdy zahraničních návštěvníků do určité země. Jejich pobyt v dané zemi je spojen se spotřebou zboží a služeb hrazenou z devizových prostředků návštěvníků, což znamená v konečném efektu příliv deviz do platebních bilancí státu. Pasivní cestovní ruch zahrnuje výjezdy obyvatel určitého

státu do zahraničí, přičemž jejich pobyt a spotřeba zboží v zahraničí je realizována za vyvezené devizové prostředky, což v konečném efektu, pro stát znamená odčerpání devizových prostředků a tím pasivní vliv na platební bilanci státu (Malá, 2002, s. 33).

- *Podle délky trvání pobytu* rozlišujeme cestovní ruch na krátkodobý a dlouhodobý. Krátkodobým cestovním ruchem rozumíme pobyt do 3 dnů, zahrnující 2 přenocování. Dlouhodobým cestovním ruchem rozumíme pobyt delší než 3 dny, nikoliv však více než 6 měsíců v domácím cestovním ruchu a více než 1 rok v cestovním ruchu zahraničním (Čertík, 2001, s. 25).
- *Podle způsobu organizování* rozdělujeme cestovní ruch na individuální a organizované cestování. Individuálně si cestování organizuje až 80% účastníků cestovního ruchu. Organizované cestování je hlavním předmětem činnosti profesionálních organizátorů cest, kterými jsou cestovní kanceláře. Výsledkem této činnosti jsou zájezdy, které na rozdíl od individuálních cest mají společné, pevné body programu, ve kterých je volnost rozhodování jednotlivců relativně omezena. Součástí organizovaného cestování je klubový cestovní ruch. Jde o formu cestovního ruchu, kde účastníci pobývají v klubových zařízeních. (Hesková et al., 2006, s. 29)
- *Z hlediska způsobu účasti a formy úhrady nákladů účasti* se jedná o volný cestovní ruch – komerční, kde si veškeré náklady hradí účastník sám, přičemž jeho účast není ničím podmíněna. Vázaný cestovní ruch – nekomerční, kde účastník hradí pouze část nákladů spojených s účastí. Zbývající část hradí zaměstnavatel, zdravotní pojišťovna apod. (Čertík, 2001, s. 19).

2.2 Systém cestovního ruchu

Cestovní ruch jako obecně pojatý objekt představuje reálný socioekonomický volný systém, jehož základními stavebními prvky jsou subsystémy nabídky a poptávky, subsystém realizační a vazby mezi nimi představují toky turistů, služeb, informací a finančních prostředků (Štěpánek, 2001, s. 14).

Systému cestovního ruchu se velice podrobně věnují Ritchie a Crouch (2003, s. 60-78), kteří uvádějí, že cestovní ruch je systém otevřený, jež podléhá mnoha vlivům a tlakům, které vznikají mimo tento samostatný systém. Tvoří ho makroprostředí, které se skládá z velkého množství jevů, jež ovlivňují veškeré lidské činnosti, a tedy nejsou specifické pro cestování a cestovní ruch. Faktory makroprostředí jsou obvykle rozděleny do šesti hlavních skupin v souvislosti s ekonomikou, technikou, ekologií, politickým a právním vývojem, sociokulturními otázkami a měnícím se demografickým životním prostředím.

Systém cestovního ruchu je dále tvořen mikroprostředím. Jedná se o činnost subjektů v cestovním ruchu, kteří přímo ovlivňují cíle každého člena. Mikroprostředí se skládá z organizací, vlivů a síly, které leží uvnitř destinace cestovního ruchu. Tyto vlivy mají tendenci mít přímější a okamžitý dopad, proti prvkům makroprostředí. Je to obecné pravidlo, ale bývá to opačně. Mikroprostředí je také tvořeno veřejností. Patří mezi ně média, vládní úřad, všeobecná veřejnost, místní obyvatelé, finanční instituce, skupiny občanů, organizované pracovní síly.

Jedním ze zásadních prvků systému cestovního ruchu je destinace. Destinace je obecně cíl cesty cestujících. Destinace cestovního ruchu v užším slova smyslu je cílová oblast v daném regionu, typická významnou nabídkou atraktivit cestovního ruchu a infrastruktury cestovního ruchu a v širším smyslu země, lidská sídla a oblasti, které jsou typické velkou koncentrací atraktivit cestovního ruchu, rozvinutými službami a infrastrukturou cestovního ruchu, jejichž výsledkem je velká dlouhodobá koncentrace návštěvníků. V některých zemích je území rozděleno do turisticky, historicky nebo administrativně kompaktních destinací (Pásková & Zelenka, 2002, s. 59,60).

2.3 Předpoklady cestovního ruchu

K tomu, aby mohl být cestovní ruch řádně realizován, je třeba naplnit určité předpoklady, vedoucí k prvotnímu impulzu touhy cestovat. Proto a nejen proto Ritchie & Crouch (2003, s. 110,111) ve své publikaci vysvětlují veškerou problematiku, již lze pod pojem „předpoklady cestovního ruchu“ zahrnout.

Mezi jádrové zdroje a faktory podmiňující vznik touhy cestovat patří:

1. Geografie destinace, především krajina, scenérie a podnebí. Jedná se o vizuální a smyslové potěšení odvozené z těchto tří prvků, které poskytují nejzákladnější fyzikální požitek cestovního ruchu.
2. Kulturní a historické předpoklady destinace, které poskytují duševní uspokojení z prohlídky
3. Fyzická a emocionální stimulace návštěvníka.
4. Různé speciální akce, umožňující vytvořit dynamiku a jedinečnost, daného místa.
5. Jednotlivé složky superstruktury destinace, které jsou často rozmanité, mají tendenci poskytovat podstatnou část toho, co je vnímáno jako zásadní v cestovním ruchu.
6. Druhy zábavy jsou často navrženy tak, aby doplňovaly různé kulturní a společenské akce, které destinace nabízí.
7. Síla trhu často slouží jako hlavní katalyzátor návštěvnosti, která se týká mezilidských vztahů a vazeb (Ritchie & Crouch, 2003, s. 110,111).

Činitele rozvoje a rozmístění cestovního ruchu z ekonomického i geografického hlediska se dělí na:

1. Činitele, kteří stimulují vznik cestovního ruchu ve funkci poptávky a klasifikují se jako *selektivní (stimulační) předpoklady*.
2. Činitele, kteří vytvářejí možnosti pro jeho lokalizaci ve vztahu k nabídce teritoria a klasifikují se jako *lokalizační předpoklady*.

3. Činitele, kteří umožňují jeho faktickou realizaci a klasifikují se jako *realizační předpoklady*.

Společným jmenovatelem těchto činitelů je, že se vždy projevují v prostorovém a územním uspořádání (Hrala, 2001, s. 10).

- *Selektivní předpoklady* představují způsobilost společnosti k účasti na cestovním ruchu. Předpoklady společnosti pro tuto činnost předurčuje ekonomická i kulturní úroveň a politická situace. V současnosti můžeme dobře posoudit naše možnosti při cestování ve srovnání s obdobím před rokem 1990. Rozdíl v aktivní účasti obyvatel na cestovním ruchu vyvolává úroveň urbanizace, demografické změny, sociologické a ekologické předpoklady a politické situace v kontextu se světem (Mirvald et al., 1996, s. 30).
- *Lokalizační předpoklady* tvoří přírodní, kulturněhistorické a ostatní předpoklady. Přírodní předpoklady umožňují regeneraci fyzických i duševních sil, neboť přinášejí změny životních stereotypů civilizované společnosti. Mění svou hodnotu pro cestovní ruch v různých ročních obdobích. Ke kulturněhistorickým předpokladům patří objekty kulturní činnosti a život lidí v kontextu historického vývoje společnosti. Atraktivita památek je stanovena hierarchickým členěním na světové, národní a lokální. Mezi ostatní lokalizační předpoklady můžeme zařadit zajímavá civilizační díla svědčící o mimořádném umu lidstva (Mirvald et al., 1996, s. 31).
- *Realizační podmínky* mají dominující postavení pro konečnou fázi uskutečnění různých forem cestovního ruchu. Z geografického hlediska umožňují oblasti cestovního ruchu dosáhnout a využít. Vytvářejí základní předpoklady, bez nichž nelze cestovní ruch efektivně realizovat. Služby, které poskytují přímo cestovnímu ruchu, tvoří jen část z jejich souhrnné kapacity (Hrala, 2001, s. 10).

2.4 Účastník cestovního ruchu

K tomu, aby se běžný člověk mohl stát účastníkem cestovního ruchu, potřebuje, mimo jiné, být k tomuto úkonu řádně motivován. Cestovní motivace je spokojenost spojená s dovolenou. Zahrnuje uvolnění napětí, které je základním elementem k různým touhám a očekáváním týkajících se dovolené. Lidé cestují z mnoha důvodů, a někdy si jich nejsou plně vědomi. Motivace patří k objevování sebe sama, cestující je ochoten poznat odlišné kultury, faunu a flóru území (Mouninho et al., 2000, s. 49).

Z odborné literatury podle Hornerové & Swarbrooke (2003, s. 63-66) jsou *motivační faktory* takové faktory, které vedou lidi k potřebě rekreace nebo dovolené nebo potřebě různých aktivit provozovaných ve volném čase. Motivační faktory lze rozdělit na řadu kategorií, například:

- fyzické (relaxace, klima, zdraví, sportovní aktivity)
- emoční (milostný vztah, únik, fantazie)
- kulturní (gastronomie, prohlídka památek)
- postavení (exkluzivita, módnost)
- osobní (návštěva přátel a příbuzných)
- osobní rozvoj (učení cizím jazykům nebo získávání jiných nových znalostí)

Determinující faktory určují, zda zákazník bude moci někam jet. Patří mezi ně jeho disponibilní část příjmů, pracovní a rodinné závazky, množství volného času. Dalšími z faktorů určující typ dovolené, který si zákazník bude moci dovolit, jsou například:

- dostupnost vybraných produktů
- minulé zkušenosti zákazníka, jeho rodiny a příbuzných
- zákaznickovy představy o různých typech dovolených a konkrétních cílech cest
- ceny různých typů dovolených
- různá roční období, spolu s cenami v místě rekreace.

V odborné literatuře i v praxi nalezneme velkou řadu typologií účastníků cestovního ruchu. Hesková (2006, s. 63,64) vymezila následující typy účastníků:

Turisté – objevitelé se snaží získat informace o místní společnosti. Jako dopravní prostředek většinou odmítají letadlo a jejich cesta trvá často několik dnů.

Elitní turisté se zpravidla zdržují v pobytovém místě i několik týdnů, navštěvují místa po celém světě. Hledají neobvyklé zážitky, směřují například do Nepálu nebo do buší Afriky. Tito turisté se dobře adaptují na místní podmínky.

Neobvyklí turisté se většinou zajímají o „primitivní kultury“ Může se jednat i o určitou formu ekoturistiky.

Individuální turisté cestují individuálně nebo v malých skupinkách. Využívají všech výhod civilizace, vyžadují vysoký standard služeb a jsou ochotni za ně zaplatit.

Masové turisty můžeme zařadit mezi obyvatele se středními příjmy. Očekávají, že zaměstnanci hotelu splní všechna jejich přání.

Charteroví turisté jsou charakterističtí minimálním zájmem o kulturu a obyvatele země do které přijeli. Služby pro ně jsou spojeny s hotelem a jejich pobyt je obvykle krátký, od prodlouženého víkendu do dvou týdnů.

2.5 Vybraná oblast

Vymezené území zahrnuje zhruba severní část českobudějovického regionu. Je to členitá krajina s rozlehlými lesy, na Hlubocku a Zlivsku, i s velkými rybníky, jejíž osu tvoří řeka Vltava. Je tu poměrně hustá síť vsí, v nichž se dochovaly hodnotné stavby lidové architektury, méně je naopak měst. Hranice této vybrané oblasti jsou vymezeny obcemi: Chrástany, Koloměřice, Vesce, Nuzice, Smilovice, Čenkov u Bechyně, Hartmanice, Horní Bukovsko, Dolní Bukovsko, Bošilec, Mazelov, Horní Slověnice, Horní Miletín, Lišov, Borek, Hrdějovice, Dasný, Čejkovice, Žabovřesky, Břehov, Němčice, Sedlec, Radomilice, Chvalešovice, Lhota pod Horami, Temelín, Všeteč, Pašovice, Doubravka (obrázek 1.).

Obrázek 1. Vymezené území

Zdroj dat: JANITOR J/2 JanMap 2.6. Ob

Z geografického hlediska se okolí Českých Budějovic rozkládá na rozhraní Českobudějovické a Třeboňské pánve. Českobudějovická i Třeboňská pánev, vzájemně odděleny Lišovským prahem, jsou tektonickými sníženinami, které byly ve třetihorách zalaty rozsáhlými jezery. Pro obě pánve je charakteristický povrch s minimálním převýšením a velkým množstvím umělých vodních ploch – rybníků. K největším

vodním plochám patří Bezdrev a Dehtář, z lidové poezie je známý např. Tálinský rybník severně od Protivína (David & Soukup, 2004 s. 9).

Hluboká nad Vltavou, se nachází v Českobudějovické kotlině, 10 km od Českých Budějovic, s počtem obyvatel 4815 osob. Město leží na obou břecích Vltavy, jeho historie je spjata se zámek Hluboká (David & Soukup, 2004 s. 10).

Přibližně 10 km západně od Hluboké nad Vltavou leží obec Plástovice, v níž se nachází ojedinělý soubor blatských selských statků s bohatě zdobenými štíty špýchary. Většina staveb pochází z první poloviny 19. století a jsou postaveny ve stylu selského baroka.

Necelých 20 km severozápadně od Českých Budějovic se na břehu rybníka Bezdrev rozkládá město Zliv, jehož okolí bylo podle archeologických nálezů osídleno již v mladší době bronzové. Další oblastí je Týnsko. Týnsko zaujímá malebnou krajinu ve středu Jihočeského kraje kolem soutoku Vltavy a Lužnice s centrem v Týně nad Vltavou. Novodobou dominantu tvoří mohutné chladicí věže jaderné elektrárny Temelín. Týnsku se vyhýbají hlavní dopravní trasy a kromě Týna zde nenajdeme ani žádná větší sídla.

Českobudějovická pánev patří k oblíbeným turistickým cílům. Území je vhodné pro provozování vodních sportů na četných rybnících, málo členěný terén svědčí cyklistům, kteří mohou využít hustou síť cyklotras (Podhorský, 2003, s. 13).

3 CÍLE A METODY

3.1 Cíle a hypotézy

3.1.1 Hlavní cíl:

Zhodnocení současného stavu cestovního ruchu ve vybrané oblasti

3.1.2 Dílčí cíle a hypotézy:

C1: Posouzení struktury předpokladů rozvoje cestovního ruchu ve vybrané oblasti.

H1.1: Ve vybrané oblasti existuje diverzifikovaná struktura předpokladů cestovního ruchu.

H1.2: Předpoklady cestovního ruchu jsou ve vymezené oblasti rozmístěny nerovnoměrně.

C2: Zhodnocení struktury současných návštěvníků vybrané oblasti.

H2.1: Existují rozdíly v návštěvnických charakteristikách mezi skupinami návštěvníků.

C3: Identifikace témat vhodných k optimalizaci využití oblasti cestovním ruchem a rekreací.

H3.1: Ve vymezené oblasti existují možnosti rozvoje cestovního ruchu.
(Navrátil, 2011)

3.2 Data a metody

Prvním důležitým krokem pro tvorbu bakalářské práce bylo zvolení vybrané oblasti. Následně se muselo vymezit území a zvolit 3 významné oblasti z hlediska cestovního ruchu a rekreace. Tyto oblasti byly: zámek Hluboká nad Vltavou, Karlův Hrádek, Týn nad Vltavou. Následně při vypracování projektu bakalářské práce se

musely přesně stanovit cíle a hypotézy. Dalším krokem bylo studium literatury. Po studiu sekundárních dat byla v prostředí JANITORU J/2 v aplikaci JanMap vytvořena databáze atraktivit. Další důležitou věcí k vypracování bakalářské práce byla primární data, která se získávala řízenými rozhovory ve zvolených lokalitách. Data získaná dotazníkovým šetřením se zpracovávala a vyhodnocovala v programech MS Excel a STATISTICA. Posledním krokem bylo vypracování vlastní bakalářské práce.

Bibliografické záznamy, bibliografický soupis a citační odkazy na tištěné materiály se striktně drží pravidel daných časopisem *Tourism Management*. Bibliografické záznamy elektronických materiálů jsou založeny na ČSN ISO 690-2. Tabulky a grafika jsou vypracovány podle pravidel daných Americkou psychologickou asociací (Navrátil, 2011).

Metodika vypracování bakalářské práce je převzata podle pokynů vedoucího práce ze studijního materiálu *Kostra bakalářské práce* (Navrátil, 2011).

3.2.1 Předpoklady cestovního ruchu

Hodnocení předpokladů cestovního ruchu v této bakalářské práci vychází z modelu konkurenceschopnosti destinace (Goeldner & Ritchie, 2009, s. 442) na jehož základě analyzuje primární předpoklady motivace k návštěvě destinace, označované jako jádrové zdroje a atraktivitu (Navrátil, 2011).

Jádrové zdroje a atraktivitu představují klíčové faktory pro návštěvu destinace. Jádrové zdroje jsou hlavním důvodem, proč si budoucí návštěvníci vyberou danou atraktivitu před jinou (Ritchie & Crouch, 2003, s. 68).

Tvoří je následující skupiny předpokladů (upraveno podle Ritchie & Crouch, 2003 a Navrátil, 2011):

A. Fyziognomie

1. předpoklady dané atmosférou – charakterizované klimatickými oblastmi a kvalitou ovzduší,
2. předpoklady dané hydrosférou – dané existencí vodních útvarů v krajině a jejich

kvalitou, hodnotitelnými atraktivitami jsou: pramen, pramen minerální vody, ponor/vyvěračka, vodopád, povrchové vody využívané ke koupání,

3. předpoklady dané litosférou – charakterizované geomorfologií (typologií reliéfu), hodnotitelnými atraktivitami jsou: propast, krasový závrt, osamělá skála, osamělý balvan, skály,
4. předpoklady dané biosférou – charakterizované vegetačním pokryvem a výskytem živočichů, hodnotitelnými atraktivitami je výskyt maloplošně a velkoplošně chráněných území,
5. předpoklady dané krajinou – charakterizované využitím půdy podle údajů ČSÚ, hodnot koeficientu ekologické stability (KES), hodnotitelnými atraktivitami je místo výhledu, KES (Navrátil, 2011).

B. Kultura

Zahrnuje veškeré hodnoty vytvořené lidmi ve specifických podmínkách vymezeného území (Mariot, 1983, s. 133 a Navrátil, 2011).

Základem je charakteristika předpokladů ve smyslu výjimečnosti podle následující struktury (upraveno podle Ritchie & Crouch, 2003, s. 116): jazyk, náboženství a vzdělávání, tradice, odívání, gastronomie, řemesla, umění, architektura, historie. Hodnotitelnými nehmotnými atraktivitami je výskyt dějišť historických událostí a míst života významných osobností. Hodnotitelnými hmotnými atraktivitami jsou především historické památky mající charakter turistické superstruktury: poutní kostel, klášter, kaple, židovská památka, hrad, zámek, tvrziště, hradiště, zřícenina hradu či jiné památky, pomník významné osobnosti, pomník významné události, boží muka, kříž, smírčí kříž, historický hřbitov, vysídlené vesnice v pohraničí, hraniční kámen, památky lidové architektury, městská památková rezervace. Technické památky byly převzaty (JčK) nebo doplněny (ZčK, Vysočina, atd.) z vrstvy lokalizace technických památek (Katedra cestovního ruchu, 2006 a Navrátil, 2011).

C. Akce

Struktura je charakterizovaná a hodnocena na základě metodiky uváděné Bínou (Bína, 2002, s. 3), která byla upravena do typů: kulturní akce, obchodní a podnikatelské akce, sportovní akce, vzdělávací a vědecké akce, církevní akce (Navrátil 2011).

D. Zábava

Struktura vycházející z přehledu zábavních zařízení, mezi které v českém prostředí cestovního ruchu patří především tématické parky, aquaparky, offparky, apod., na nižší geografické úrovni pak i herny a kasina a noční podniky vůbec (Navrátil, 2011).

E. Superstruktura

V rámci superstruktury je posuzována:

1. materiálně-technická základna cestovního ruchu – charakterizovaná existencí základních a doplňkových zařízení cestovního ruchu: ubytovací zařízení, stravovací zařízení, turistická/informační/návštěvnická centra. Hodnotitelným ukazatelem je počet a struktura ubytovacích zařízení
2. zařízení umělých atraktivit - charakterizovaná existencí zařízení původně primárně určených k volnočasovým aktivitám s významem pro cestovní ruch. Hodnotitelným ukazatelem je počet muzeí, skanzenů, galerií, divadel, hvězdáren a planetárií a existence dalších zařízení: rozhledna, ZOO, lyžařský můstek, jezdectví, veřejné koupaliště, krytý bazén, lanovka, vlek, sjezdovka, agroturistika, golfové hřiště, tenisový kurt, lázně, půjčovna lodí, horolezecké stěny (Navrátil, 2011).

F. Aktivity

Možnost provozování aktivit cestovního ruchu je posouzena podle metodiky uváděné Bínou (Bína, 2002, s. 3 a Navrátil, 2011).

Hodnotitelné atraktivity byly zpracovány do prostorově lokalizované databáze v prostředí JNITOR J/2 (Pala, 2008) na základě studia sekundárních zdrojů: Turistický atlas Česko 1: 50 000, Hotel Zavis.cz, c2005-2007; Jihoceska – dovolena.cz, c2000-2005; Štekl hotel Hluboká, c2004-2006; Penzion – Restaurace KA• PR – Hluboká

nad Vltavou – ubytování v penzionu KAPR a skvělá kuchyně restaurace KAPR. c2011; Hotel Bakalář c2009; HotelHluboka.webnode.cz c2008; Ubytování Machová c2008; Letní dovolená na jihočeské chalupě, c2011; Penzion Vltavan – Purkarec c2005; Park Hluboká nad Vltavou c2005; Relaxační pobyty, wellness hotel | RRC Hluboká nad Vltavou, c2010; Sport Hotel Barborka | romantický víkend | dovolená s dětmi | firemní akce, c2010; Autokemping Křivonoska – O nás, c2004; Penzion Kalivoda, c2003; Ubytování Hluboká nad Vltavou, Jana Mašková, c2010; Sportovně – relaxační areál Hluboká nad Vltavou s výhledem na zámek Hluboká, c2000; Ubytování Hluboká nad Vltavou| Penzion Fanny, c2007; Rodinný Penzion V Zátoce – Purkarec, Jižní Čechy, c2008; zameckarestaurace.info, Penzion restaurace “vora&345“,c2010; Penzion U Pštrosa,c2010; Penzion Bezdrev – Úvod, c2009; Penzion Jižní Dvůr, c2007-2010; Penziony jižní Čechy, Nová Hospoda, ubytování jižní Čechy, cykloturistika, českobudějovicko, c2000-2011; Ubytování Dívčice – Dívčice – levné ubytování, c2006; H-R Camping Bezdrev – Hluboká nad Vltavou – Pec pod Sněžkou, c2010; Pizza.cz, c2003; Nový dvůr s.r.o. ,c2004-2011; Pod kostelem, ubytování Týn nad Vltavou od 800Kč, c1997-2011; Restaurant-pension L-CLUB, c2008; Sportcentrum Mrkáček – Tenis, bowling, restaurace c2005; Ubytování/ 2IN | všestranné ubytování / levné ubytování c2011; Penzion U mostu c2003; Statek Mazelov c2009;

Data byla ukládána do pěti vrstev:

- Kulturně - historické předpoklady – body, do atributové tabulky byly zaznamenávány od 1 – 86 kulturně historické atraktivity. Do atributové tabulky byl uveden název atraktivity, kód pro jednotlivé atraktivity – kostel, klášter, židovská památka, hrad, zámek, tvrzíště a hradiště, zřícenina hradu, či jiné památníky, pomník významné osobnosti, pomník významné události, významný hřbitov, galerie, hraniční kámen, lidová architektura, kaple, rozhledna, divadlo, dějiště historické události, městská památková rezervace. Jako další bylo zaznamenáváno období, kdy je atraktivita přístupná, otevírací doba, charakter atraktivity, odkaz na informace o atraktivitě a odkaz na zdroje informací.
- přírodní předpoklady – polygony, do atributové tabulky byly zaznamenávány v pořadí 1–14 maloplošně chráněná území a přírodní atraktivity. U MCHU byly

uváděny jedna až tři atraktivity daného území, kód MCHU, ten se lišil podle toho, zda šlo o přírodní památku, přírodní rezervaci, národní přírodní rezervaci. Také byl do atributové tabulky zaznamenáván kód MCHU a předmět ochrany podle USOP. Poslední údaj atributové tabulky byl odkaz na zdroje informací. U přírodních předpokladů byl uváděn kód na jednotlivé atraktivity – skály, louky, živočichové, vyvěračka, vodopád, osamělá skála, jeskyně, pramen, les, osamělý balvan, živočich, rostlina. Dále byl uváděn stručný charakter atraktivity a odkaz na zdroj informací.

- ubytovací zařízení – body, do atributové tabulky byly zaznamenávány ubytovací zařízení v pořadí 1–41, dále byl uveden název zařízení, adresa, odkaz na ubytovací zařízení, počet lůžek a pokojů, typ ubytování.
- ostatní superstruktura – body, do atributové tabulky byly zaznamenávány rekreační atraktivity v pořadí 1–30, dále byl zaznamenán název, kód atraktivity – lyžařský můstek, jezdeckví, veřejné koupaliště, sportovní rybolov, ZOO, horolezectví, hvězdárna, lanovka, vlek, sjezdovka, tenisový kurt, golfové hřiště, agroturistika. Jako další v atributové tabulce byl zaznamenáván stručný popis atraktivit, odkaz na informace o atraktivitě a odkaz na zdroje, odkud byly informace poskytnuty (Navrátil, 2011).

3.2.2 Návštěvníci

K dalším analýzám vedoucím k naplnění cíle práce byla data získaná řízenými rozhovory prováděnými do standardizovaného formuláře (dotazníku). Jednotlivé části byly sestaveny vedoucím práce taktéž podle požadavků projektů Katedry obchodu a cestovního ruchu (Navrátil, 2011).

3.2.3 Dotazníkové šetření

Dotazování bylo prováděno na třech lokalitách ve vymezeném území na základě rozhodnutí vedoucího práce (obrázek 2).

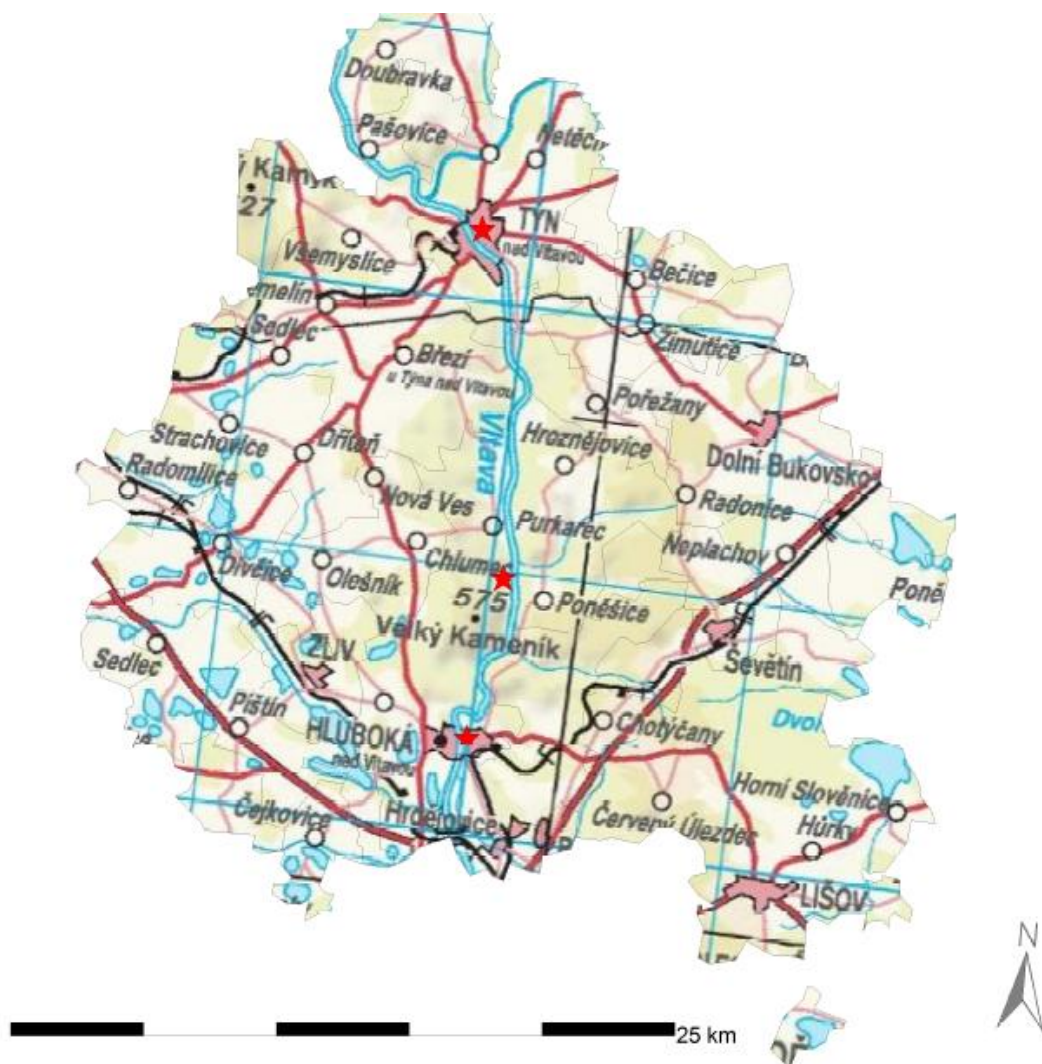
První lokalitou byl zámek Hluboká nad Vltavou. Získávání dat pomocí dotazníků probíhalo přímo v zámecké zahradě, kde lidé přicházeli buď na prohlídku zámku, nebo pouze jen na procházku zahradou.

Druhou lokalitou byla zřícenina Karlův Hrádek. Výběr dotazníků byl uskutečňován přímo u zříceniny, ke které je možné přijít po červené turistické stezce asi 8 km ze stanice vlaku Hluboká – Zámostí.

Poslední lokalitou bylo centrum města Týn nad Vltavou s největší koncentrací turistů. Většina dotazníků byla vyhotovena v období Vltavotýnských slavností v místě této akce.

Provést náhodný výběr vzorku mezi účastníky tak, aby jej šlo označit za náhodný (Ferjenčík, 2000), je v cestovním ruchu prakticky nemožné (Navrátil et al., 2010). Použitý výběr lze označit za nahodilý. Dotazování bylo prováděno o víkendech i v pracovních dnech. Vybrán byl vždy každý 5. návštěvník na lokalitách zámek Hluboká nad Vltavou, Týn nad Vltavou, protože návštěvnost těchto míst je vysoká. V lokalitě Karlův Hrádek byl osloven každý návštěvník, z důvodu menší návštěvnosti. Dotazování bylo prováděno, dokud nebylo dosaženo stanoveného počtu dotazníků na každé lokalitě, což je 64 dotazníků. Z toho vyplývá, že celkový počet vypracovaných dotazníků je 192. Počet návštěvníků, kteří odmítli dotazník vyplnit byl na všech třech lokalitách celkem 23. Dotazování probíhalo osobně v období od července do září v roce 2010.

Obrázek 2. Lokality, na nichž bylo prováděno dotazníkové šetření (zámek Hluboká nad Vltavou, zřícenina Karlův Hrádek, Týn nad Vltavou).

Zdroj dat: JANITOR J/2 JanMap 2.6. 0b

3.2.3.1 Dotazovací nástroj

Ke zjištění aktuálního stavu poptávky bylo využito standardizovaného dotazovacího nástroje pro návštěvníky atraktivit cestovního ruchu (Navrátil, 2011).

Pro každé místo byla zjišťována jeho **image** s využitím nestrukturovaného nástroje (Hsu et al., 2004). Respondenti byli vyzváni, aby uvedli jediné slovo nebo slovní spojení, které je napadne ve spojení s navštíveným místem (Navrátil, 2011).

Emoční složka postojů návštěvníků k navštívenému místu byla zjišťována na základě standardizovaných sedmičlenných škál sémantického diferenciálu uváděných Mehrabianem a Russellem (Mehrabian & Russell, 1974). Jsou jimi *uvolněný – znuděný; ovládající – ovládaný; divoký – líný; přeplněný – nenaplněný; vzrušený – klidný; dominantní – podřízený; povzbuzený – uvolněný; šťastný – nešťastný; svobodný – omezený; potěšený – naštvaný; bdělý – ospalý; nabuzený – nenabuzený; spokojený – sklíččený; uspokojený – neuspokojený; důležitý – bezvýznamný; rozrušený – otupený; ovlivňující – ovlivněný; plný naděje – zoufalý*. Respondenti byli požádáni, aby uvedli míru, do jaké na ně dané místo v dané škále působí. Do dotazovacího nástroje byly emoce zařazeny v náhodném pořadí (Navrátil, 2011).

Základní měřicí nástroj emoční složky postojů byl doplněn konfirmačním měřicím nástrojem na standardizované sedmičlenné škále sémantického diferenciálu s vypovídací schopností o vnímání konkrétního místa (Findlay & Sparks, 2002). Ten je složen z *běžné – vzácné; maloměřítkové – velkoměřítkové; řídké – husté; symetrické – asymetrické; jednotvárné – rozmanité; vzdálené – blízké; srovnatelné – odlišné; jednoduché – složité; uspořádané – neuspořádané; souvislé – nesouvislé; známé – nové; normální – překvapivé; stejnorodé – různorodé; nenaplněné – přeplněné*. Taktéž tyto škály byly řazeny v náhodném pořadí (Navrátil, 2011).

Dalším významným sledovaným konceptem byly **motivy** k návštěvě daného místa. Motivy byly určeny vedoucím práce na základě studia literatury a zahrnují jak motivy „pull“, tak motivy „push“: *bavit se; byl jsem k tomu donucen (rodinou, zaměstnavatelem); být na místě, kde nebyli známi; být s přáteli; být s rodinnou; dozvěděl jsem se, že toto místo je zajímavé; jde o chráněné území/památková objekt; je to blízko k našemu ubytování/ domovu; je to na cestě, kterou jsme si naplánovali; je tu klid; je tu zábava; místo je kulturně/umělecky zajímavé; místo je přístupné; místo je spojeno se zajímavou historií; místo leží v zajímavé krajině; možnost být tím, čím opravdu jsem; možnost duchovního prožitku při kontaktu s přírodou, kulturou, krajinou;*

prostředí je zde příjemné; na místě jsou zpřístupněny informace (naučnou stezkou, informační tabulí, průvodcem); na místě vzpomínat na „staré dobré časy“; navštívit zajímavá místa; nedělat nic, jen relaxovat; něčemu se naučit; poznávat nová místa; po cestě si o zážitcích povídat s přáteli; potkávat nové lidi; protože to je (lokalita 1 – 3); relaxovat fyzickou rekreační činností; uvolnit se od stereotypu každodenního života a práce; zažít dobrodružství; změnit prostředí. Respondenti byli požádáni, aby u každého motivu na 5ti stupňové Likertově stupnici označili míru významu každého motivačního prvku k aktuální návštěvě 1 = zcela nevýznamný, 2 = spíše nevýznamný, 3 = nedokážu se rozhodnout, 4 = spíše důležitý, 5 = velmi důležitý důvod (Navrátil, 2011).

Význam jednotlivých **rekreačních aktivit** v rámci aktuálního pobytu byl sledován na bance aktivit používaných vedoucím práce při výzkumech cestovního ruchu (Navrátil et al., 2010). Banka zahrnuje: *cykloturistika; hry s dětmi; nakupování; návštěvy historických zajímavostí (hrady, zámky, atd.); návštěvy muzeí, galerií, historických slavností apod.; odpočinek; pěší turistika; pozorování přírody; pracovní aktivity; rekreačně sportovní aktivity (koupání, tenis atd.); wellness - aktivity a lázeňské procedury; zábava (včetně návštěv zábavných zařízení a akcí).* Respondenti byli požádáni, aby u každé aktivity uvedli na 5-ti stupňové škále jak často se jednotlivým aktivitám věnovali 1 = nevěnuji se, 2 = věnuji se ojediněle, 3 = věnuji se občas, 4 = věnuji se často, 5 = věnuji se především (Navrátil, 2011).

Dotazník byl doplněn dotazy na obvyklá **segmentační kritéria**

Demografická segmentační kritéria byla zjišťována dotazy s výběrem odpovědí na pohlaví (muž, žena) a věk respondenta: 18 – 25 let; 26 – 36 let; 36 – 45let; 46 – 55let; 56 – 65 let; 66 – 75let; nad 75let (Navrátil, 2011).“

U **socio – ekonomických segmentačních kritérií** byly použity otázky na vzdělání respondenta s možností výběru (základní; střední bez maturity; střední s maturitou; vyšší odborné; vysokoškolské) a také byla zjišťována fáze životního cyklu respondenta. Bylo na výběr z 10 možností, kdy si respondent mohl vybrat více než jednu odpověď (žiji s rodiči; svobodný/á(rozvedený/á) nežijící s rodiči; bezdětný novomanželé nebo pár; rodina s nejmladším dítětem do 6 let; rodina s nejmladším dítětem nad 6 let; děti odrostlé, ale na nás závislé; naše děti jsou na nás nezávislé; hlava

rodiny je již v důchodu; pracující osamělý vdovec (vdova); osamělý vdovec (vdova) v důchodu (Navrátil, 2011).

Z geografických segmentačních kritérií bylo použito dotazu s otevřenou možností odpovědi na místo trvalého bydliště, jež umožnilo zpracování odpovědi podle počtu obyvatel místa bydliště a vzdálenosti místa původu návštěvníka (Navrátil, 2011).

Psychografická segmentační kritéria byla zjišťována otázkou, která klade důraz na preference upřednostňované respondentem při výběru dovolené. Dotazovaný měl zvolit, zda upřednostňuje nejlevnější nabídku uspokojující jen minimální nároky, nabídku nejvyšší kvality, nabídku nejlepšího poměru kvalita/cena (Navrátil, 2011).

Behavioristická segmentační kritéria byla zjišťována ze dvou hledisek. A to ze vztahu k cestování a ze vztahu k životnímu prostředí (Navrátil, 2011).

V prvním případě byla použita otázka s otevřenou možností na délku dovolené. Další dotaz na respondenta byl, zda již toto místo navštívil, nebo je zde poprvé (ano, ne). Poslední dva dotazy byly s možností výběru odpovědi a týkaly se stylu a typu cestování, tedy v rámci čeho danou lokalitu dotazovaný navštívil (výletu během dovolené, služební cesty, návštěvy příbuzných a známých, cesty na dovolenou nebo z dovolené, exkurze, výletu z domova a jině) a poté s kým jí navštívil (sám/a, s rodinou, s přáteli) (Navrátil, 2011).

V druhém případě byl zjišťován vztah respondenta k životnímu prostředí danými tvrzeními (dávám přednost výrobkům šetrným k životnímu prostředí, dobrovolnický pracuji pro organizace starající se o životní prostředí, sám aktivně vyhledávám informace o ochraně životního prostředí, domácí odpad třídím). K jednotlivým tvrzením byla přiřazena číselná stupnice (1–5, kde 1 = to jsem přesně já, 5 = to se mnou nemá nic společného). Respondent byl vyzván, aby vybral číslo ze stupnice, které v jeho případě odpovídá skutečnosti (Navrátil, 2011).

3.2.3.2 Zpracování výsledků

Dříve než se mohly výsledky zpracovat, bylo třeba data získat pomocí řízených rozhovorů ze třech daných lokalit. Poté se musela tato data uspořádat a digitalizovat.

Dotazníky byly seřazeny podle jednotlivých lokalit a očíslovány od 1-192. Následně byly převedeny do elektronické podoby v programu MS Excel. Databáze, která byla vytvořena, představovala v řádcích jednotlivé dotazníky a ve sloupcích odpovědi respondentů. Aby mohlo dojít ke zpracování výsledků, byl využit program MS Excel a STATISTICA.

Data, které jsme získaly, byla analyzována pomocí nástrojů deskriptivní statistiky a srovnávací statistiky, konkrétně z nástrojů deskriptivní statistiky byly užity četnosti, aritmetický průměr, rozptyl, směrodatná odchylka.

Nejjednodušším statistickým zpracováním je uspořádání hodnot znaku podle velikosti a jejich uvedení v tzv. tabulce relativních četností. V tabulce rozdělení četností se do jednoho sloupce nebo řádku zapíše různé varianty kvantitativního statistického znaku a do druhého sloupce nebo řádku se umístí čísla odpovídající počtu výskytů příslušných hodnot znaku. Taková čísla nazýváme četnostmi. Četnosti vztažené k celkovému počtu prvků nazýváme relativní četnosti. Jsou to poměrná čísla, která přehledně charakterizují strukturu daného souboru podle sledovaného znaku. Jejich součet je roven jedné. Dobrý přehled získáme, znázorníme-li rozdělení četností zkoumaného znaku graficky např. do pravoúhlého souřadnicového systému tak, že hodnoty znaku jsou úsečkami a jejich absolutní nebo relativní četnosti pořadnicemi. Spojíme-li koncové body pořadnic, získáme polygon četností (Cyhelský, et al., 1967, s. 25).

Míry polohy charakterizují obecnou úroveň hodnot statistického znaku a dělí se na průměry a na ostatní střední hodnoty. Aritmetický průměr je definován jako úhrn kvantitativního statistického znaku, dělený rozsahem souboru. Je to tedy podíl součtu hodnot znaku a jejich počtu (Cyhelský; et al., 1967, s. 30).

Nejdůležitější míry variability ve statistice představují rozptyl a směrodatná odchylka. Obě tyto míry berou v úvahu všechny hodnoty z uvažovaného souboru a jsou založeny na vzdálenosti hodnot od průměru. Rozptyl je aritmetický průměr kvadrátů odchylek od aritmetického průměru. Směrodatná odchylka je odmocnina z rozptylu. (Ramík, 1995, s. 16).

3.2.3.3 Výsledky marketingového výzkumu

Marketingový výzkum je kontinuální proces specifikace, sběru, analýzy a interpretace dat a prostředí, v němž se daný subjekt nachází, s cílem lepšího porozumění prostředí a dalšího rozvoje subjektu (Palatková, 2006, s. 83).

Dle Kotlera je cílem marketingového výzkumu systematické plánování, shromažďování, analýza a vyhodnocování informací, které jsou potřebné pro účinné řešení konkrétních marketingových problémů (Kotler, 2004, s. 227).

Dotazovaný vzorek lze charakterizovat základními segmentačními kritérii skupin demografické, socioekonomické, geografické, psychografické a behavioristické segmentace. Demografická segmentace rozděluje trh podle pohlaví, věku, velikosti rodin, náboženství, místa narození, rasy, vzdělání, příjmů a společenské třídy. Tyto proměnné se běžně používají především proto, že jsou snadněji měřitelné než jiné (De Pelsmacker, 2003, s. 129).

Socioekonomická kritéria umožní určit zejména kupní sílu a strukturu výdajů, patří k nim například profesní struktura (dělnické profese, zemědělci, zaměstnanci), úroveň dosaženého vzdělání (základní, středoškolské, vysokoškolské), výše příjmů, disponibilní příjmy domácností, struktura výdajů domácností.

Psychografická kritéria jsou hůře měřitelná, ale v moderním pojetí marketingu hrají významnou úlohu, protože vystihují postoje spotřebitelů, jejich hodnotový systém a životní styl. K psychografickým kritériím řadíme například příslušnost k určité sociální třídě, osobní charakteristiky spotřebitelů či typologii životního stylu (Machková, 2006, s. 96).

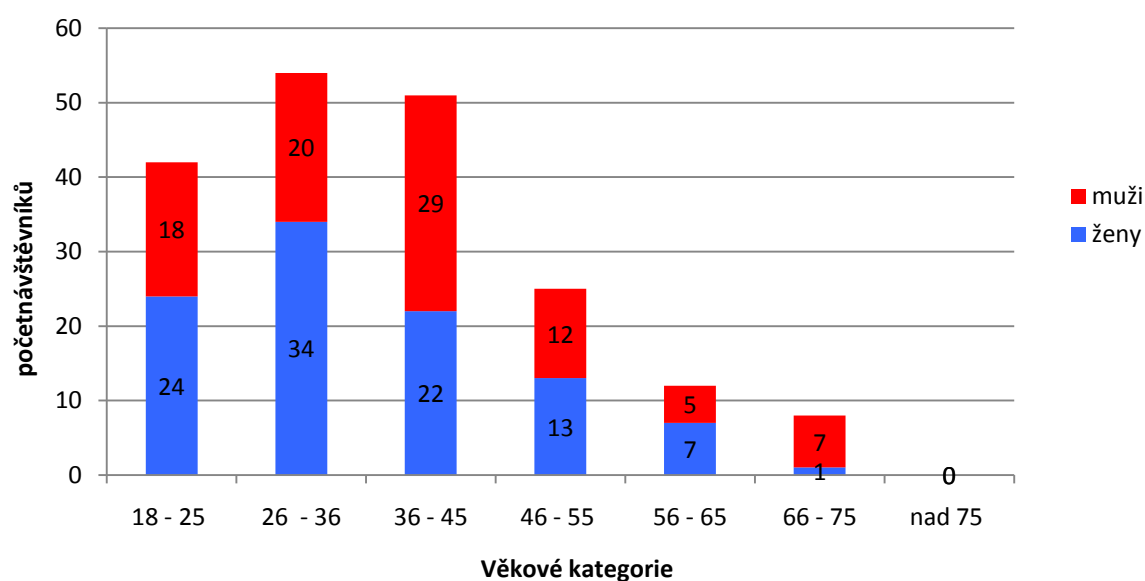
Behaviorální kritéria vysvětlují chování spotřebitelů a umožňují lépe přizpůsobit nabídku potřebám a přáním cílové skupiny. Spotřebitele je možno členit podle toho, při jaké příležitosti výrobek nakupují či spotřebovávají (frekvence, rozsah, intenzita, čas nakupování), podle výhod nebo užitků, které od výrobků očekávají, podle postoje spotřebitelů vůči konkrétnímu výrobku, podle věrnosti značkám, podle způsobu a četnosti spotřeby daného produktu a podle vztahu k inovacím apod.

Geografická, demografická a socioekonomická kritéria jsou snadno zjistitelná formou sekundárního výzkumu a vypovídají o základních charakteristikách spotřebitelů (vysvětlují, jaký je profil cílové skupiny) a poskytují základní podklady pro marketingová rozhodování (Machková, 2006, s. 98).

A. Demografická segmentace

V dotazníkovém šetření nepatrně převládají ženy (101). Nejčastěji se vyskytovala věková skupina 26 až 36 let (54) (obrázek 3).

Obrázek 3. Pohlaví a věk respondentů, n = 192.

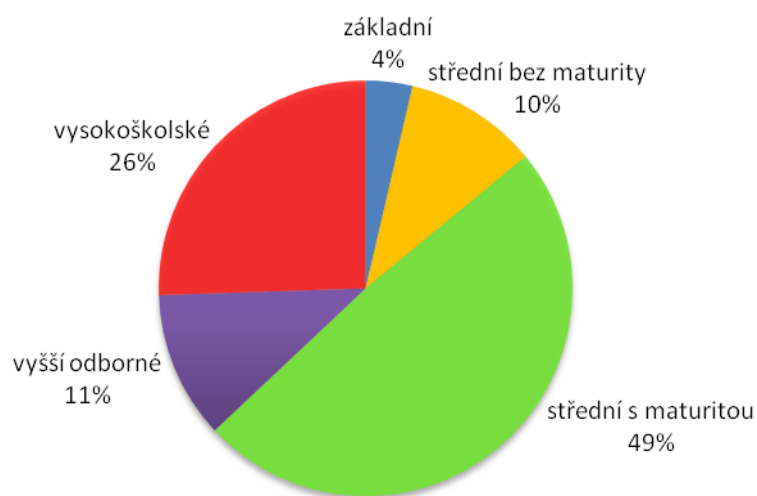

Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

Socio-ekonomická segmentace

Z pohledu vzdělání převládají návštěvníci se středoškolským vzděláním zakončeným maturitou (49 %), spolu s vysokoškolským vzděláním (26 %) (obrázek 4).

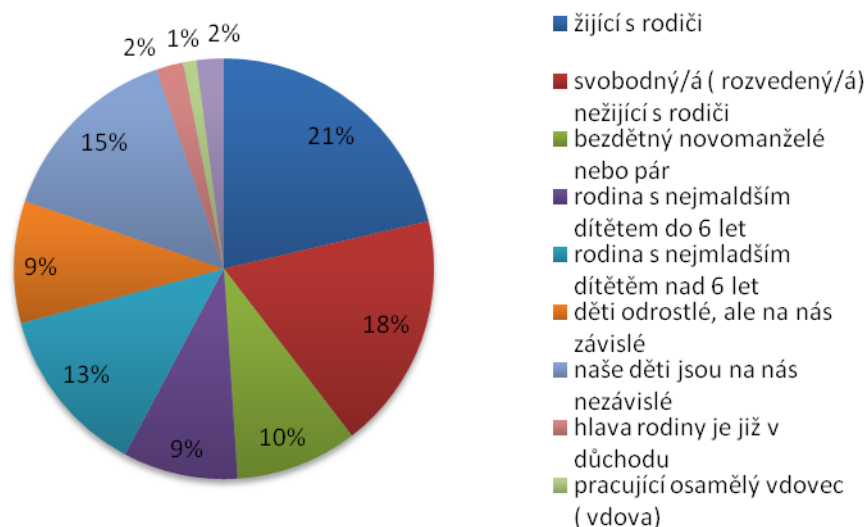
Obrázek 4. Vzdělání respondentů, n = 192

Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

Nejvíce dotazovaných žije s rodiči (21 %) spolu s dotazovanými, kteří jsou buď svobodní, rozvedení nežijící s rodiči (18 %). Dále stojí za zmínku, že 15 % dotazovaných žije v domácnostech, kde jsou na nich děti již nezávislé (obrázek 5).

Obrázek 5. Fáze životního cyklu, n = 192.

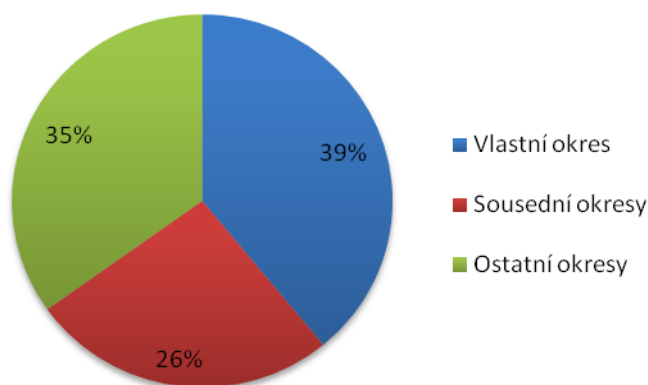

Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

B. Geografická segmentace

Z okresu České Budějovice, kde dotazníkové šetření probíhalo, bylo 39 % dotazovaných. Ze sousedních okresů (Český Krumlov, Tábor, Písek, Strakonice, Prachatice, J. Hradec) pocházelo 26 % dotazovaných respondentů a 35 % dotazovaných přijelo z ostatních okresů (obrázek 6).

Obrázek 6. Vzdálenost místa bydliště, n = 192.

Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

Nejvíce návštěvníků pochází z okresu České Budějovice (75), hlavního města Prahy (18) a okresu Český Krumlov (11) (tabulka 1).

Tabulka 1. Vzdálenost místa bydliště.

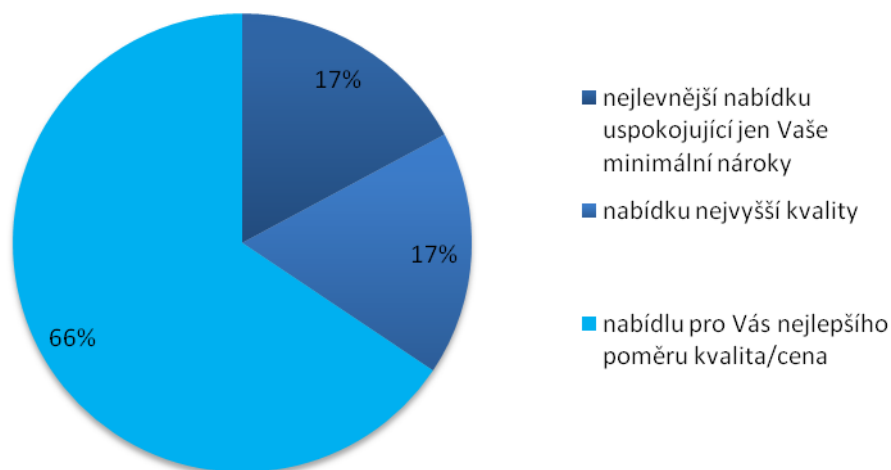
Kraj	Okres	Počet návštěvníků
Hlavní město Praha	Hlavní město Praha	18
Jihočeský kraj	České Budějovice	75
	Český Krumlov	11
	Jindřichův Hradec	10
	Písek	9
	Prachatice	9
	Strakonice	4
	Tábor	7
Jihomoravský kraj	Brno – město	8
	Brno – venkov	3
Liberecký kraj	Česká lípa	2
	Domažlice	1
	Jablonec nad Nisou	1
	Liberec	1
Olomoucký kraj	Olomouc	1
Pardubický kraj	Chrudim	1
	Pardubice	1
Plzeňský kraj	Domažlice	2
	Klatovy	7
	Plzeň – jih	1
	Rokycany	1
Středočeský kraj	Benešov	4
	Beroun	1
	Kladno	1
	Mělník	1
	Příbram	2
Ústecký kraj	Ústí nad Labem	1
	Louny	1
Vysočina	Havlíčkův Brod	1
	Jihlava	2
	Žďár nad Sázavou	1
Zlínský kraj	Kroměříž	2
	Uherské Hradiště	2

Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

C. Psychografická segmentace

Nejvíce dotazovaných preferuje nabídku „nejlepší v poměru kvalita/cena“ (66 %). Zajímavé je, že stejné procento dotazovaných preferuje „nabídku nejvyšší kvality“ a „nejlevnější nabídku uspokojující jen minimální nároky“ (obrázek 7).

Obrázek 7. Preference kvality a ceny při výběru dovolené, n= 192

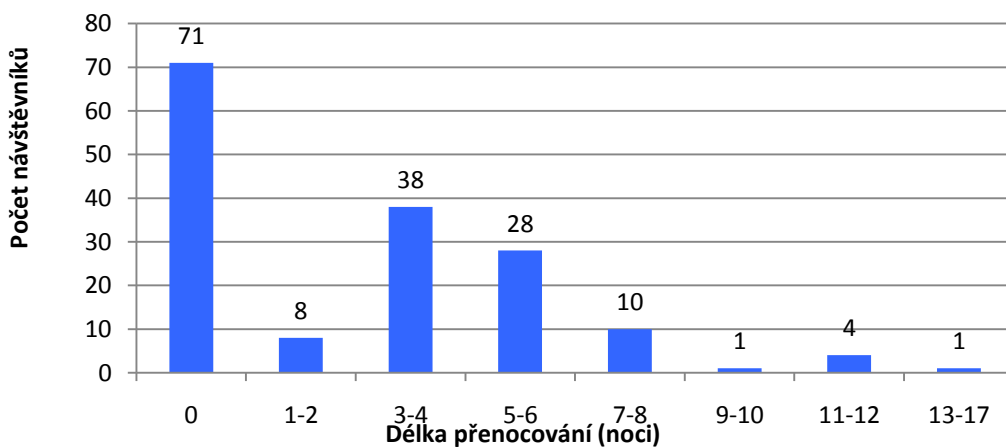

Zdroj dat : Vlastní dotazníkové šetření

E. Behavioristická segmentace ve vztahu k cestování

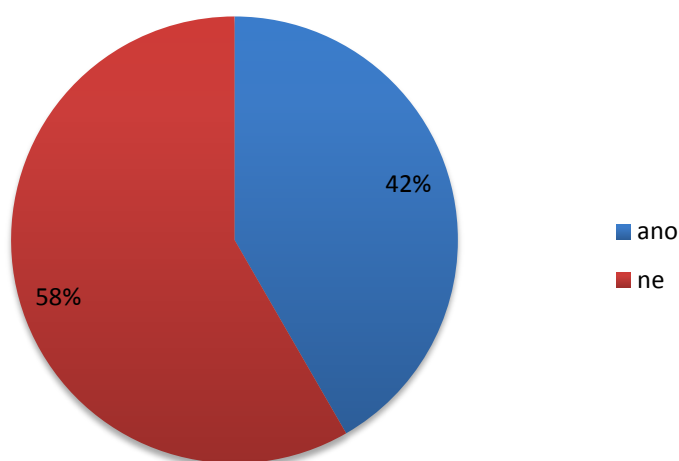
Nejvíce dotazovaných trávilo v okolí vybraných lokalit 0 nocí, dále pak 3-4 noci a 5-6 nocí (obrázek 8).

Obrázek 8. Délka dovolené, n = 192

Z pohledu návštěvnosti daných lokality je výsledek takový, že vybrané lokality již navštívilo 58 % a 42 % dotazovaných je zde poprvé. Z toho můžeme říci, že co se týče opakovanosti návštěvy, je výsledek velmi vyrovnaný (obrázek 9).

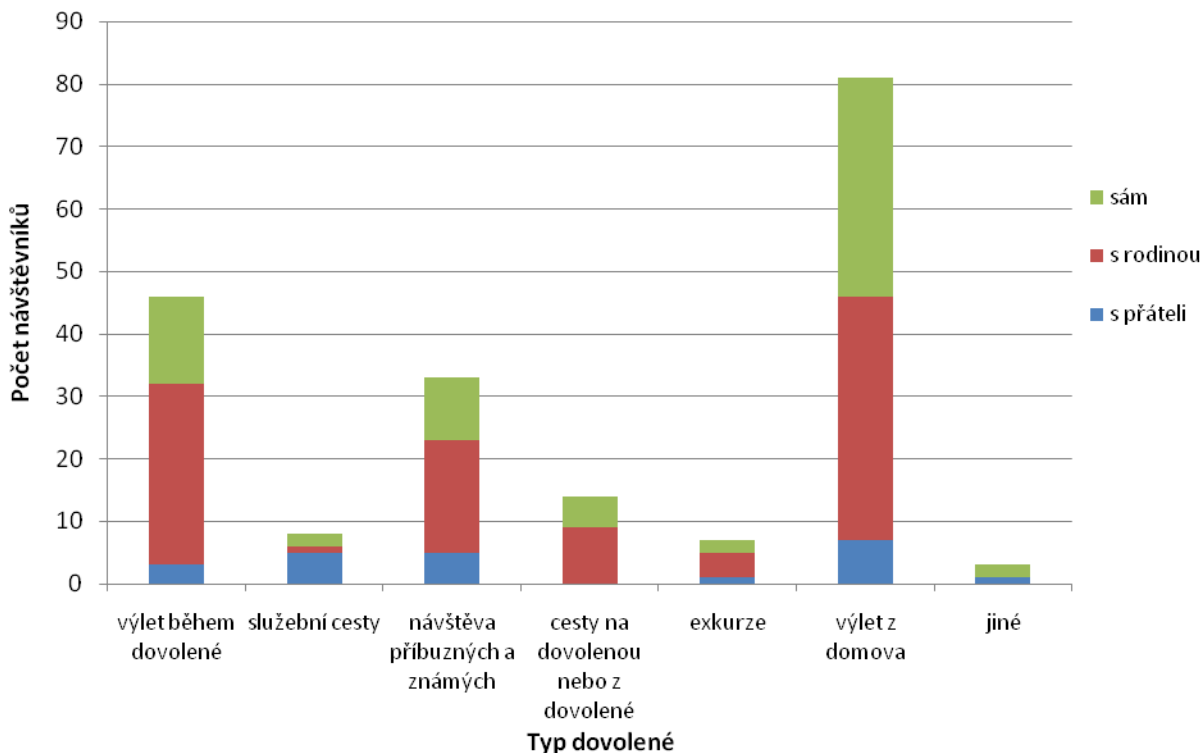
Obrázek 9. Opakovanost návštěvy, n = 192

Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

V šetření, které zkoumalo typ cestování převažuje typ výletu z domova, kde nejvíce dotazovaných cestovalo s rodinou, nebo sami. Na druhém a třetím místě byli dotazovaní, u kterých převažoval výlet během dovolené s rodinou a návštěva příbuzných a známých taktéž s rodinou (obrázek 10).

Obrázek 10. Typ cestování, n = 192

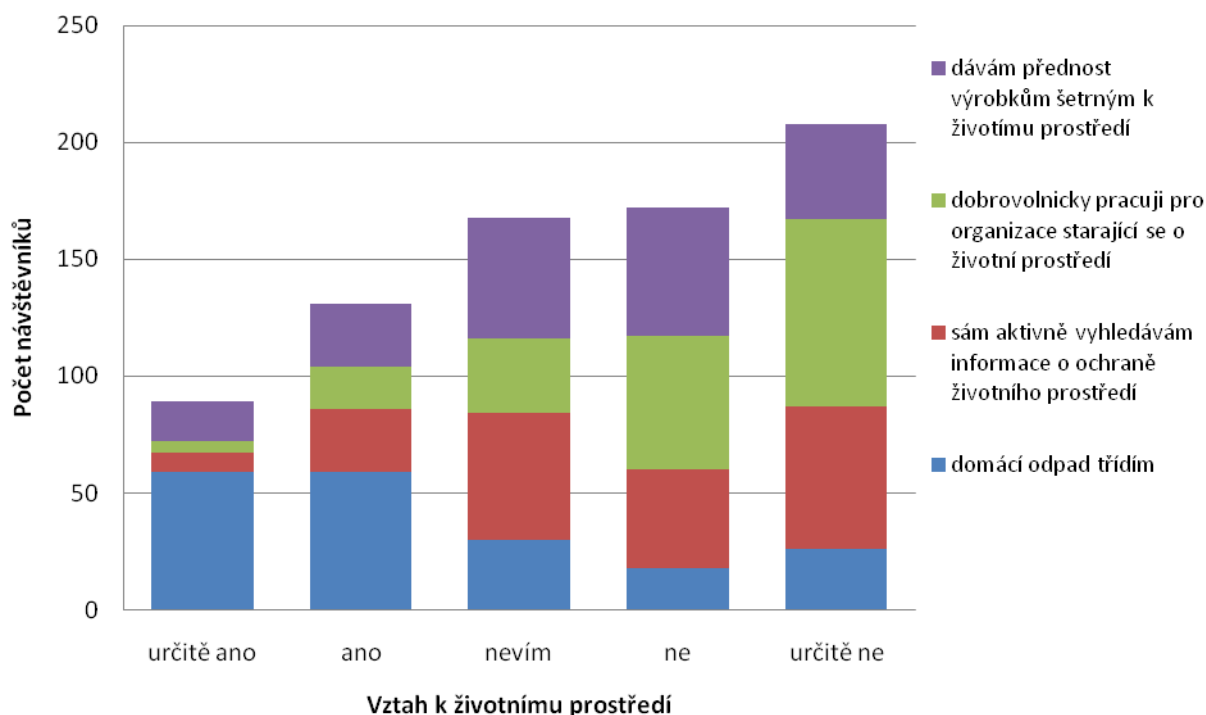
Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

F. Behavioristická segmentace ve vztahu k prostředí

Při dotazníkovém šetření byl také zkoumán vztah návštěvníků k životnímu prostředí. Bylo zjištěno, že většina dotazovaných třídí domácí odpad. Navzdory tomu, však velké procento dotazovaných dobrovolnicky nepracuje pro organizace starající se o životní prostředí a aktivně nevyhledává informace o ochraně životního prostředí (obrázek 11).

Obrázek 11. Vztah respondentů k životnímu prostředí, n = 192

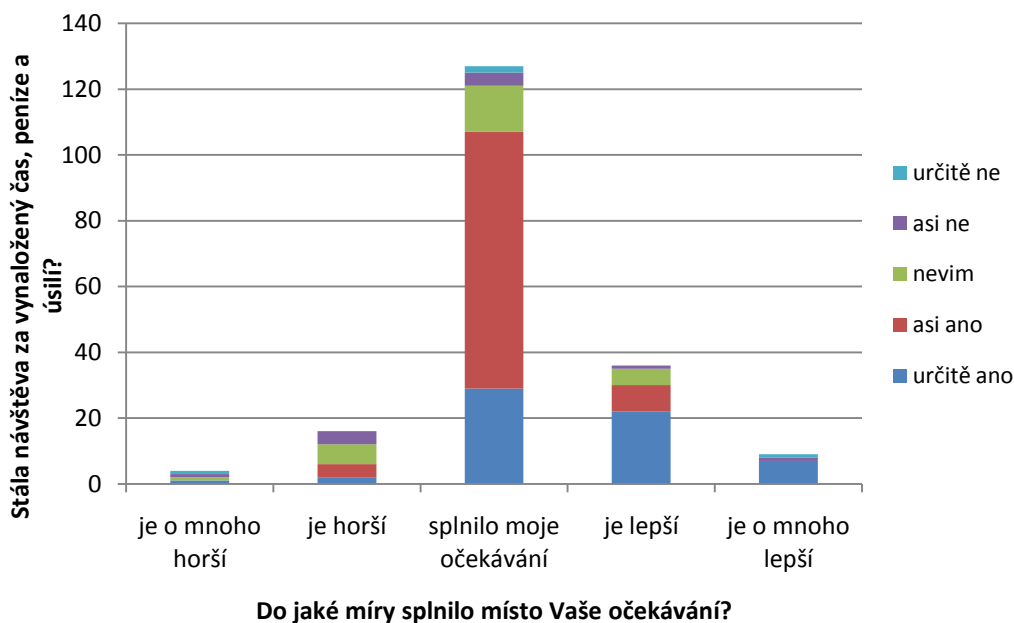

Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

K dalším zásadním prvkům sledovaným v oblasti chování zákazníků v cestovním ruchu ve vztahu k destinaci patří percepce spokojenosti s místem a jeho cenou vyúsťující v další chování – vztah těchto tří prvků pro daný vzorek respondentů je v grafech: vztah spokojenosti a ceny a vztah spokojenosti a dalšího chování (obrázek 12).

V dotazníkovém šetření respondenti nejvíce odpovídali, že navštívené místo splnilo jejich očekávání a stálo za vynaložený čas a peníze (obrázek 12).

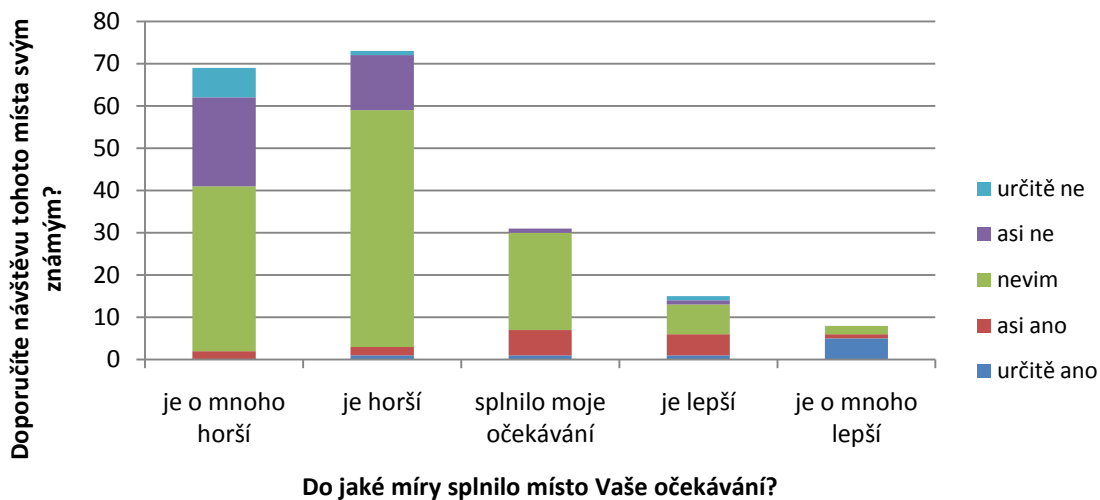
Obrázek 12. Vztah spokojenosti respondentů a ceny, n= 192

Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

Při vyhodnocení vztahu spokojenosti a dalšího chování, bylo zjištěno, že většina dotazovaných neví, zda by shledalo navštívené místo jako horší (obrázek 13).

Obrázek 13. Vztah spokojenosti respondentů a jejich další chování, n =192

Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

4 VÝSLEDKY

4.1 Diverzifikace struktury předpokladů cestovního ruchu.

4.1.1 Fyziognomie (přírodní předpoklady)

4.1.1.1 Předpoklady dané atmosférou

Popisované území leží v klimaticky mírném pásu, počasí však mívá proměnlivý charakter, v němž se střídají vlivy oceánu a pevniny. Většina území patří do mírně vlhké či vlhké oblasti, která ve výšce nad 700 až 800 m.n.m. přechází v mírně chladnou oblast. Nejteplejší období přichází obvykle v červenci, kdy se průměrné teploty v nižších oblastech pohybují kolem 18 °C. Českobudějovická a Třeboňská pánev jsou nejteplejšími místy z celých jižních Čech, kde se průměrná roční teplota pohybuje v rozmezí 7 – 8 °C (Chromý, 2003, s. 17).

4.1.1.2 Předpoklady dané hydrosférou

Z hlediska vodopisu je jednoznačně nejvýznamnějším tokem řeka Vltava, která do oblasti vstupuje v Českých Budějovicích, kde přijímá zprava Malší a u Týna nad Vltavou sbírá další svůj přítok řeku Lužnici. Z obou stran do ní ústí několik větších potoků, jako je Dehtář, Bezdrev, Rachačka, Strouha, Hradní strouha a Palečkův potok, dále Dobrovodská stoka, Čertík, Libochovka, Kozlovský potok, Budáček a další. Některé další potoky ve východní části území patří do povodí Lužnice, např. Miletínský Borový, či Dubenský. Na Vltavě také leží jediná přehrada – Hněvkovická, dokončená v r. 1999 jako zásobárna vody pro jadernou elektrárnu Temelín. Její jezero je dlouhé 18,6 km, vodní plocha je 312 ha. Oblast je velmi bohatá na rybníky, na Hlubocku se nachází 117 rybníků, jejichž celková vodní plocha má rozlohu okolo 2 300 hektarů. Nesporným králem je Bezdrev, druhý největší v Čechách (393,5 ha), následuje Volešek, Munický, Blatec, Vlhavský, Oblanov, Velké Nákří, Zlivský, Blanský, Zbudovský, Mydlovarský, Velký Zvolenov atd. Jediný velký rybník ve východní části oblasti je Dvořiště, menší rybníky najdeme i u Lišova, u Rudolfova a u Dříteneš (David, 2004, s. 9).

Území Třeboňské pánve v jejím hydrologickém vymezení je od roku 1981 vyhlášeno Chráněnou oblastí přirozené akumulace vody (Albrecht, et al., 2003, s. 78).

Obrázek 14. Přehled vodních ploch ve vymezené oblasti.

Zdroj dat: JANITOR J/2 JanMap 2.6. 0b

4.1.1.3 Předpoklady dané litosférou

Horopisně patří popisované území do Českomoravské soustavy. Na západě, jihu a východě leží výrazné sníženiny jihočeských pánví, tvořené Českobudějovickou a Třeboňskou, mezi něž se do severu vklínuje Středočeská pahorkatina, konkrétně její celek Táborské pahorkatiny. Českobudějovická pánev je na vymezeném území zastoupena především okrskem Zlivské pánve, v menší míře – v západní části i Vodňanskou pánví a Chvalešovickou pahorkatinou. Nejvyšších výšek dosahují vrcholy Táborské pahorkatiny nad oběma břehy Vltavy – Velký Kamýk 575 m.n.m. ve Staré oboře, Baba v Poněšické oboře u Ševětína 570 m.n.m., Kamenišťe u Poněšic 565 m.n.m. (Chromý, 2003, s. 9).

Nejvyšší bod v popisované oblasti však najdeme v Lišovském prahu – je jím vrch Baba 579 m.n.m. Nachází se 7 km východně od centra Českých Budějovic, nejbližší obec je 1 km vzdálené Jivno. Z pohledu a geologie má baba podobu výrazného plochého hřbetu, který je budován moldanubickými granuly. V okolí vrcholu jsou patrné četné stopy dřívější těžby kamene a hlíny pro potřeby jivenských cihel (Demek, 1987, s. 99).

4.1.1.4 Předpoklady dané biosférou

Fauna i flóra oblasti je dosud poměrně bohatá. Značné území pokrývají lesy, i když jejich původní skladba s dubem, jedlím a borovicí již téměř vymizela a byla nahrazena převážně smrkovými a borovými monokulturami. Zbytky přirozených smíšených porostů se dnes chrání například v přírodní rezervaci Karvanice, Libochovka a v přírodní památce Baba. Specifický ráz dávají krajině staleté duby na hrázích rybníků, podél cest a potoků. Skály v povodí Vltavy hostí teplomilnou květenou, jako tařici skalní, hvozdík kartouzek, kostřavu přítvrdlou, rmen barvířský, dobromysl obyčejnou. Pro pánevní oblasti jsou charakteristické mokřady, louky lemující břehy rybníků a rašeliniště. Na hladině rybníků můžeme spatřit volně se vznášející rostliny, jako okřehky, bublinatky, lakušníky, na dně koření leknín bílý, stulík žlutý, rdesno obojživelné či rdest vzplývavý. Mokré louky a pastviny jsou domovem ostřice, blatouchu, pomněnky, devětsilu, orseje, podbělu, řeřišnice. V celku hojně je zastoupení zvířeny. Jelen, srnec, divoké prase, daněk či muflon žijí především v oborách u

Hluboké, běžně se v lesích vyskytuje liška, již méně kuna a jezevec. Z dravých ptáků je hojně káně lesní, nouze není ani o datlovité ptáky a sovy. Ptačím královstvím jsou hlavně rybníky, kde žije labuť velká, husa velká, kachna divoká, lžičák pestrý, kopřivka obecná, čírka modra. V rákosí chřástal vodní, bukač velký, rákosníci. Typickým obyvatelem regionu je čáp. U rybníků se vyskytují početné kolonie žab. V rybnících se chovají hlavně kapři, líni, štiky, candáti, pstruzi a okouni (David, 2004, s. 9,10).

Tabulka 2. Chráněných území Českobudějovicka sever.

	maloplošně chráněná území	typ chráněného území	Lokalita
1	Baba	přírodní památka	Rudolfov
2	Karvanice	přírodní rezervace	Hluboká nad Vlt.
3	Libochovka	přírodní rezervace	Dobřejovice u Hosína
4	Mokřiny u Vomáčků	přírodní rezervace	Zliv u Českých Budějovic
5	Orty	přírodní památka	Borek, Hosín, Hrdějovice
6	Velký a Malý Kamík	přírodní rezervace	Všeteč
7	Velký Karasín	přírodní památka	Vlhavy
8	Židova strouha	přírodní památka	Hodonice, Nuzice
9	Hliníř	přírodní památka	Dynín
10	Lhota u Dynína	přírodní památka	Dynín

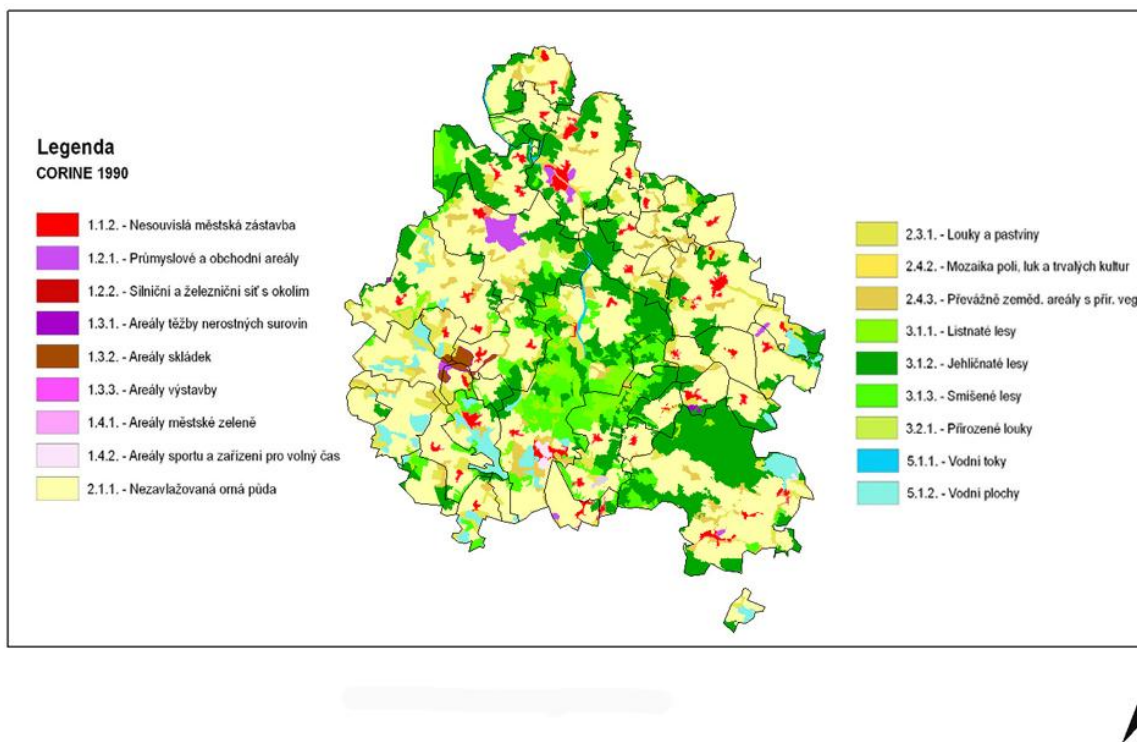
Zdroj dat: Chráněná území ČR

4.1.1.5 Předpoklady dané krajinou

Přírodní podmínky mají primární význam při určování funkčního využití určitého prostoru. Komponenty přírodního prostředí určují kvalitu přírodního prostředí a jeho vhodnost na využívání v cestovním ruchu (potenciál krajiny pro cestovní ruch).

Při hodnocení přírodních předpokladů krajiny pro rozvoj cestovního ruchu se nejdříve provádí analýza jednotlivých složek přírodního prostředí – reliéfu krajiny, vodstva, rostlinstva a živočišstva. Přírodní podmínky jsou regionálně diferencované. Tyto okolnosti sehrávají významnou úlohu v typologii oblastí cestovního ruchu a jejich rekreačních prostor.

Obrázek 15. Předpoklady dané krajinou

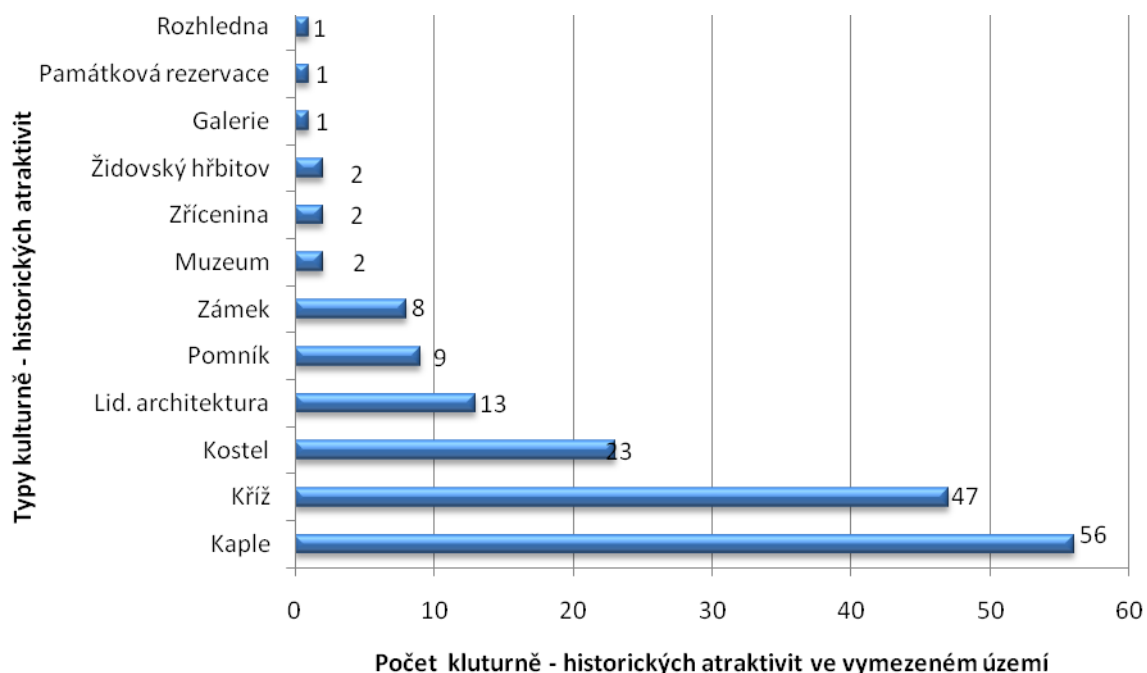
Zdroj dat: JANITOR J/2 JanMap 2.6. 0b

4.1.2 Kultura a historie (kulturně historické předpoklady)

Ve vymezené oblasti nalezneme mnoho kulturně-historických atraktivit. Celkem se zde nachází 163 atraktivit rozdělených do 12 typů z možných 57 typů.

Nejvíce se vyskytují památky s církevní tematikou (kaple, kříže, kostely, pomníky). V hojné míře zde nalezneme i lidovou architekturu a zámky. Lidová architektura je projev stavební činnosti s vlastnostmi v určité oblasti. Tradiční lidová architektura byla realizována většinou svépomocně a je silně navázána na prostředí, v němž vzniká, hlavně materiálně. Ve vymezené oblasti nebyl zaznamenán žádný výskyt hradu, smírčího kříže, stromu s obrázkem, tvrziště, hradiště (obrázek 17).

Obrázek 16. Přehled kulturně -historických předpokladů

Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

4.1.2.1 Jazyk

České Budějovice a jejich okolí v historii patřily do tzv. českobudějovického jazykového ostrůvku. Dvojí jazyková situace byla dána územní sounáležitostí s jihozápadočeskou nářeční podskupinou a soužitím s německým obyvatelstvem, které užívalo v běžné mluvě hovorové němčiny s rakouskouherským nářečím. Českobudějovicko leží v ústředním pásmu jihočeské nářeční oblasti, a měly v běžné mluvě lidé, kteří se přistěhovali z venkova, rysy společné s ostatními českými nářečím (např. hejbat, velkej, mlíko, vokno, s chlapama) a také typické rysy jihozápadočeské (změna „e“ v „a“ po ž, š, č, ř, j např.: žabro, fčála, jahla).

Další regionální rysy, které se zde vyskytují, jsou zvláštní výslovnost zdvojených souhlásek (kojce, babijce, bej sebe místo kočce, babičce, bez sebe). Jako typické lze taky hodnotit ustrnulé tvary rodinných jmen a místních jmen na „ojc“ - „ojce“ (Kubešojc, Vopatojce místo Kubešovic, Opatovic). Pevně se drží ustrnulé tvary přídavných jmen přivlastňovacích (tatínkovo bratr, k tatínkovo sestře). Zvláštností tohoto území je měkčení u sloves typu prosit v rozkaze: poproš, nenoš, nejzdi.

Existence dvou jazyků vedle sebe a vysoké početní zastoupení Němců vedli k tomu, že se společným jazykem všech obyvatel Českobudějovicka stala němčina, přesněji budějovická němčina. Hovořili jí českobudějovičtí Němci, ale také Češi a Židé. Všichni dohromady byli označováni jako „Budwajzři“ (Encyklopedie Českých Budějovic, 2010).

4.1.2.2 Odívání

Popis odívání vychází převážně ze Sborníčku práce členů národopisného kroužku při Jihočeském muzeu.

Lidový oděv na Hlubocku

Na zámku Hluboká nad Vltavou jsou uloženy materiály pro studium lidového oděvu z okolí Hluboké nad Vltavou. Nachází se zde 19 obrazových tabulí, na nichž jsou zachyceny postavy v lidových oděvech.

Oblečení mužů se skládalo z bílé košile s dlouhými, poměrně úzkými rukávy, kalhot užšího střihu, hnědé či šedé barvy a vesty obdobných barev. Objevovala se také terakotově červená. Vesty byly v délce těsně po pás. Na zadním díle vesty byly znatelné dva tmavší, svíslé pásy, příčně spojené ve výši lopatek.

Ženský oděv měl několik variací. Nejfrekventovanější byla následující podoba: sukňe byla nabraná, ale v siluetě poměrně štíhlá, délky mezi půlí lýtek a kotníky. Barva se vyskytovala tmavomodrá, šedočervená, tmavozelená, hnědá nebo hřebíčkově fialová. Přední sukni kryla o něco delší zástěra bílé barvy, často s narůžověle karmínovým, ojediněle modrým vzorem. Vzorek tvořil jakousi diagonální síť. Oděv byl doplňován přiléhavou jupkou – špenzrem s úzkými dlouhými rukávy. Ženský oděv doplňovaly zejména červené punčochy a nízké červené střevice. Hlava byla vždy pokryta šátkem, byl uvázaný pod bradou s cípy spojenými na temeni.

4.1.2.3 Tradice

Vorařská tradice v Purkarci

Ve středověku sloužil k účelům voroplavby téměř celý tok Vltavy od Vyššího Brodu. Na přelomu 19. a 20. století se ročně na Vltavě převáželo s pomocí vorů asi 0,5 mil. m³ šumavského dřeva, které mířilo hlavně do Německa. Přepravovaly se i jiné suroviny jako například sůl. Mezi typické vorařské vesnice patřil Purkarec. Tradice voroplavby je spojena s historickým spolkem Vltavan Purkarec, založeným v roce 1902 lesními dělníky z hlubockého a poněšického polesí, kteří v podzimním a zimním období pracovali v lesích a připravovali porážené dříví pro dopravu po řece Vltavě.

Již od samého vzniku si jednotlivé vltavanské spolky pořizovaly charakteristické sváteční kroje. Po vzoru pražských vltavanů jsou to kroje v podstatě jednotné, které se liší jen typem pokrývky hlavy: bílé plátěné kalhoty, modré sako se zlatými knoflíky a kotvičkami, červenobílá pruhovaná košile, kolem pasu červená šerpa a na hlavě nízký tvrdý černý lesklý cylinder se širokou kobaltově modrou stuhou. O vzniku kroje se traduje, že je dědictvím po revolučních námořnících francouzského obchodního loďstva. Dodnes se takový – anebo některé jeho součásti – nosí ve Středomoří, na lodích a v přístavech francouzského a italského jihu. S tradicí voroplavby je spojován i typický vorařský folklór, především pak lidové „šífařské“ písně.

V současnosti nese tradici vorařství v okolí Hluboké nad Vltavou Vorařské muzeum Purkarec – síň voroplavby na Vltavě. Síň obsahuje sbírku dobových předmětů, nářadí a dokumentů. Jsou zde instalovány informativní panely o spolcích Vltavan (Hluboká nad Vltavou, 2005).

Tradice výlovů jihočeských rybníků sahá až do 16. století, kdy byly Jakubem Krčínem z Jelčan stavěny největší rybníky na Třeboňsku. Hluboká nad Vltavou patří mezi nejvýznamnější rybníkářské oblasti Jižních Čech. Právě v oblastech Třeboňska a Hlubocka byly vystavěny nejrozsáhlejší soustavy rybníků. Historicky první lidový spolek rybářů na Hlubocku „Český rybářský klub“ vznikl v roce 1923 v hostinci „U Benáků“ v části Hluboké nad Vltavou zvané Zámostí. Rybolov byl po 1. světové válce provozován nejdříve na přítocích Vltavy, posléze i na části Vltavy spadající do pravomoci městské rady v Hluboké nad Vltavou. Po 2. světové válce došlo k mnoha

společenským změnám, které postupně vyústily ve vznik rybářského revíru na Vltavě mezi Hlubokou nad Vltavou a Purkarcem (Hluboká nad Vltavou, 2005).

Tradice rybářství je v dnešní době na Hlubocku spojována se společností Rybářství Hluboká a.s., která navázala na starou tradici produkce ryb a provozuje především komerční rybolov a doplňkově také sportovní rybolov včetně lovu na dírkách ve vlastních rybářských revírech. Jednoznačně špičkovým revírem pro sportovní rybolov, který se nachází 9 km od Hluboké nad Vltavou blízko obce Zliv – s veškerými atributy tzv. „exkluzivní vody“ – je rybník Jaderný o 24 ha. Je přístupný po celém obvodu, lemovaný příjezdovou cestou a je obsazen kapry, candáty, štikami, sumci, úhoři a amury. Podevrážský rybník s rozlohou 3,24 ha a rybník Mydlovarský s rozlohou 34 ha jsou revíry pro širokou rybářskou veřejnost. Lov na dírkách je možný od prosince do března dle aktuálních podmínek vycházejících ze síly ledu (Hluboká nad Vltavou, 2005).

Jezdectví

Další tradicí, která k této oblasti neodmyslitelně patří, je jezdectví. Ondřej Ungnad zde zřídil již v roce 1550 prosperující dvůr, zvaný podle zakladatele Ondřejovský, později Vondrov. V roce 1895 vybudoval Adolf Josef ze Schwarzenbergu nový, moderně vybavený dvůr za 1 milion korun. Dvůr proslul především chovem ušlechtilých koní a hospodářských zvířat. Za Rakousko-Uherska a později i v ČSR se stal vzorem moderního zemědělského hospodaření. Současní majitelé pokračují v tradici chovu koní na Vondrově. Dvůr Vondrov se nachází v blízkosti Ohrady. Je možné se zde zúčastnit nejrůznějších drezurních závodů i skokových soutěží. Zájemci si mohou pronajmout koně k vyjížděním po půvabném okolí Hluboké, loukách a lesích kolem jihočeských rybníků. Pravidelně jsou pořádány jezdecké kurzy, drezurní a skoková soustředění a závody, Malá a Velká cena města Hluboká nad Vltavou, Hubertova jízda a další zajímavé akce (Hluboká nad Vltavou, 2005).

Další tradice v okolí Hluboké nad Vltavou

V historických pramenech lze dohledat zmínky o dalších tradicích a dnes již ne tak obvyklých řemeslech, mezi které patří například sudařství a řezbářství. Tradice řezbářství je spojena s osobností nejvýznamnějšího šumavského řezbáře, krumlovského

rodáka Jana Ptáka. Pro svou píli a nadání se stal „domácím“ umělcem knížete Jana Adolfa ze Schwarzenbergu a prováděl všechna umělecká řemesla na zámku v Hluboké nad Vltavou při jeho restaurování. Je málo známé, že za jeho geniální řezbářský výtvar bylo na světové výstavě v Paříži vyhlášeno svítidlo z jednoho kusu dřeva zhotovené bez lepení se čtyřmi řetězy, dílo sem přivezli z výstavy v Mnichově a Jan Pták za něj obdržel čestný diplom (Hluboká nad Vltavou, 2005).

4.1.2.4 Gastronomie

Popis gastronomie vychází převážně ze Sborníčku práce členů národopisného kroužku při Jihočeském muzeu.

Zvyklosti při vaření a jídle

Podle vyprávění Kateřiny Hochové, se denně podávala mísa nemaštěného hrachu a teprve potom další jídla. K obědu se velmi často vařila tři jídla – bramborová polévka, hrách, černý žitný knedlík, velice mastný a k tomu zelí. Švábka či oukrop se dávala jako snídaně v pátek, nebo když se chodilo na Křížovou cestu. Na veselku se peklo z 30 kg mouky aspoň 200 kulatých koláčů, malé koláče a vánočky. Podávalo se hovězí maso s křenovou omáčkou, vepřová pečeně s chlebem a zelím, dušený řízek, k němu švestky a jablka nebo bramborový salát. K pití bylo točeno pivo, či se podávala kořalka.

Místní kuchyně byla od pradávna jednoduchá a úsporná. Její základ tvořila především venkovská jídla, ve velké míře polévky, na příklad česnečka, bramboračka, nebo kulajda. Hlavní jídla v té podobě jako nyní, se dříve vařila spíše ve svátek. Během všedních dní se podávaly většinou čerstvé buchty s bílou kávou, případně pečené vdolky s vydatnou polévkou, hojně byly zařazovány pokrmy z brambor.

Dnešní speciality Českobudějovicka jsou bramborové šišky, kočičák (šťouchané brambory s kyselým zelím a škvarky) nebo zelňáky (placky ze sádla mouky a kyselého zelí). Protože se v tomto vymezeném území vyskytuje nepřeberné množství rybníků, samozřejmě nesmí chybět ani pokrmy z ryb. Připravují se na mnoho způsobů: kapr na černo, nadívaný, štika nebo pstruh po mlynářsku. Z drůbežích specialit určitě stojí za ochutnání kachna s knedlíkem a červeným zelím.

4.1.2.5 Architektura

Asi nejtypičtější lidovou architekturou, která se vyskytuje na severu Českobudějovicka v okolí Hlubocka je „Blatský dům“. Je to místní dobová forma zděného domu vytvořená na Blatech kolem poloviny 19. století. Vyniká bohatou štukovou výzdobou. Vedle štukového dekoru, v minulosti barevně tónovaného, přispívá k výstavnosti štítu i bohaté tvarování jeho obvodu, které se také uplatnilo u bran.

V okolí Českých Budějovic nalezneme tzv. hlubocká (též zbudovská) Blata, které se nachází v oblasti těchto vesnic: Čejkovice, Čičenice, Češňovice, Dasný, Dehtář, Dívčice, Dobčice, Dříteň, Dubenec, Hrdějovice, Munice, Mydlovary, Nákří, Novosedly, Olešník, Purkarec, Záblatí, Záblatíčko, Zahájí. Hlavně v Optovicích, Pištině, Plástovicích a Zbudově.

Ve výzdobě blatských štítů se odráží rukopis dovedných zednických mistrů, z něhož je možno vysledovat okruh působnosti jednotlivých zednických part. Blatský dům má proto řadu místních forem. Na hlubockých Blatech dekoraci štítu charakterizuje voluta. Uplatnila se i transformace prvků ze slohové barokní a klasicistní architektury do vesnické a jejich vlastní zpracování, doplněné výzdobnými motivy lidového prostředí (Forec & Scheybal, 2007, s. 19,20).

Četné zastoupení má i svébytný architektonický styl, tzv. selské baroko, zasahuje na Vltavotýnsko především v jihovýchodní části regionu, v sousedství tzv. Veselských blat. Tuto lidovou architekturu je možné nalézt v obcích v okolí Dolního Bukovska (Popovice, Pelejovice, Hartmanice), ojediněle se objevuje také blíže k Týnu nad Vltavou, např. v obcích Horní Kněželady nebo Třítmí. Právě v oblasti Vltavotýnska působil v letech 1811 – 1870 stavitelský rod Hospodářských z Hroznějovic, jejichž rukám je podle typických stavebních prvků připisováno několik staveb v regionu (Sudová, et al., 2010, s. 13).

4.1.3 Akce

Aby se mohla stát destinace atraktivní, je zapotřebí vytvořit jedinečné postavení mezi ostatními destinacemi, z kterých si potencionální návštěvníci mohou vybírat.

Pokud se v cílové destinaci nevyskytují žádné přírodní, kulturně – historické ani jiné zajímavosti, destinace ztrácí konkurenční výhody. Mnoho destinací musí vytvářet speciální akce, které vedou ke zviditelnění. Klíčovým faktorem je samozřejmě geniální nápad, který vytváří dobré jméno destinace neboli image.

Ve vymezené oblasti nalezneme několik kulturně-společenských i sportovních akcí. V současné době působí v Hluboké nad Vltavou divadelní soubor Divadlo Hluboká nad Vltavou a kulturní společnost Alta o.s. V letním období, zpravidla od poloviny července do konce srpna, je pořádána tradiční akce Divadelní léto na Hluboké, která je přehlídkou divadelních souborů a představení. Slavnost probíhá na zámeckém nádvoří (Hluboká nad Vltavou, 2005).

Na přelomu července a srpna se každoročně koná Hudební festival na Hluboké, v jehož rámci je možné navštívit celou řadu hudebních představení nejrozličnějších žánrů a širokého spektra. Většina koncertů probíhá v areálu zámku, který jim propůjčuje důstojné kulisy.

Hudební léto Hluboká je jedním z nejstarších festivalů komorní hudby na území České republiky. Má za sebou již padesát dva úspěšných ročníků. Probíhá vždy v expozici aktuální výstavy v hlavním sále Alšovy jihočeské galerie od května do září.

V rámci spolupráce s městem Hluboká nad Vltavou jsou do vánočního období každoročně zařazeny také koncerty hlubockého Ženského pěveckého sboru Záviš. Setkání hlubockých obyvatel s poetikou vánočních písní a koled se pravidelně koná v prosinci v sále Nizozemského malířství (Hluboká nad Vltavou, 2005).

V Týně nad Vltavou se během roku koná nespočet akcí. Například Vltavotýnské letní slavnosti konané každoročně koncem července. Město připravuje pestrý a zajímavý program pro návštěvníky. Můžeme zde navštívit divadla, různé soutěže pro děti, středověké tanečnice, šermíře a další lákadla.

V následujících tabulkách nalezneme seznam některých kulturně-společenských a sportovních akcí ve vymezené oblasti.

Tabulka 3. Přehled akcí konaných ve vymezené oblasti v roce 2011.

Datum	Kulturní akce	Místo konání	Zdroj
15.1.2011	Městský ples	Týn nad Vltavou	www.tnv.cz
6.2.2011	O Kašpárkovu rolničku	Týn nad Vltavou	www.tnv.cz
11.2.2011	Valentýnská diskopárty	Týn nad Vltavou	www.tnv.cz
24.2.2011	Kabaret aneb dobrý humor nerezaví	Hluboká nad Vltavou	www.ks-alta.cz
5.3.2011	Dětský maškarní karneval	Týn nad Vltavou	www.tnv.cz
1.11. - 31.3.2011	Zimní prohlídka zámku Hluboká nad Vlt.	Hluboká nad Vltavou	
15.3.2011	Týn nad Vlt. na historických fotografiích	Městské muzeum Týn	www.tnv.cz
16.4.2011	Zajíčku a slepičko, čípak je to vajíčko.	Čejkovice	
30.4.2011	Speciální výstava Křivonoska	Hluboká nad Vltavou	www.ologie.cz
28.5.2011	Mariánská pouť na zámku	Týn nad Vltavou	www.mitrowicz.cz
18.6.2011	Večerní prohlídky v ZOO Hluboká	Hluboká nad Vltavou	www.zoo-ohrada.cz

Tabulka 4. Přehled stále konaných akcí ve vymezené oblasti.

	Stálé akce	Místo konání	zdroj
	Nizozemské malířství 16.-18.stol.	Zámecká jízdárna Hluboká	www.akce.cz
	České sochařství 20.stol.	Zámecká jízdárna Hluboká	www.akce.cz
	Gotické umění - Malířství a Sochařství	Zámecká jízdárna Hluboká	www.akce.cz
	Jihočeské Vltavíny	Městské muzeum Týn	www.akce.cz
	Expozice režiséra Alfréda Radoka	Městské muzeum Týn	www.akce.cz
	Svět loutek	Městské muzeum Týn	www.akce.cz

Zdroj dat: Město Týn nad Vltavou, 2005; Kulturní společnost Alta,c2007; Lucka, c2006; Turistika.cz s.r.o., c2011.

Tabulka 5. Přehled sportovních akcí ve vymezené oblasti jaro 2011

Datum	Sportovní akce	Místo konání	zdroj
19. - 30. 3. 2011	Halové závody - koně	Jezdecké centrum Vondrov	areal-hluboka.cz
2.4.2011	Otevírání Vltavy	Hluboká nad Vltavou	areal-hluboka.cz
8. - 10. 4. 2011	Baseball Spring Cup - Muži	Sportovně - rekreační areál	areal-hluboka.cz
9. - 10. 4. 2011	Zahájení turistické sezony 2011	Sportovně - rekreační areál Hluboká nad Vltavou	areal-hluboka.cz
10.4.2011	Xtrerra MTB Rallye Vltava 2011	Hluboká nad Vltavou	areal-hluboka.cz
9. - 10. 4. 2011	Slavoj Cup - Jachting	Rybník Bezdrev	areal-hluboka.cz
10. - 12. 4. 2011	Baseballový pohár mladších kadetů	Sportovně rekreační areál	areal-hluboka.cz
23. - 24. 4. 2011	Zahájení parašutistické sezóny	Letiště Hosín	areal-hluboka.cz
30. 4. - 1. 5. 2011	Modrá stuha Bezdreva – Jachting	Rybník Bezdrev	areal-hluboka.cz
7.5.2011	41. ročník mezinárodní soutěže historických vozidel Křivonoska	Autokemp Křivonoska Hluboká nad Vltavou	areal-hluboka.cz
14. - 15. 5. 2011	Jarní drezurní závody - oblastní mistrovství	Jezdecké centrum Vondrov	areal-hluboka.cz
18. - 19. 2011	Krajský jachtařský přebor – Jachting	Rybník Bezdrev	areal-hluboka.cz
21.5.2011	Sranda Cup Beach	Sportovně rekreační areál	areal-hluboka.cz
28.5.2011	Otevření pěší stezky	Hluboká nad Vltavou - Záměstí most	areal-hluboka.cz
28.5.2011	Krajský přebor žactva v beachvoleyballu	Sportovně rekreační areál	areal-hluboka.cz
28. - 29. 5. 2011	Krajský přebor mládeže a dospělých - Jachting	Rybník Bezdrev	areal-hluboka.cz

Zdroj dat: Hluboká Baseball & Softball Club o.s

4.1.4 Superstruktura

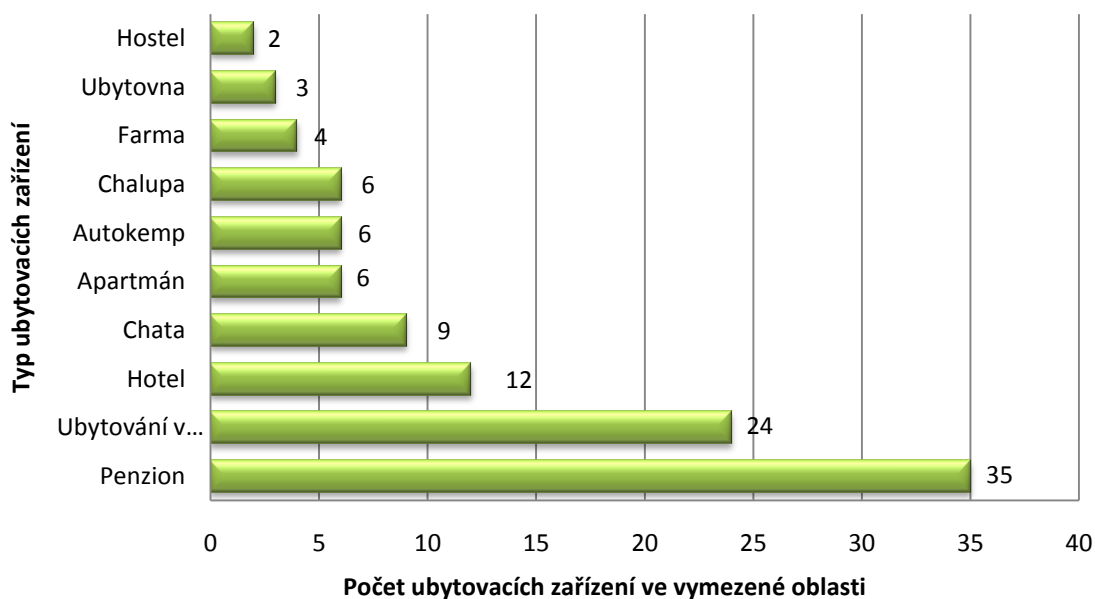
4.1.4.1 Materiálně-technická základna cestovního ruchu

Ve vymezeném území se nachází celkem 94 ubytovacích zařízení. Z 20 možných typů ubytovacích zařízení bylo v dané oblasti zaznamenáno 10 typů ubytování.

Ze zaznamenaných ubytovacích zařízení nejvíce převažuje typ ubytování v penzionu (35), na druhém místě z hlediska největšího počtu se nachází hotel (24), jako třetí je ubytování v soukromí (12). Ve sledovaném území se nenachází žádné tábořiště, hotel, roubenka (obrázek 19).

Obrázek 19. Ubytovací zařízení ve vybrané oblasti

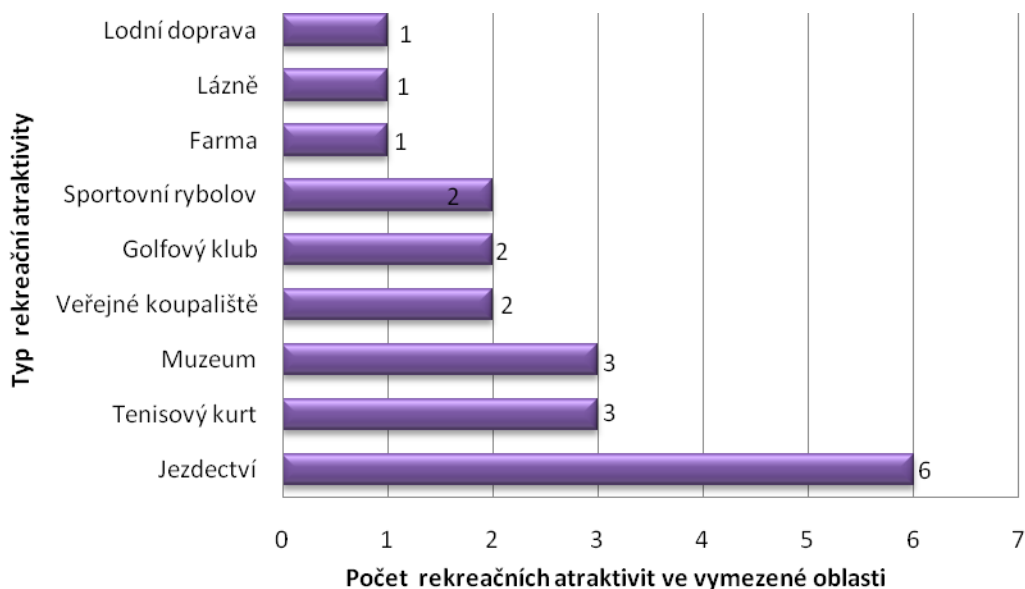
Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

4.1.4.2 Zařízení umělých atraktivit

V daném území nalezneme 23 rekreačních atraktivit. Z celkových 15 typů se zde nachází 9 typů rekreačních zařízení.

Návštěvníci této oblasti mohou navštívit jezdecké kluby, tenisové kurty, muzea, veřejné koupaliště a lázně. Nadšenci rybolovu si zde mohou sportovně zarybařit. Z důvodu toho, že se daná oblast nachází v Českobudějovické pánvi, nenalezneme zde žádná zimní rekreační zařízení v podobě lanovek, vleku, či sjezdovek. Rekreační atraktivita, která zde chybí je krytý bazén nebo aquapark (obrázek 20).

Obrázek 20. Rekreační atraktivity ve vymezené oblasti

Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

4.1.5 Vhodnost území pro provozování aktivit

Vymezené území disponuje především svým přírodním bohatstvím a pověstnou malebností krajiny. Pro tuto krajinu jsou typické rozmanité vodní plochy, na které je navázán tradiční rybářský cestovní ruch. Lesy jsou hodnoceny z větší části jako nepoškozené. Území Jihočeského kraje, tudíž i okolí Českých Budějovic má podle statistik Ministerstva životního prostředí jedno z nejčistších ovzduší v celé České republice.

Využití tohoto území má tradičně charakter spíše rekreační než průmyslový. Díky všem těmto přednostem je prostředí vhodné pro cykloturistiku, pěší turistiku, agroturistiku. Účastníci cestovního ruchu by si mohli přijít na své i při rekreačních dovolených typu rekreace u vody a vodní turistika.

Z kulturního hlediska je území vhodné pro provozování historicko-poznávacích aktivit, návštěvu muzeí, galerií, a sportovních a kulturních akcí.

4.2 Rovnoměrnost rozmístění předpokladů cestovního ruchu.

Ve vybraném území se nachází celkem 43 obcí, z nichž největší je Týn nad Vltavou, za ním následuje Hluboká nad Vltavou a třetí největší obcí je Lišov.

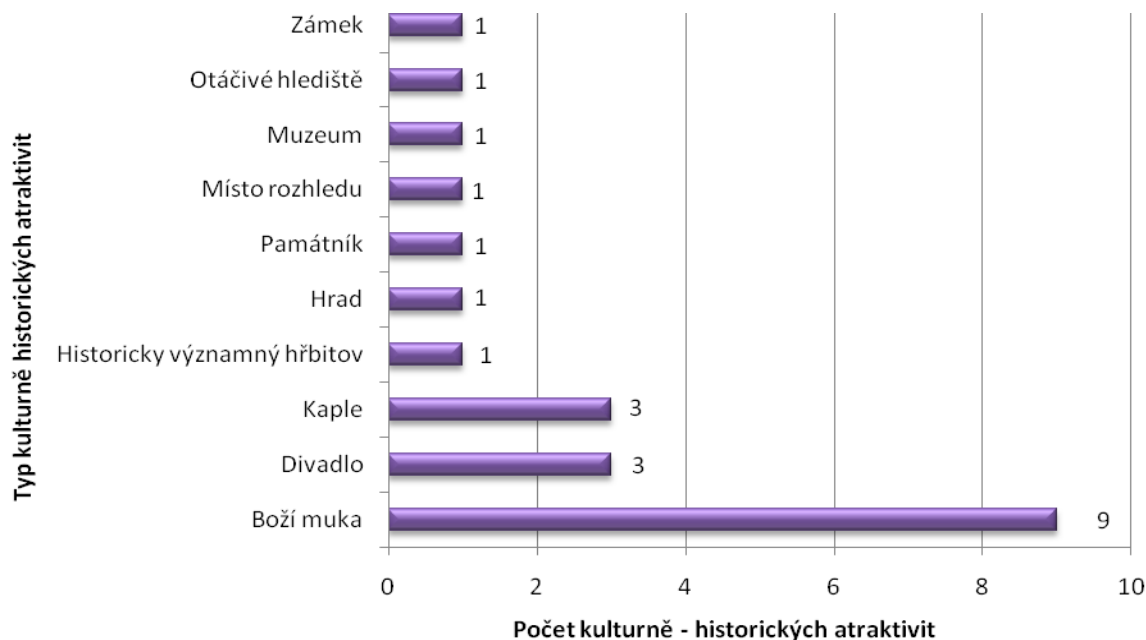
4.2.1 Týn nad Vltavou

Město Týn nad Vltavou je jedním z nejstarších sídel v jižních Čechách. Názvem „týn“ byla označována ohrazená, „otýněná“ místa. Historické jádro tohoto města leží ve svahu nad pravým břehem řeky. Vyrostlo pod opevněným dvorcem pražských biskupů, který tu stál snad již od 11. století, aby sřežil bezpečnost vltavské vodní cesty a těžil z obchodního ruchu při jejích březích. V 15. a 16. stol. osada bohatla především z dopravy bavorské soli, která byla dovážena po Zlaté stezce. Dodnes na ní upomíná renesanční solnice z 16. století na břehu Vltavy. O tyto výsady však Týn po Bílé hoře přišel a znovu klesl na město poddanské. Zákaz dovozu bavorské soli, absence významných obchodních cest, i škody způsobené třicetiletou válkou způsobily stagnaci, zdrojem obživy zůstala řeka a zemědělství. K významnému rozvoji došlo na konci 20. stol., kdy se Týn stal zázemím blízké jaderné elektrárny Temelín (David & Soukup, 2004, s. 63,64).

V současnosti má město Týn nad Vltavou přes 8000 obyvatel. Získává novou tvář a stává se vyhledávaným turistickým cílem. V letní sezóně lze zde najít nespočet kulturních, sportovních i společenských akcí. Blízké okolí nabízí množství rekreačních středisek, v roce 2000 byla obnovena lodní doprava po Orlické přehradě (Sudková, s. 9).

Ve městě Týn nad Vltavou nalezneme památky církevního charakteru, jako jsou boží muka, pomníky, hřbitov, kříže, kaple (Kostel sv. Jana; Boží muka na Malé Straně; Lannův kříž v Horním Brašově; Hřbitov s kostelem sv. Víta; Pomník Matěje Kopeckého; Kaple Panny Marie Karlovské) (obrázek 21).

Obrázek 21. Kulturně – historické atraktivity ve městě Týn nad Vltavou

Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

Dále se zde nachází památky lidové architektury (Dům č. 86 a 87 – Stará pošta; Dům č. 25; Dům „U Modré hvězdy“; Dům „U Zlaté lodi“; Dům „U Straků“; Dům č. 246 „Puchmajerův dům“).

Tradici získaly rovněž každoroční koncerty vážné hudby v chrámu sv. Jakuba. Město má svou raritu – otáčivé hlediště. Divadelní společnost Vltavan zde pořádá svá představení, která probíhají každoročně v letní sezoně (Kučeťová, et al., 2007).

Sportovně-rekreační atraktivity jsou zastoupeny v hojné míře. Například statek Strašilka nabízí strávení příjemných chvil odpočinku a poučení o životě na venkovské farmě nejenom pro dospělé, ale i pro děti. Dále zde nalezneme nespočet dětských hřišť a veřejná sportoviště v Týně nad Vltavou.

Z aktivit, které jsou prováděny ve volném čase je možno využít lodní dopravu Quarter, vyhlídkové plavby po řece Vltavě či jízdu na koni.

Pro milovníky dobrého moku je zde Vinotéka pod kostelem, pivovarský dvůr Lipan a Chvalešický pivovar (Kučeťová, et al., 2007).

V daném městě existuje celkem 33 ubytovacích zařízení. Nalezneme zde 3 hotely (Zlatá loď, Blanice, rekreační zařízení Nový Dvůr), 9 penzionů (Plzeňka, Pod Kostelem, Vorař, Vlasta, Zámecký penzion, u sv. Kateřiny, Červený Mlýn, U Pštrosa, Pivovarský dvůr Lipna Dražič), 2 ubytovny (Integrovaná střední škola, ubytovna AA), 13 chatových táborů a kempů, 4 chalupy a 2 ubytování v soukromí (Městské centrum kultury a vzdělání, 2010).

4.2.2 Hluboká nad Vltavou

Město Hluboká nad Vltavou leží na obou březích řeky Vltavy. Jeho historie je spjata s královským hradem Hluboká. Hrad založil spolu s nedalekými Českými Budějovicemi v polovině 13. století král Přemysl Otakar II. Další majitelé hradu Hluboká Ondřej Ungnad ze Suneka, Jáchym z Hradce a jeho syn Adam postupně přestavěli středověký hrad v renesanční sídlo. Od roku 1661 do r. 1947 byl zámek v držení rodu Schwarzenbergů, kteří jej přestavěli do dnešní podoby v duchu romantické novogotiky podle vzoru anglického Windsoru.

V zámku je soustředěn bohatý interiér s cenným nábytkem, jedinečné řezbářské práce, množství obrazů, vzácných goblenů, uměleckého skla a porcelánu. Okolo zámku se rozkládá rozsáhlý anglický zámecký park s mnoha vzácnými dřevinami, ze kterého jsou krásné výhledy na blízké České Budějovice, Novohradské hory a Šumavu. Park přechází v parkovitě upravenou po staletí cíleně utvářenou hospodářskou krajinu s rybníky (Bezdrv, Munický, Naděje, Zvolenov, Poříčský) a stromořadími staletých dubů s kočárovými cestami, rozlehlými oborami a bažantnicemi. Se zámek sousedí bývalá jízdárna, kde umístěna Alšova Jihočeská Galerie s expozicí jihočeského gotického umění, výstavou holandského malířství 17. stol. a výstavami českého moderního umění 20. stol. Lovecká, myslivecká a rybářská tradice, kterou je Hluboká proslulá, je soustředěna v lesnickém a mysliveckém muzeu v barokním loveckém zámku Ohrada. Vedle loveckého zámku je ZOO s převážně drobnou evropskou zvěří.

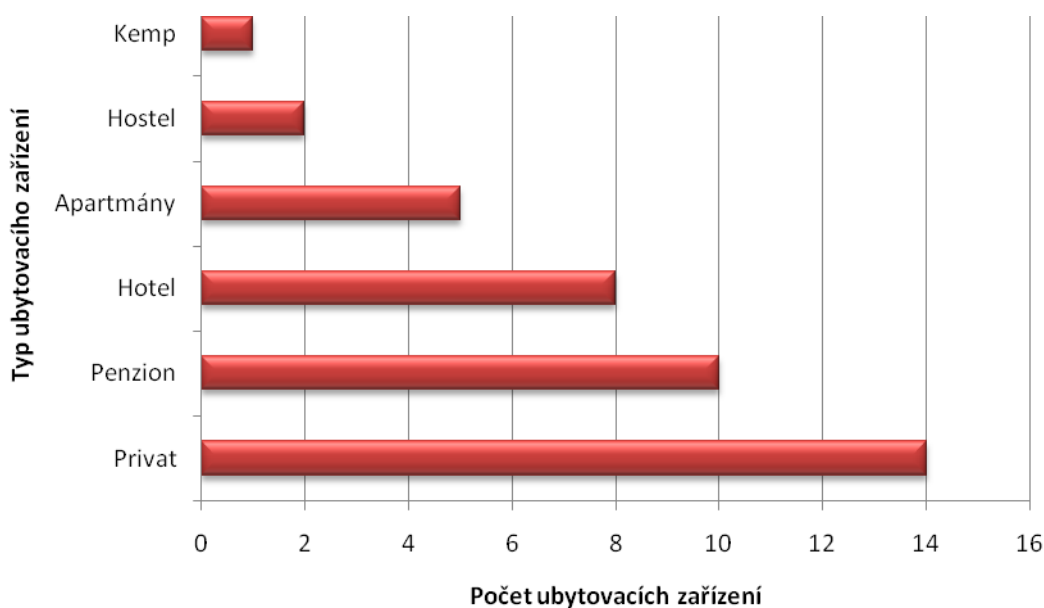
Blízký Karlův hrádek založil král Karel IV. jako lovcí hrádek. V částech města v obcích Bavorovice a Munice se uchovala lidová architektura tzv. „Hlubockých blat“. Část města Purkarec je známá svou vorařskou tradicí.

V současnosti je Hluboká nad Vltavou rychle se rozvíjejícím městem, podporující místní podnikatelské aktivity se širokou nabídkou kulturních a sportovních příležitostí, se zázemím, které uspokojí každého návštěvníka.

Nalezneme zde 40 ubytovacích zařízení. Jedná se o apartmány (5), hotely (8), hostely (2), pensiony (10), kempy (1), chaty, ubytování v soukromí (14), (obrázek 22).

Dále zde můžeme najít 40 restaurací, letní plovárnu s tobogánem, krytý bazén se saunou, moderní kino, otevřené i kryté tenisové kurty, zimní stadion, baseballový areál, jízdárnu, golfové hřiště, fitness, hustou síť cyklotras v okolí a cyklostezku do Českých Budějovic, vodní dopravu, vodní lyžování a blízké letiště Hosín (Wedos, a.s. 2011).

Obrázek 22. Ubytovací zařízení v městě Hluboká nad Vltavou

Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

4.2.3 Lišov

Město Lišov, srdce mikroregionu Lišovsko, leží v malebné, mírně zvlněné krajině jižních Čech, asi deset kilometrů vzdušnou čarou severovýchodně od Českých Budějovic, na okraji Třeboňské pánve. Městečko se rozkládá na pozvolném východním svahu, podél hlavní silnice vedoucí z Českých Budějovic do Třeboně, v nadmořské výšce 500 m. n. m.

Město Lišov je také místem významného geologického útvaru, dělicího Českobudějovické pánve od Třeboňské, pojmenovaného "Lišovský práh". Nejvyšším místem této pahorkatiny je kóta Větrník v nadmořské výšce 566 m. n. m. Většinu území tvoří pahorkatý reliéf terénu, který směrem k východu přestupuje do Třeboňské rybníční pánve.

Nalezneme zde významnou technickou památku Locus Perennic „věčné místo". Je to jeden ze sedmi základních bodů výškového měření v bývalém Rakousku – Uhersku. Zdejší nadmořská výška je zde přesně 565,1483 m. n. m. Značka je kryta jehlanem s latinským názvem a bývá mylně pokládána za střed Evropy.

V Lišově je také možno navštívit několik kulturně-historických atraktivit. Za zmínku stojí určitě kaple Panny Marie Lourdské, kostel sv. Václava či Lišovská fara.

První zmínky o lišovské farnosti pocházejí z roku 1365, kdy z města odchází její správce Bedřich. Lze tedy říci, že farní společenství bylo v Lišově již v době vzniku města. Od té doby se ve městě vystřídala spousta farářů, po nějakou dobu především v období válek a nepokojů byla farnost také neobsazena. Dne 19. ledna 1898 pak byla farnost povýšena na děkanství. V současnosti spadají pod správu farnosti vesnice Lišov, Dolní Miletín, Hrůtov, Hůrky, Levín a Velechvín (Joomla, 2008).

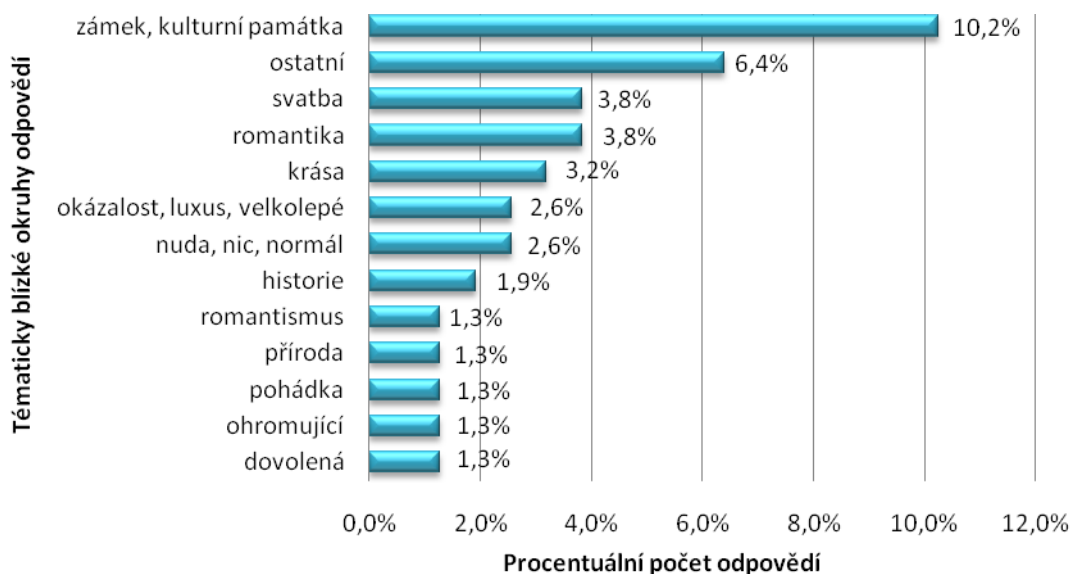
4.3 Návštěvníci atraktivit oblasti

4.3.1 Image

Při zkoumání Image daných lokalit respondenti byli požádáni o uvedení jediného slova, či slovního spojení, které je napadlo v asociaci s uvedeným místem. Odpovědi byly uspořádány do určitých skupin, které jsou si tématicky blízké. Odpovědi v rámci lokalit jsou vyobrazeny na obrázcích 23, 24, 25.

Největší zastoupení má skupina „zámek, kulturní památka“ kde takto odpovědělo 16 dotazovaných z 64 všech dotazovaných. Druhá nejpočetnější skupina, která stojí za zmínku, je skupina ostatní. Tato skupina se nedala blíže specifikovat, objevovaly se v ní odpovědi: pamětihodnost, zoo, České Budějovice apod. Třetí a čtvrtá skupina zahrnuje „romantika“ a „svatba“ v počtu šesti respondentu v každé skupině (obrázek 23).

Obrázek 23 Image lokality Hluboká nad Vltavou, n = 64.

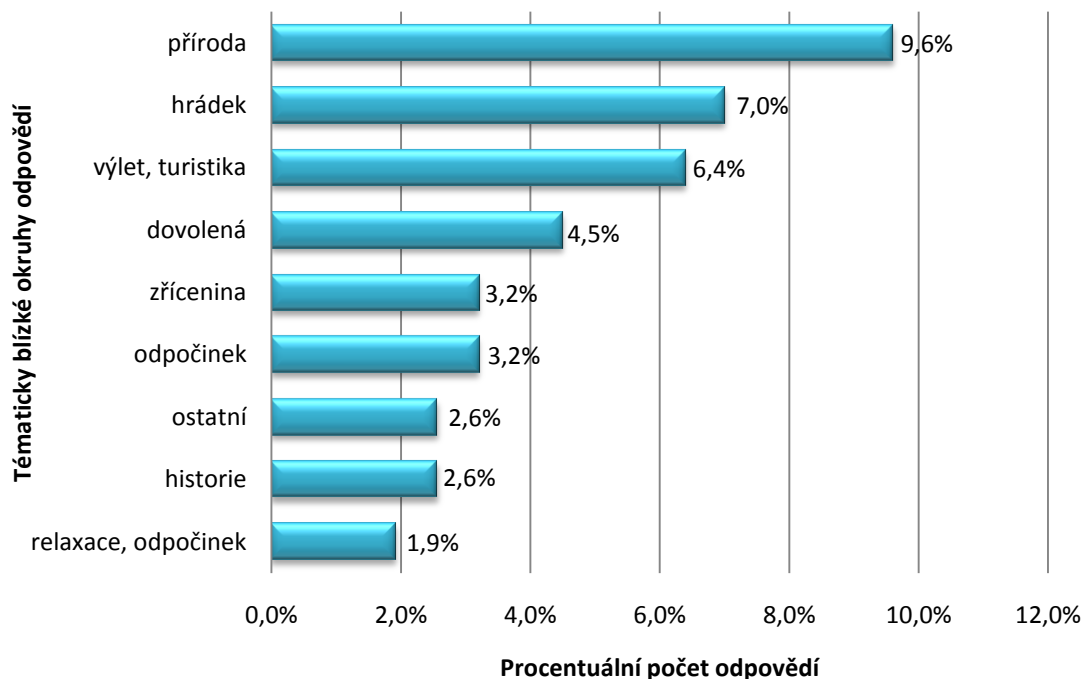

Zdroj dat : Vlastní dotazníkové šetření

U zříceniny Karlův Hrádek byla nejčastěji zmiňována odpověď „ příroda“. Tato odpověď byla uvedena celkem patnáctkrát z celkových 64 dotazovaných (obrázek 24).

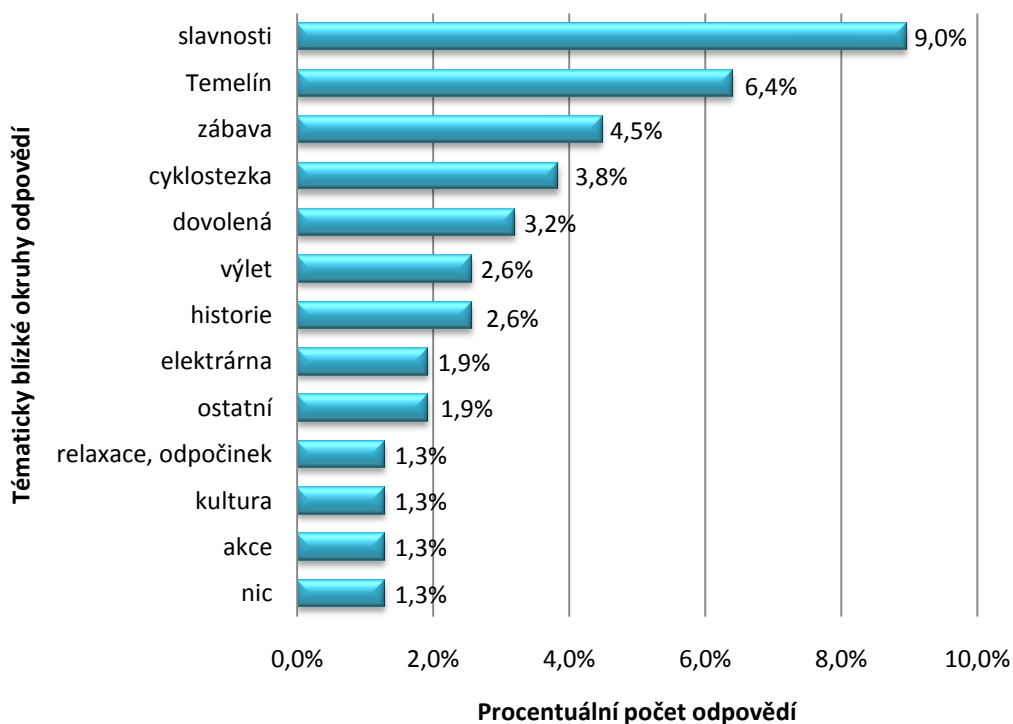
Obrázek 24. Image lokality Karlův Hrádek, n = 64.

Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

V souvislosti s Týnem nad Vltavou byly nejvíce zmiňovány odpovědi, které se týkaly „slavností“ spojených s Vltavotýnskými slavnostmi (14). Na druhém místě se nejvíce objevovala odpověď spojená s „Temelínem“(10) a třetí nejpočetnější skupina je „zábava(7) (obrázek 25).

Obrázek 25. Image lokality Týn nad Vltavou, n = 64.

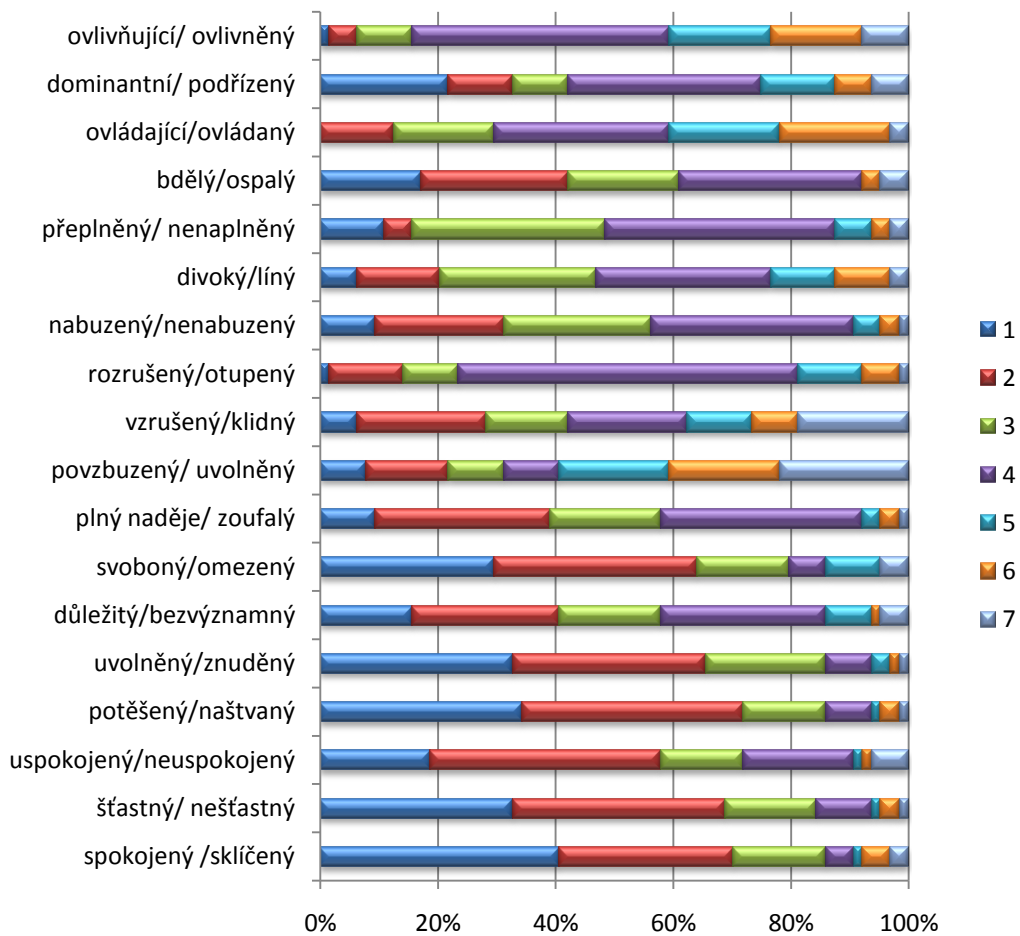
Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

4.3.2 Zažívané emoce na lokalitách

Respondenti měli zhodnotit, na základě 7 členné stupnice, intenzitu pocitů, které na daném místě zažívají. Kde 1 = zažívám určitě pocit uvedený vlevo, 7 = zažívám určitě pocit uvedený vpravo, 4 = neutrální postoj mezi uvedenými póly. Intenzita zažívaných pocitů v rámci lokalit je uvedena na obrázcích 26, 27, 28.

V lokalitě zámek Hluboká nad Vltavou se nejvíce dotazovaní cítili spokojeně, potěšeně, šťastně, uvolněně a svobodně. Nejvíce dotazovaných volilo neutrální postoj při rozhodování, zda se cítí rozrušeně, či otupeně.

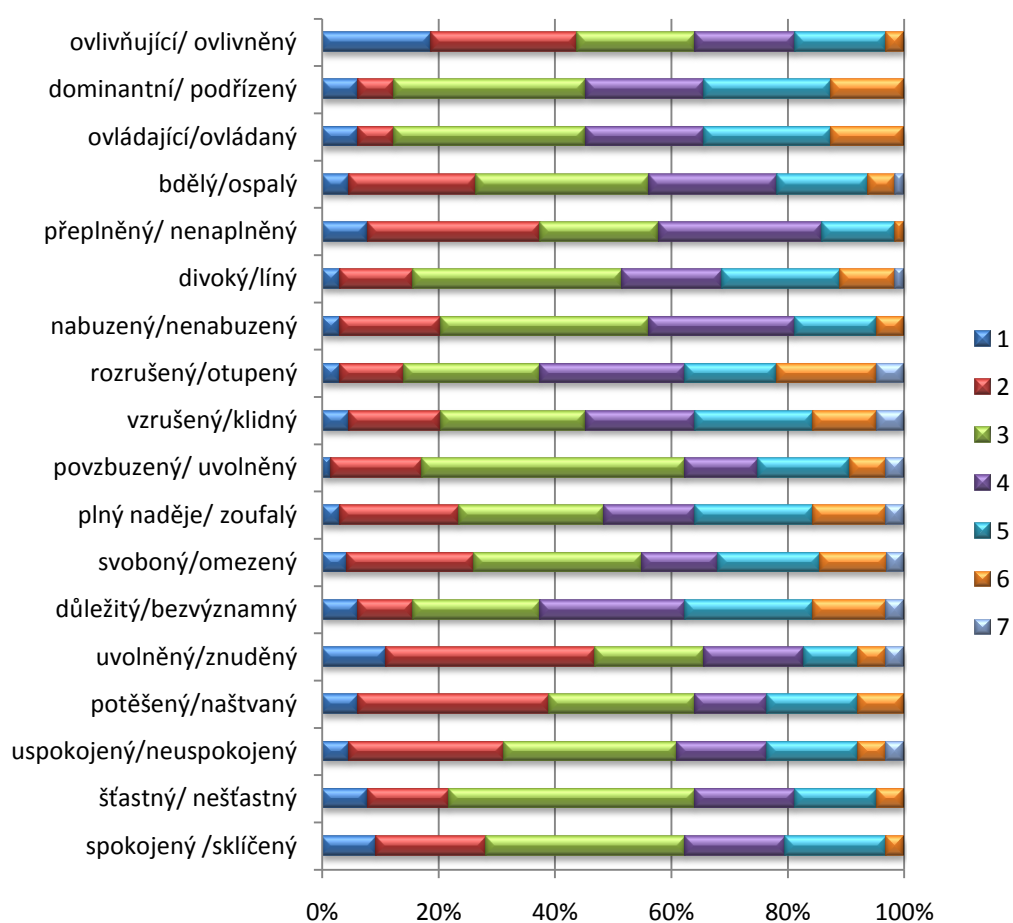
Obrázek 26. Zažívaná intenzita pocitů v lokalitě Hluboká nad Vltavou, n = 64. 1 – zažívám pocit uvedený vlevo, 4 – neutrální postoj mezi uvedenými póly, 7 zažívám pocit uvedený vpravo.

Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

Odpovědi respondentů, kteří navštívili Karlův Hrádek byly různorodější než u předchozí lokality. Nedá se jednoznačně určit, že dotazovaní přesně prožívali uvedený pocit. Nejvíce odpovědí, se shodovalo s pocity: ovlivňující, přeplněný, povzbuzený, nabuzený, potěšený, šťastný, spokojený, uvolněný.

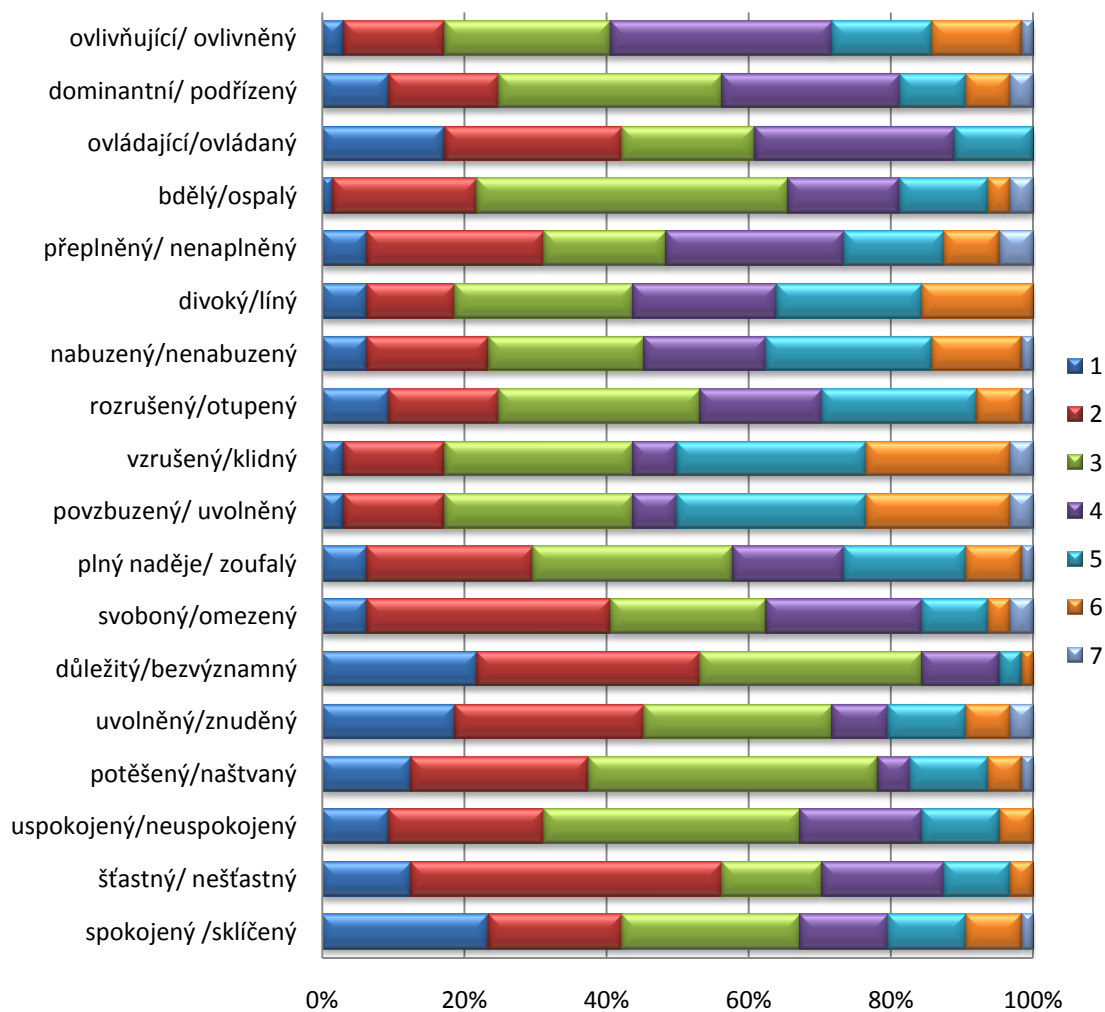
Obrázek 27. Zažívaná intenzita pocitů v lokalitě zřízení Karlův Hrádek, n = 64.
1 – zažívám pocit uvedený vlevo, 4 – neutrální postoj mezi uvedenými póly,
7 – zažívám pocit uvedený vpravo.

Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

V Týně nad Vltavou mezi nejintenzivněji zažívané pocity patřily: spokojený, důležitý, uvolněný, šťastný, svobodný.

Obrázek 28. Zažívaná intenzita pocitů na lokalitě Týna nad Vltavou, n = 64.
1 – zažívám pocit uvedený vlevo, 4 – neutrální postoj mezi uvedenými póly,
7 – zažívám pocit uvedený vpravo.

Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

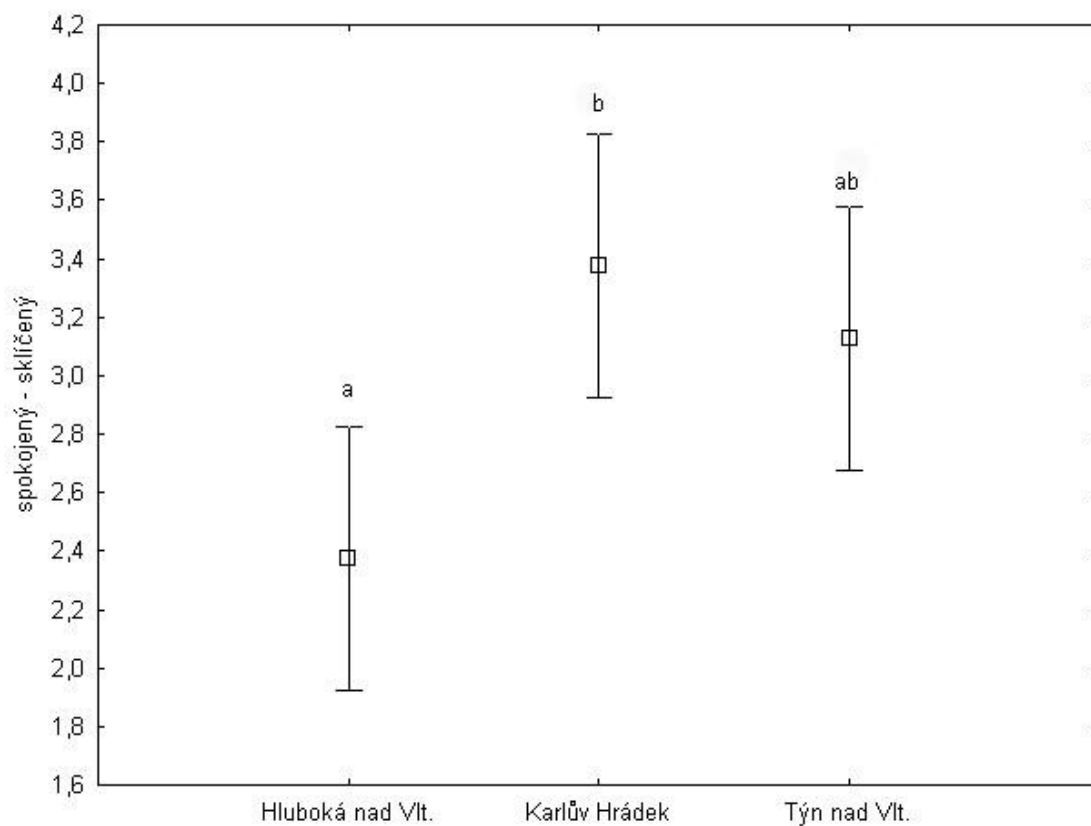
Tabulka 6. Percepce zkoumaných turistických lokalit jejich návštěvníky, n = 192.

	Hluboká nad Vltavou		Karlův Hrádek			Týn nad Vltavou			F		
	Průměr	Sm. odch	Průměr	Sm. Och	Průměr	Sm. odch					
spokojený – sklíčený	2,38	a	1,68	3,38	b	1,28	3,13	A,b	1,7	5,2111	**
šťastný – nešťastný	2,31	a	1,43	3,33	a,b	1,23	2,98	b	1,4	7,1039	**
uspokojený neuspokojený	2,79	a	1,58	3,54	a	1,44	3,13	a	1,3	3,1953	*
potěšený – naštvaný	2,27	a	1,44	3,33	a,b	1,43	3,04	b	1,4	7,1801	**
uvolněný – znužený	2,48	a	1,40	3,35	a	1,59	3,31	a	1,7	4,8035	**
důležitý – bezvýznamný	3,10	a	1,55	4,27	a,b	1,55	3,58	b	1,1	8,6323	***
svobodný – omezený	2,75	a	1,68	3,60	a	1,43	4,23	a	5,9	2,0031	n.s
plný naděje – zoufalý	3,25	a	1,30	3,75	a	1,62	3,52	a	1,6	1,3418	n.s
povzbuzený – uvolněný	4,33	a	1,94	3,63	a	1,33	4,04	a	1,5	2,3193	n.s
vzrušený – klidný	3,83	a	1,78	3,73	a	1,59	3,48	a	1,4	0,6124	n.s
rozrušený – otupený	3,90	a	1,19	4,21	a	1,56	3,50	a	1,6	2,8391	n.s
nabuzený – nenabuzený	3,15	a	1,34	3,71	a	1,13	3,79	a	1,6	3,1422	*
divoký – líný	3,60	a	1,44	3,94	a	1,28	3,88	a	1,5	0,7441	n.s.
přeplněný – nenaplněný	3,69	a	1,22	4,25	a	1,18	3,69	a	1,7	2,6873	n.s
bdělý – ospalý	2,92	a	1,65	3,71	a	1,25	3,48	a	1,3	3,9330	*
ovládající – ovládaný	4,17	a	1,43	3,94	a	1,43	4,08	a	1,3	0,3216	n.s
dominantní – podřízený	3,46	a	1,79	4,00	a	1,32	3,48	a	1,5	1,9091	n.s
ovlivňující – ovlivněný	4,63	a	1,30	4,04	a	1,43	3,98	a	1,3	3,3265	*

Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

Poznámka Zobrazeny jsou průměry, směrodatné odchylky a hodnota F-statistiky jednofaktorové analýzy variance se signifikací rozdílů (n.s. = rozdíl není signifikantní, * = $p < 0,05$, ** = $p < 0,01$, *** $p < 0,001$. Průměry se stejnými písmeny se neliší signifikantně (na základě Tukeyho HSD testu; hladina významnosti $p < 0,01$).

Obrázek 29. Rozdíly ve vnímání zkoumaných lokalit na škále sémantického diferenciálu spokojený – sklíčený. Počet odpovědí n = 192.

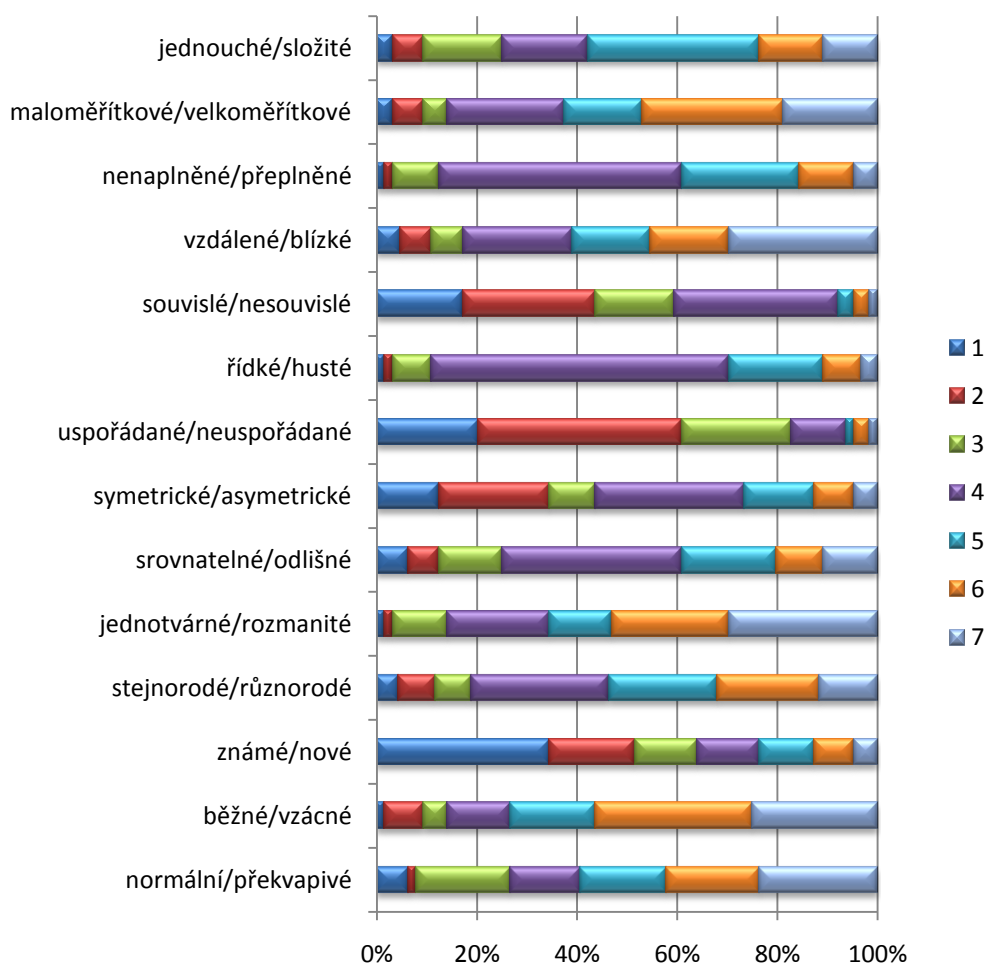

Poznámka: Zobrazeny jsou průměrné hodnoty odpovědí a 95% intervaly spolehlivosti. Výsledek jednofaktorové analýzy variance. Průměry se stejnými písmeny se neliší signifikantně (na základě Tukeyho HSD testu; hladina významnosti $p < 0,01$).

4.3.3 Vnímání lokalit

Respondenti byli požádáni, aby zodpověděli otázky, jak na ně dané místo působí. Na stupnici 1-7, kde 1 = místo na mě působí charakterem uvedeným vlevo, 7 = místo na mě působí charakterem uvedeným vpravo, 4 = nedokážu rozhodnout. To jak respondenti dané lokality vnímali, je uvedeno na obrázcích č. 30, 31,32.

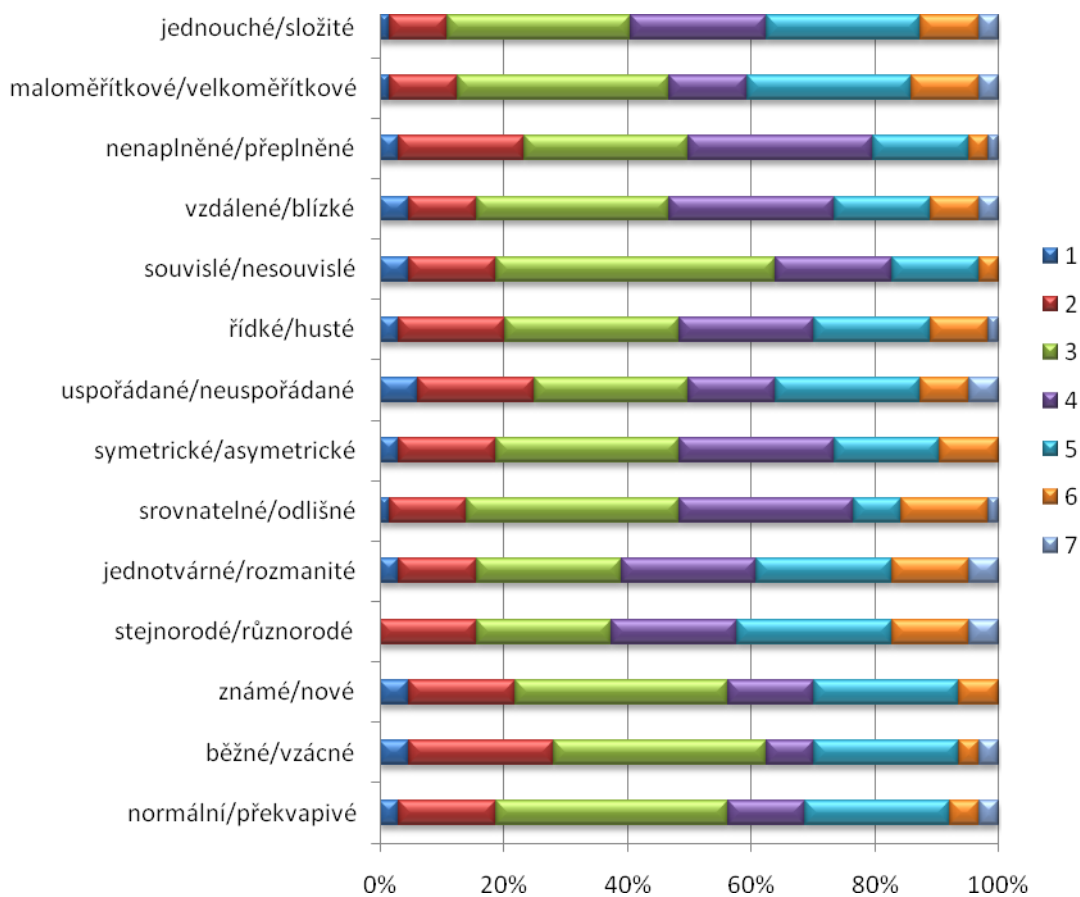
Obrázek 30. Vnímání lokality zámek Hluboká nad Vltavou, n = 64. Kde 1 = místo na mě působí charakterem uvedeným vlevo, 7 = místo na mě působí charakterem uvedeným vpravo, 4 = neokážu rozhodnout.

Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

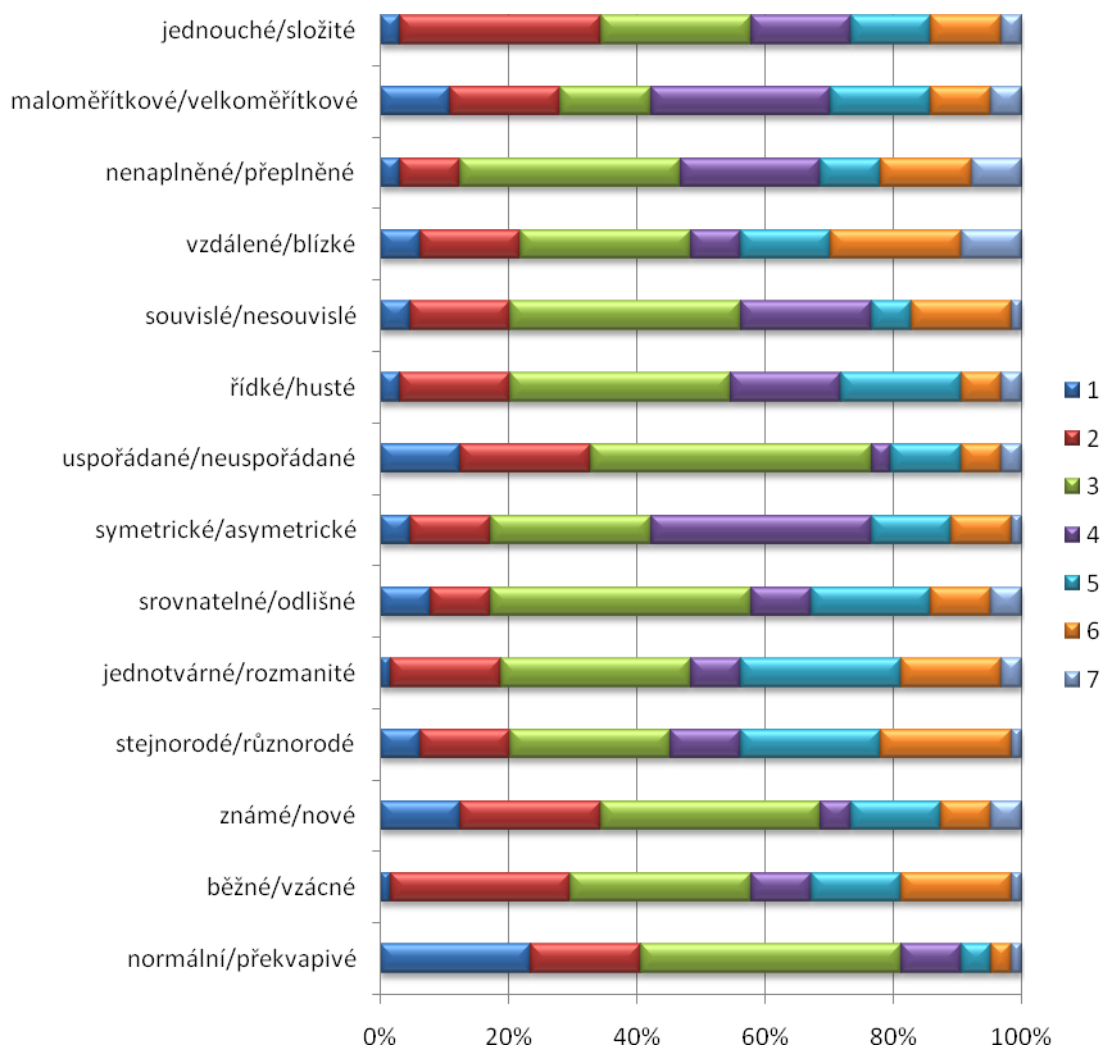

Obrázek 31. Vnímání lokality zřícenina Karlův Hrádek, n = 64. Kde 1 = místo na mě působí charakterem uvedeným vlevo, 7 = místo na mě působí charakterem uvedeným vpravo, 4 = nedokážu rozhodnout.

Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

Obrázek 32. Vnímání lokality Týn nad Vltavou, n = 64. Kde 1 = místo na mě působí charakterem uvedeným vlevo, 7 = místo na mě působí charakterem uvedeným vpravo, 4 = nedokážu rozhodnout.

Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

S 95% spolehlivostí Tukeyho HSD testu testové statistiky F signifikantní na hladině $p < 0,01$ jsme zjistili, že pocit (normální – překvapivý) u návštěvníků Hluboká nad Vltavou se liší od pocitů návštěvníků Karlova Hrádku a Týna nad Vltavou.

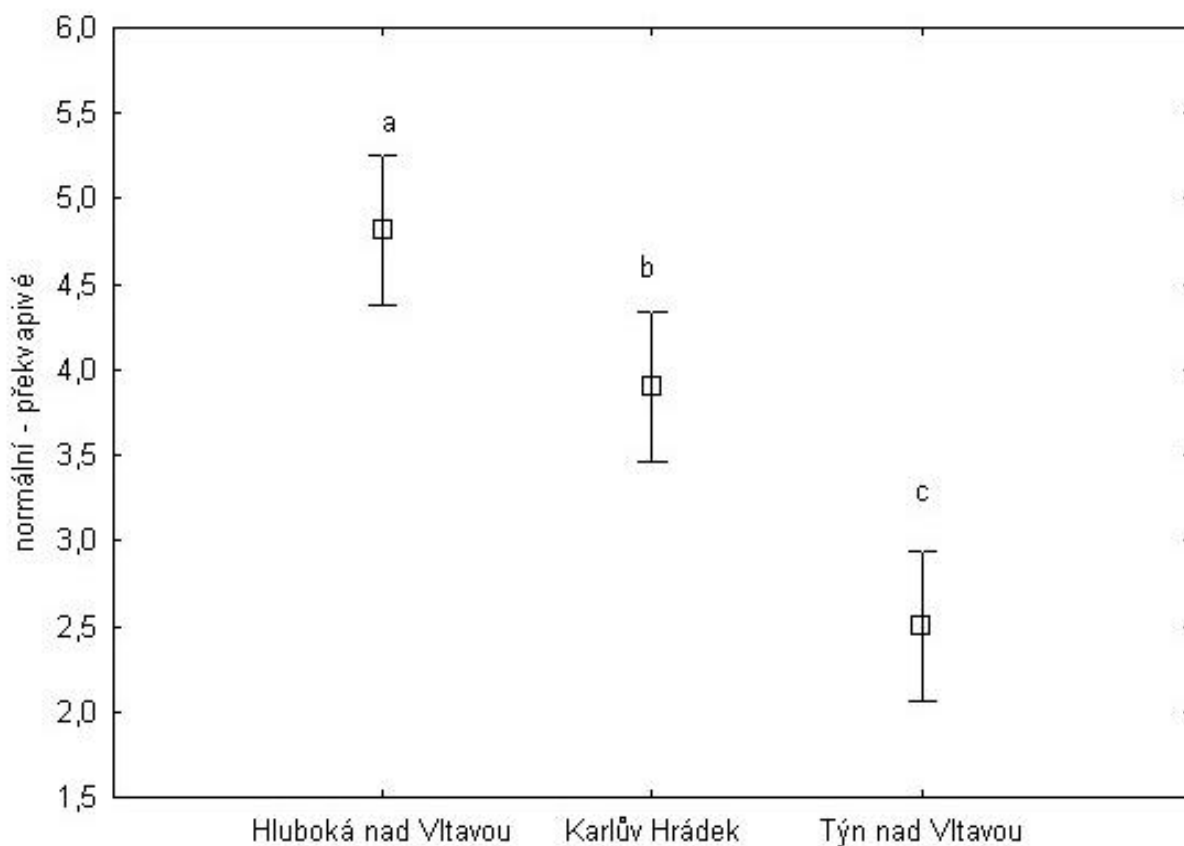
Tabulka 7. Percepce zkoumaných turistických lokalit jejich návštěvníky, $n = 192$

	Hluboká nad Vltavou		Karlův Hrádek		Týn nad Vltavou		F				
	Průměr	Sm. odch.	Průměr	Sm. odch.	Průměr	Sm. odch.					
normální – překvapivé	4,81	a	1,86	3,90	b	1,36	2,50	c	1,337	27,4954	***
běžné – vzácné	5,19	a	1,47	3,60	a	1,50	3,46	b	1,458	20,2947	***
známé – nové	2,94	a	1,88	3,81	a	1,36	3,06	a	1,616	4,0212	*
stejnorodé – různorodé	4,65	a	1,54	4,54	a	1,29	4,06	a	1,549	2,1712	n.s
jednotvárné – rozmanité	5,19	a	1,61	4,23	a	1,52	3,85	b	1,487	9,5872	***
srovnatelné – odlišné	4,00	a	1,60	3,75	a	1,34	3,60	a	1,581	0,8411	n.s
symetrické – asymetrické	3,67	a	1,73	3,73	a	1,38	3,65	a	1,313	0,0409	n.s
uspořádané – neuspořádané	2,35	a	1,39	3,81	a,b	1,71	3,02	b	1,451	11,0222	***
řídke – husté	4,33	a	1,12	3,94	a	1,42	3,60	a	1,317	3,8382	*
souvislé – nesouvislé	2,98	a	1,49	3,35	a,b	1,18	3,77	a	1,292	4,2724	*
vzdálené – blízké	5,00	a	1,85	3,75	a	1,45	3,96	b	1,774	7,4596	***
nenaplněné – přeplněné	4,58	a	1,20	3,63	a,b	1,16	3,98	b	1,537	6,5697	**
maloměřítkové - velkoměřítkové	4,77	a	1,70	4,21	a,b	1,44	3,46	b	1,597	8,2824	***
jednoduché – složité	4,42	a	1,47	4,13	a,b	1,36	3,46	b	1,414	5,7746	**

Zdroj dat: vlastní dotazníkové šetření

Poznámka: V tabulce 7 jsou zobrazeny průměry, směrodatné odchytky a hodnota F-statistiky jednofaktorové analýzy variance se signifikací rozdílů (n.s. = rozdíl není signifikantní, * = $p < 0,05$, ** = $p < 0,01$, *** $p < 0,001$. Průměry se stejnými písmeny se neliší signifikantně (na základě Tukeyho HSD testu; hladina významnosti $p < 0,01$).

Obrázek 33. Rozdíly ve vnímání zkoumaných lokalit na škále sémantického diferenciálu normální – překvapivé, $n = 192$, $F(27,4954)$, $p = 0,0000$.

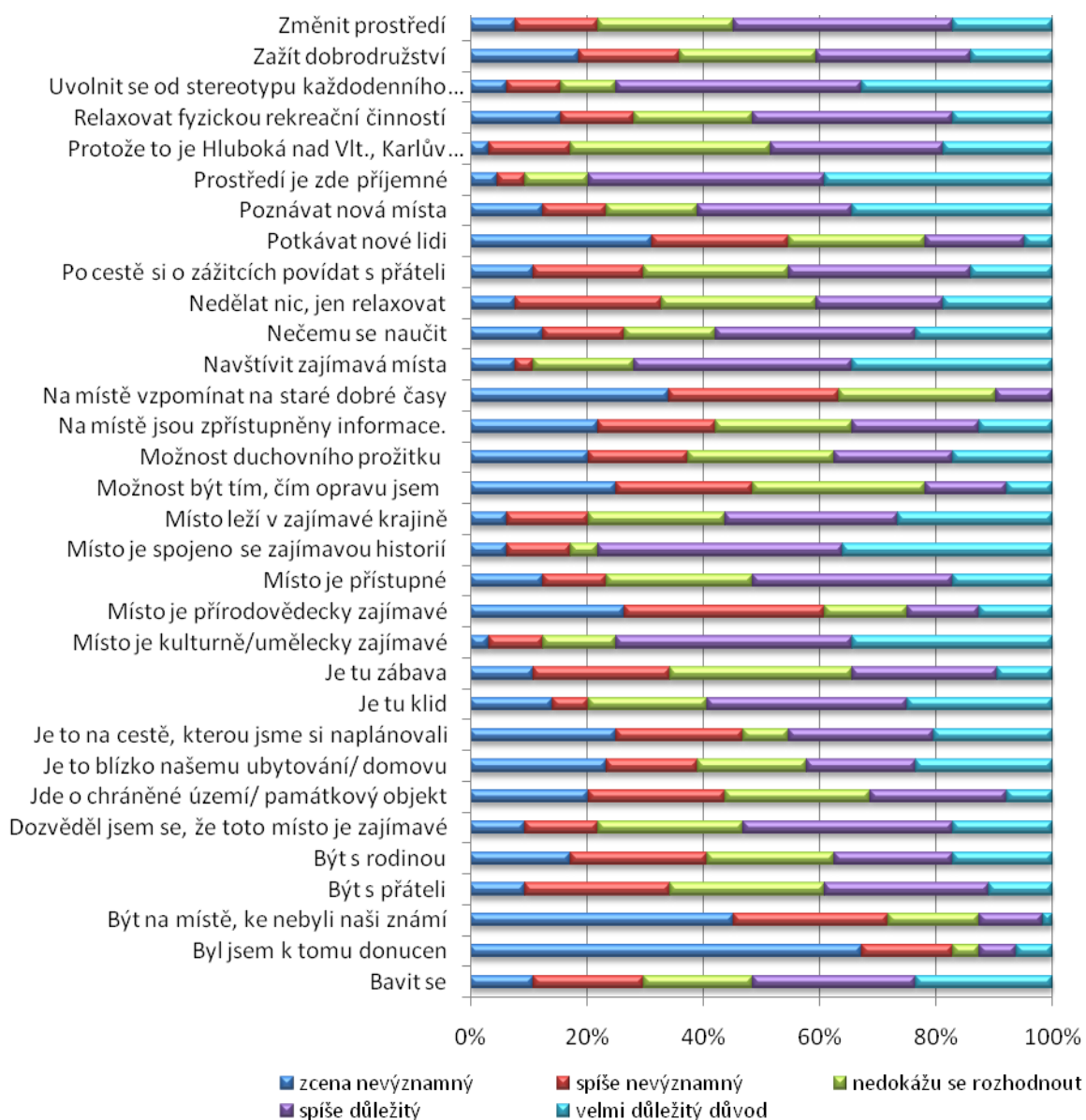
Poznámka : Obrázek 33 je výsledek jednofaktorové analýzy variance. Zobrazeny jsou průměrné hodnoty odpovědí a 95% intervaly spolehlivosti. Průměry se stejnými písmeny se neliší signifikantně (na základě Tukeyho HSD testu; hladina významnosti $p < 0,01$).

4.3.4 Motivace k návštěvě

Respondenti měli vyjádřit, jaký pro ně mají význam jednotlivé možné důvody návštěvy daného místa. Odpovídali na stupnici 1-5, kde 1 = zcela nevýznamný, 2 = spíše nevýznamný, 3 = nedokážu se rozhodnout, 4 = spíše důležitý, 5 = velmi důležitý důvod. Jednotlivé odpovědi k lokalitám Hluboká nad Vltavou, Karlův Hrádek, Týn nad Vltavou jsou uvedeny na obrázcích č. 34, 35, 36.

Mezi nejčastěji uváděné důvody, podle významu „velmi důležitý“ důvod návštěvy“zámku Hluboká nad Vltavou patří: „Prostředí je zde příjemné“ (39 %). „Místo je spojeno se zajímavou historií“ (35,9 %). „Navštívit zajímavá místa“ (34 %). Podle významu „spíše důležitý důvod návštěvy zámku Hluboká nad Vltavou“ patří: „Místo je kulturně a umělecky zajímavé“ (42 %). „Uvolnit se od stereotypu každodenního života a práce“ (42 %). „Dozvěděl/a jsem se, že toto místo je zajímavé“(35,9 %) (obrázek 34).

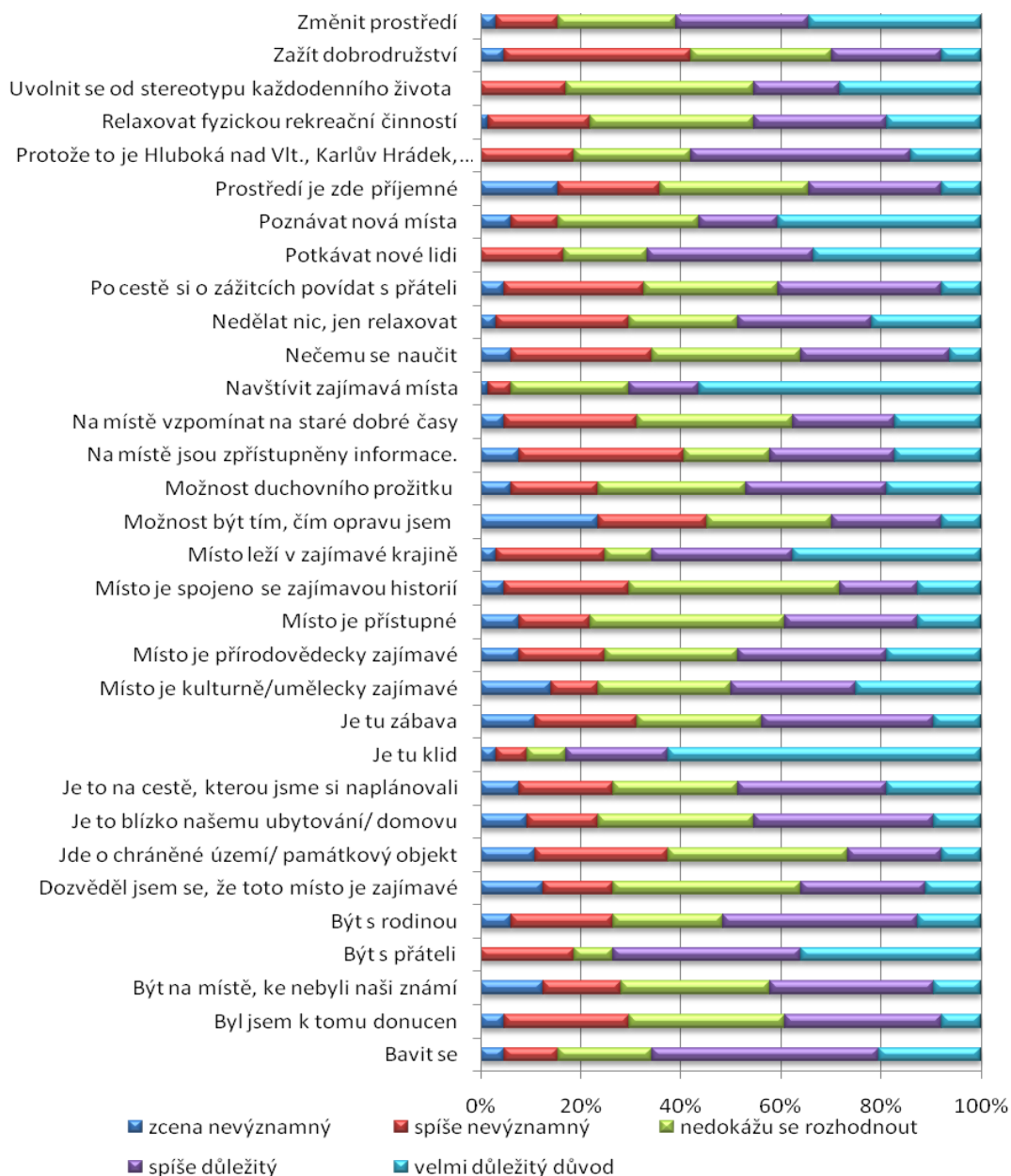
Obrázek 34. Motivace k návštěvě zámku Hluboká nad Vltavou, n = 64.

Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

Z obrázku 35 je zřejmé, že nejvýznamnějšími motivy k návštěvě zříceniny Karlův Hrádek jsou: „Je tu klid“ (62,5%) „Navštívit zajímavá místa“ (56,25%) „Poznávat nová místa“ (40%).

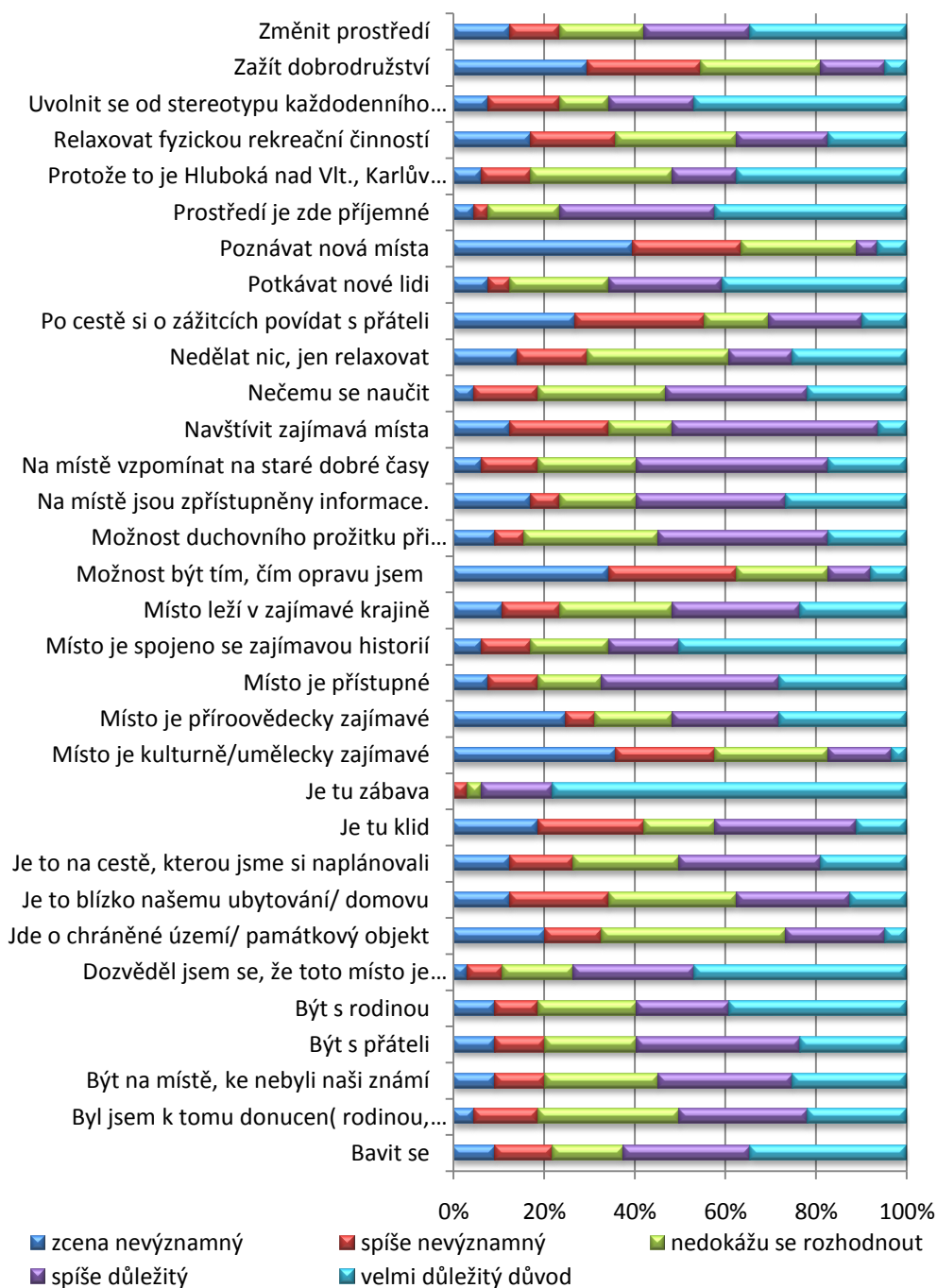
Obrázek 35. Motivace k návštěvě zříceniny Karlův Hrádek, n = 64.

Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

Nejčastější důvody návštěvy Týna nad Vltavou, které respondenti uváděly: „Je tu zábava“ (78 %). „Místo je spojeno se zajímavou historií“ (50 %). „Uvolnit se od každodenního stereotypu života“ (47 %) (obrázek 36).

Obrázek 36. Motivace k návštěvě Týna nad Vltavou, n = 64.

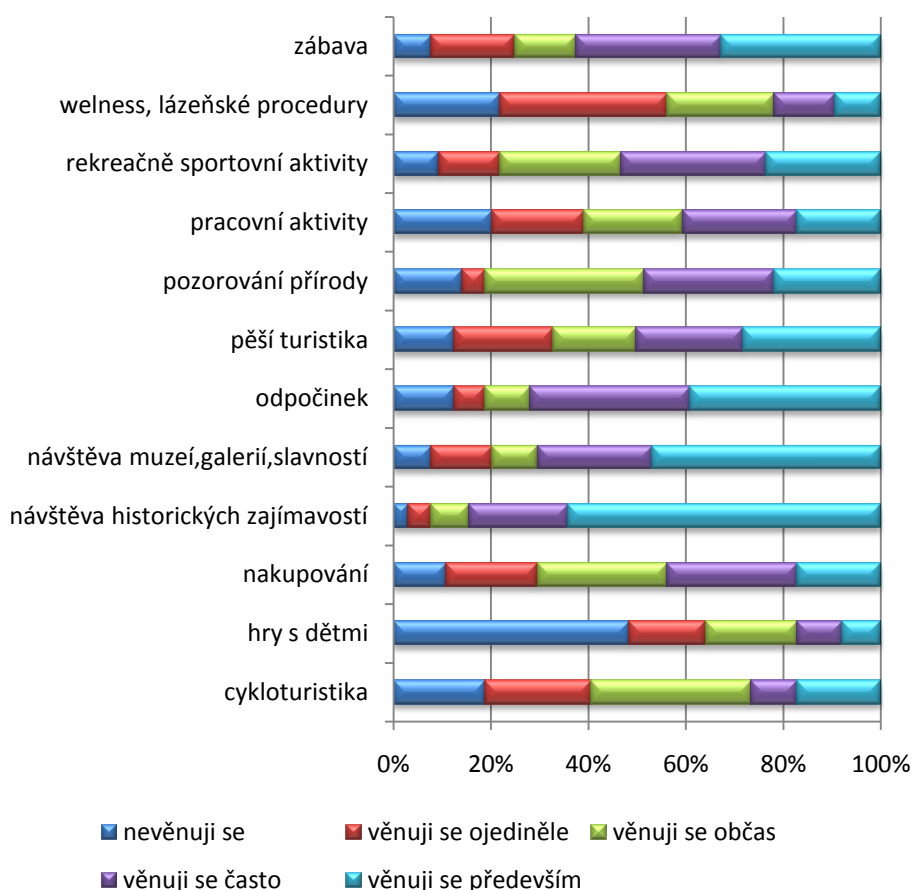
Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

4.3.5 Aktivity provozované v rámci cesty

V dotazníkovém šetření respondenti byli požádáni, aby uvedli jak často se věnují rekreačním aktivitám v rámci dovolené či cesty. Šetření bylo prováděno na 5-ti stupňové škále, kde 1 = nevěnuji se, 2 = věnuji se ojedinelé, 3 = věnuji se občas, 4 = věnuji se často, 5 = věnuji se především. Četnost provozování jednotlivých aktivit je zobrazena na obrázcích 37, 38, 39.

Mezi nejčastěji uváděné aktivity provozované v rámci cesty na zámku Hluboká nad Vltavou patří: návštěva historických zajímavostí (64 %), návštěva muzeí, galerií a slavností (46,9 %) a odpočinek (39 %).

Obrázek 37. Atraktivity provozované v rámci dovolené/ cesty na zámku Hluboká nad Vltavou, n = 64.

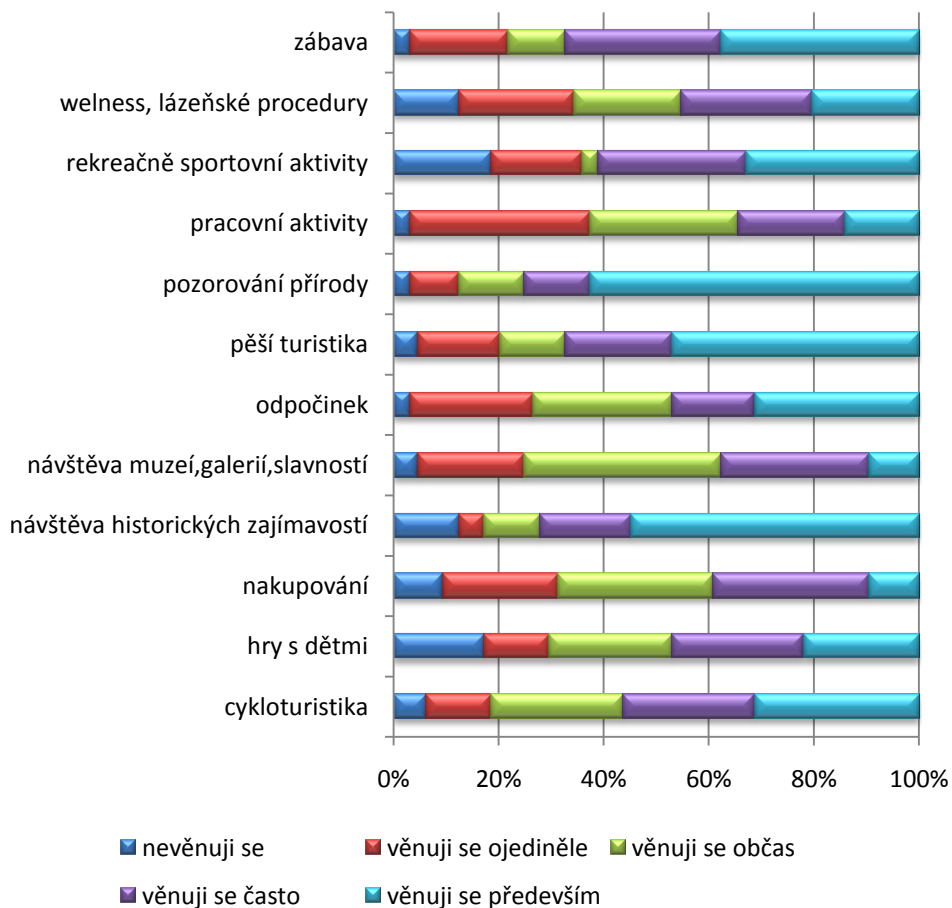

Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

Z obrázku 38 je zřejmé, že v rámci cesty na Karlův Hrádek se dotazovaní nejvíce věnují pozorování přírody (62,5 %), návštěvě historických zajímavostí (54,6 %), pěší turistice (47,8 %).

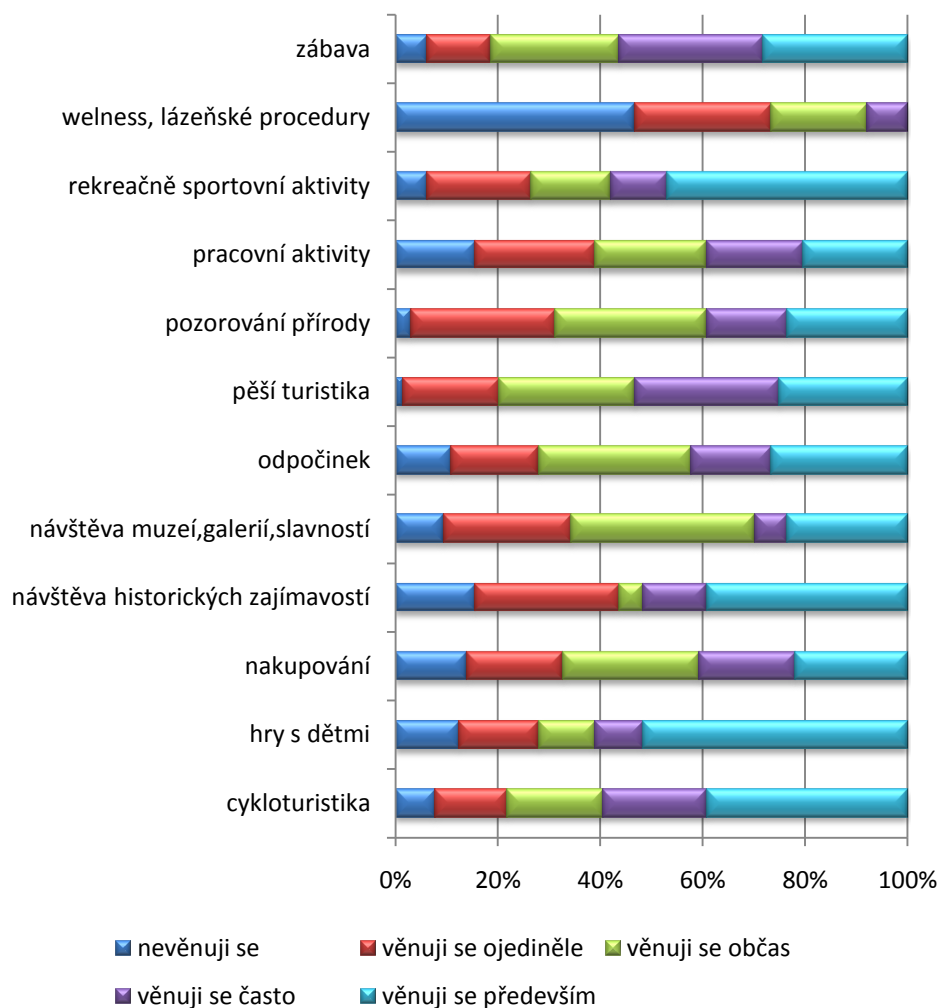
Obrázek 38. Atraktivita provozované v rámci dovolené/cesty na zřícenině Karlův Hrádek, n = 64.

Zdroj dat : Vlastní dotazníkové šetření

Mezi nejčastěji uváděné atraktivity, prováděné během cesty do Týna nad Vltavou patří: hry s dětmi(51,5 %), rekreačně sportovní aktivity (46,8 %), návštěva historických zajímavostí (40 %), cykloturistika (40 %). Naopak atraktivity, kterým se dotazovaní výrazně oproti ostatním nevěnovali, byly hlavně wellness lázně a procedury(46,9 %).

Obrázek 39. Atraktivity provozované v rámci dovolené/cesty do Týna nad Vltavou, n = 64.

Zdroj dat: Vlastní dotazníkové šetření

5 NÁVRHY OPTIMALIZACE VYUŽITÍ ÚZEMÍ CESTOVNÍM RUCHEM

Analýza využití potenciálu cestovního ruchu byla zjišťována ve třech zvolených lokalitách za celé popisované území. Jde o lokality zámek Hluboká nad Vltavou, Karlův Hrádek, Týn nad Vltavou.

Na základě provedených výzkumů nabídky a poptávky cestovního ruchu ve vymezeném území lze nejen identifikovat potenciál rozvoje cestovního ruchu oblasti, ale i rámcově navrhnou doporučení pro podnikatelskou praxi cestovního ruchu ve vybraném území. (Navrátil, 2011)

5.1 Potenciální možnosti dalšího rozvoje cestovního ruchu

Podmínky pro rozvoj cestovního ruchu jsou větší, než využívá v současné době ČR. Především potenciál atraktivit cestovního ruchu je v bohatství kulturních památek, tradice lázeňství a přírodních atraktivit. Na nízké úrovni jsou především služby a ubytování. Rozvoj cestovního ruchu tedy není třeba posilovat na úrovni marketingu, ale spíše soustavným budováním rekreačních oblastí a jejich potřeb dle specifikace území-

Rozšíření ubytovacích zařízení

Ve vymezeném území se nachází poměrně velký počet ubytovacích zařízení, avšak tyto ubytovací zařízení jsou koncentrována pouze ve větších městech, jako je Hluboká nad Vltavou, či Týn nad Vltavou. V dalších obcích jsou ubytovací kapacity zanedbatelné, někdy se dokonce ani nevyskytují. Je mnoho lokalit, kde by mohly být ubytovací zařízení plně využita jak v letních, tak v zimních měsících. Bylo by samozřejmě potřeba vždy k ubytovacímu zařízení doplnit nějakou službu, či atraktivitu, která by turisty do méně navštěvovaných míst přilákala.

Infrastruktura pro pěší turistiku

Českokobudějovicko nedisponuje potřebnou infrastrukturou, která je vyžadována pro pěší turistiku. Požadavky jsou směřovány na zakládání nových tras s diferencovanou potřebou zájemců o turistiku. Ve vymezené oblasti by mohly být zbudovány nové naučné stezky v okolí přírodních rezervací. Také by mohly být vystavěny krátké poznávací okruhy pro rodiny s dětmi a speciální vycházkové trasy limitované délkou pro relaxaci typů lázeňských vycházek.

Infrastruktura pro hipoturistika

Jezdeckví se v České Republice těší čím dál tím větší oblibě. Výjimkou není ani okolí Českých Budějovic, kde se nachází nespočetné množství soukromých chovů, ale chybí zde komercializace. Slibné by bylo, probudit podnikavost u majitelů a chovatelů koní, kteří by tak pak mohli dosáhnout vedlejších a v konečné fázi až hlavních životních příjmů. Vize tkví ve vybudování koňských stezek, spojujících jednotlivá místa chovu, doplněných o infrastrukturu: realizace ubytovacích služeb formou ubytování v soukromí, realizace stravovacích služeb s využitím bioproduktů, realizace služeb agroturistiky a dalších služeb pro venkovský cestovní ruch.

Aquapark

Daná oblast disponuje dobrou infrastrukturou pro aktivní dovolenou v létě, například dobré podmínky pro in-line skating (nejznámější trasa České Budějovice – Hluboká nad Vltavou), nalezneme zde mnoho sportovních možností pro tradiční sporty, ale i netradiční jako je paragliding nebo seskok padákem. Ale v případě dovolené v zimě, či nepříznivého počasí v létě nabídka krytých bazénů, nebo vodních parků je téměř mizivá. Jako další návrh optimalizace cestovního ruchu by mohlo být vybudování zábavného parku s tobogány, bazény, saunovým světem, a wellness. Tato atraktivita mohla být využita v období léta i zimy.

Efektivní využití vodních ploch a toků

Ve vymezeném území se nachází velký počet vodních ploch, jež však nejsou naplno využity. Mohlo by být zajímavé zavést tradice sezónních výlovů rybníků, popřípadě zavést opatření umožňující splavnění Vltavy až po Týn nad Vltavou.

5.2 Doporučení pro praxi

V cestovním ruchu je Českobudějovicko na domácím trhu opravdovou jedničkou, již delší dobu je synonymem pro pohodovou i aktivní dovolenou. Přesto v posledních letech byl zaznamenán pokles návštěvníků. Proto by bylo dobré učinit některá opatření v oblasti marketingu, propagace a v podpoření cestovního ruchu.

Z řízených rozhovorů je zřejmé, že účastníci cestovního ruchu, kteří zde strávili dovolenou, v malé míře provozovali hry s dětmi a cykloturistiku i přesto, že se zde obě tyto atraktivy vyskytují v podobě lanového centra, dětského hřiště a cyklostezky v Hluboké nad Vltavou. Z tohoto důvodu by bylo dobré zaměřit se na podporu poptávky po cestovním ruchu v dané destinaci. Propagační činnost by mohla být zaměřena přímo na dané cílové skupiny, které by mohly zahrnovat například rodiny s dětmi, nebo účastníky cestovního ruchu, kteří preferují aktivní dovolenou, krátkodobé výlety za přírodou, kulturou a historií. Různé produkty cestovního ruchu by mohly být prezentovány pomocí nadlinkové nebo podlinkové reklamy – tj. inzerce v TV, rádiu, tisku, na outdoorových plochách, na internetu, veletrzích a výstavách.

Určitě by stálo za zkoušku zapojit majitele podniků v cestovním ruchu do přípravy tištěných a audiovizuálních propagačních materiálů. Důraz by mohl být kladen na propagaci na internetu.

I turistická informační centra mají velice důležitou roli v propagační činnosti okolí Českých Budějovic. Tato centra by měla poskytovat ucelené informace nejenom o svém území, ale měly by být schopny poskytnout i informace o okolních kulturně-historických a přírodních památkách. Proto by bylo dobré, aby v této oblasti pracovali lidé zasvěcení do problému, se zájmem a nadšením pro cestovní ruch.

Vymezená oblast je významnou příměstskou rekreační lokalitou pro České Budějovice. Z hlediska města představuje ideální koncentraci různých rekreačních aktivit pro širokou škálu sportovních i odpočinkových aktivit. Rekreační potenciál území je dán přírodními (vodní plochy), kulturními (zámek Hluboká nad Vltavou, tradice Dračích lodí v Purkarci), společenskými a sportovními (areály a sportoviště pro řadu sportů, hustá síť cyklotras) hodnotami.

6 ZÁVĚR

Získané výsledky udávají, že struktura cestovního ruchu v oblasti severního Českobudějovicka je z hlediska rozložení nerovnoměrná a diverzifikovaná.

Vymezené území je vyhledávanou destinací cestovního ruchu z důvodů většího množství kulturně historických památek. Z hlediska návštěvnosti se daná oblast nachází na předních místech, především díky kulturně-historické dominantě, kterou je zámek Hluboká nad Vltavou.

Českobudějovicko, hlavně severozápad, je oblastí umělých vodních ploch, proto zde nesmí chybět ani různorodá zvířena v podobě nejrůznějších druhů ptactva, z nichž nejvýznamnější je čáp. Z jednotlivých typů kulturně-historických předpokladů se ve sledovaném území nejvíce vyskytují kostely, kříže, boží muka a kaple. Nezanedbatelný význam však mají i maloplošně chráněná území, kterých je zde celkem patnáct, můžeme jmenovat území Karvanice, Baba, Mokřiny u Vomáček a jiné.

Ve sledovaném území se nachází 43 obcí, u nichž nejznámější jsou Hluboká nad Vltavou, Zliv, Týn nad Vltavou a Lišov. Jelikož se jedná o největší obce, nalezneme zde přirozeně největší počet kulturně historických památek i rekreačních zařízení. Co se týká ubytovacích zařízení, je nejvíce upřednostňovaný typ ubytování v penzionech.

Vymezená oblast nabízí i velké množství rekreačních aktivit, jako například golfové hřiště, cyklostezky, koupaliště, tenisové kurty a soukromé chovy koní, kde se návštěvníci mohou věnovat jezdeckví.

Nejčastějšími návštěvníky ve vybraných lokalitách jsou lidé ve věkové hranici mezi 26-36 lety se středoškolským vzděláním zakončeným maturitou. Dotazovaní žijí nejvíce jako svobodní či rozvedení, nebo s rodiči. Do vybraných lokalit návštěvníci nejvíce přijíždějí z okresu České Budějovice. Většina návštěvníků zde tráví pouze jeden den nebo 3-4 noci. Podnikají výlety během dovolené. Polovina z dotazovaných respondentů zde nejsou poprvé a pro většinu daná místa splnila očekávání, stála za čas a vynaložené peníze.

Dotazníkovým šetřením ve vybraných lokalitách (zámek Hluboká nad Vltavou, zřícenina Karlův Hrádek a město Týn nad Vltavou) bylo provedeno vyhodnocení návštěvníků. Při zkoumání image lokality nejčastější odpovědi byly: zámek, příroda a slavnosti. Návštěvníci většinou prožívají kladné emoce - šťastný, spokojený, potěšený, uvolněný, povzbuzený i když se vyskytly i výjimky. Daná místa působí na respondenty jako známá, uspořádaná, srovnatelná, vzácná, překvapivá. Rozdíly ve vnímání lokalit byly například u dvojic normální - překvapivé, jednoduché - složité, maloměřítkové - velkoměřítkové. Nejčastěji uváděné důvody návštěvy lokalit byly: „prostředí je zde příjemné,“ „poznávat nová místa, je tu zábava.“ Zcela nevýznamné důvody byly uvedeny: „být na místě kde nebyli naši známí,“ „potkávat nové lidi,“ „byl jsem k tomu donucen“.

Závěrem je možno navrhnout další možné rozvoje cestovního ruchu v dané oblasti, které by mohli danou oblast obohatit. Za zmínku určitě stojí projekt hipoturistika, vybudování zábavného centra, zlepšení propagační činnosti celého vymezeného území a využití území z hlediska rekreačního zázemí Českých Buějovic.

7 SUMMARY

The results indicate that the structure of tourism in the area north of České Budějovice is uneven and diverse. The area is popular tourist destinations. In terms of attendance, the area is proud of the first place in the country, mainly due to the castle Hluboká nad Vltavou. Of the various types of cultural-historical assumptions there are churches, crosses, wayside shrines and chapels. Here we find the protected areas, for example, can be mentioned Karvanice, Baba, Mokřady u Vomáčků and the others. The monitored area is located 43 municipalities, which are famous Hluboká, Zliv, Týn nad Vltavou and Lišov. We find here, the largest number of historical monuments and recreational facilities,

The most prefer type of accommodation is in guest houses. The defined area offers many recreational attractions such as golf, cycling, swimming, tennis courts and a private horse breeding, where visitors can riding.

Conclusion was designed to further the development potential of tourism in the area. Identified some promising proposals that could enrich the area. The project is worth noting hypoturistika, building an entertainment center and to improve promotional activities of the assigned area.

8 SEZNAM PRAMENŮ A POUŽITÉ LITERATURY

- [1] Albrecht, J. (2003) *Chráněná území ČR*. Praha: Agentura ochrany životního prostředí.
- [2] Bína, J. (2002). Hodnocení potenciálu cestovního ruchu v obcích České republiky. *Urbanismus a územní rozvoj*, 5(1), 2–11.
- [3] Cyhelský, L., Novák, I., (1967). *Statistika 1. díl* (1. vydání) Praha: SNTL – Nakladatelství technické literatury.
- [4] Čertík, M., (2001) *Cestovní ruch*. Praha: OFF, Ekonomicko-správní fakulta.
- [5] De Pelsmacker, P., Geunes, M., Van den Bergh, J., (2003) *Marketingová komunikace*. Praha: Grada Publishing.
- [6] Demek, J. a kolektiv. (1987). *Zeměpisný lexikon ČSR. Hory a nížiny*. Brno: Academia
- [7] Forec, V., Scheybal, J., (2007) *Lidová architektura – encyklopedie*. (1. vydání).
- [8] Goeldner, Ch. R., & Ritchie, J. R. B. (2009). *Tourism: Principles, Practices, Philosophies*. (11th Edition). New York: Wiley.
- [9] Hesková, M. a kol. (2006). *Cestovní ruch pro vyšší a odborné školy a vysoké školy*. Praha: Fortuna
- [10] Holeček, M., Mariot, P., & Střída, M. (2001). *Zeměpis cestovního ruchu*. (1. vydání). Praha: Nakladatelství ČGS.
- [11] Horner, S., & Swarbrooke, J. (2003). *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. (1. vydání). Praha: Grada
- [12] Hrala, V. (2001). *Geografie cestovního ruchu*. (2. vydání). Praha: Idea servis.
- [13] Chromý, P. (2003) *Průvodce po České Republice – Jihočeský kraj* (1. vydání) Praha: Kartografie Praha, a.s.
- [14] Indrová, J. (2004) *Cestovní ruch* (1. vydání) Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze

- [15] Katedra cestovního ruchu, (2006). *Technické památky v produktech cestovního ruchu: vrstva lokalizace technických památek v měřítku 1 : 500 000, JTSK* [CD-ROM]. Tábor: Katedra cestovního ruchu.
- [16] Kotler, P., Armstrong, G. (2004). *Marketing*. Praha: Grada Publishing. 1. vydání
- [17] Kučejová, J., Langmaier, B., Bžoch, M.,(2007). *Týna nad Vltavou, Památky a turistické informace*. (1. vydání). Týna nad Vltavou: Město Týn nad Vltavou.
- [18] Malá, V. (2002) *Cestovní ruch (vybrané kapitoly)*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze.
- [19] Machková, H. (2006) *Mezinárodní marketing* (2., rozšířené a přepracované vydání). Praha: Grada Publishing.
- [20] Mariot, P. (1983). *Geografia cestovního ruchu*. (1. vydání). Bratislava: Akadémia.
- [21] Městské centrum kultury a vzdělání. (2010). *Vltavotýnský oranžový rok 2010. Kalendář akcí v Týně nad Vltavou, kontakty, informace, ubytování*. Týn nad Vltavou.
- [22] Moutinho, L. (ed.) (2000). *Strategic Management in Tourism*. (1. vydání). Oxon: CABI Publishing.
- [23] Mirvald, S., Dokoupil, J., Matušková, A., Novotná, M., Suda, J., & Reitspiess, Z. (1994). *Geografie cestovního ruchu*. (1. vydání). Plzeň: Pedagogická fakulta ZČU.
- [24] Paulík, I., (2009) *Západ jižních Čech. Ottův turistický průvodce* (1. vydání) Praha: Ottovo nakladatelství.
- [25] Pala, P. *Manuál k aplikaci JanMap v.2.4.7* [online]. c2008 [cit. 2009-04-27]. Dostupné na: <<http://janitor.cenia.cz/www/public/manual/janmap/index.html>>.
- [26] Palatková, M. (2006) *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu* (1. vydání). Praha: Grada Publishing,

- [27] Pásková, M., & Zelenka, J. (2002). *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.
- [28] Podhorský, M. (2000) *Jižní Čechy* (2. vydání) Praha: Freytag & Berndt.
- [29] Příbová, M., (1996) *Marketingový výzkum v praxi*. (1. vydání) Praha: Grada Publishing
- [30] Ramík, J., (1995) *Statistika A* (2. opravné vydání) Karviná: Slezská univerzita, Obchodně-podnikatelská fakulta.
- [31] Ritchie, J. R. B., & Crouch G. I. (2003). *The Competitive Destination: A Sustainable Tourism Perspective*. (1. vydání). Oxon: CABI Publishing.
- [32] Růžička, J., Kramel, Š., (2007) *Jižní Čechy do kapsy*. (1. vydání) Brno: KMa, s.r.o.
- [33] *Sborníček práce členů národopisného kroužku při Jihočeském muzeu*.
- [34] Soukup, V., David, P., (1. vydání) *Průvodce po Čechách, Moravě a Slezsku. Českobudějovicko – sever*. Praha: S & D.
- [35] Sudová, M., Kučerová, J., Švecová, M., (1. vydání) *Katalog turistických produktů Vltavotýnska a okolí*. Týna nad Vltavou: MAS Vltavan, o.s.2010.
- [36] Šprincová, S. (1975). *Úvod do geografie cestovního ruchu*. (1. vydání). Olomouc: Přírodovědecká fakulta UP.
- [37] Štěpánek, V., Kopačka, L., & Šíp, J., (2001). *Geografie cestovního ruchu*. Praha: Karolinum
- [38] Vepřek K. (2002): Hodnocení potenciálu cestovního ruchu a jeho využití v územních plánech VÚC. *Urbanismus a územní rozvoj*, 5(3), 17–28.
- [39] Vystoupil, J. & Šauer, M. (2002). *Základy cestovního ruchu*. Brno: Masarykova univerzita Ekonomicko-správní fakulta.

Internetové zdroje:

- [1] Galileo Corporation s.r.o. *Oficiální stránky zámku Hluboká – Památky ve zprávě* [online]. [cit. 2011-04-06]. Dostupné z < [http:// www.zamek-hluboka.eu/pamatky-v-regionu/pamatky-ve-sprave-npu/](http://www.zamek-hluboka.eu/pamatky-v-regionu/pamatky-ve-sprave-npu/)>.
- [2] Hluboká nad Vltavou – město pro život a rekreaci. Vorařství [online]. c2005 [cit. 2011-04-06]. Dostupné z WWW: <http://www.hlubokanadvltavou.eu/predstaveni-zapomenute-tradice/vorarstvi>
- [3] Joomla, *Kulturní společnost Alta* [online] c2005-2006 [cit. 2011-04-20]. Dostupné na WWW: <http://www.ks-alta.cz/>
- [4] Joomla *Lišov - oficiální stránka města* [online] [cit. 2011-04-20]. Dostupné na WWW: <http://www.lisov.cz/>
- [5] Hluboká Baseball & Softball Club o. s, Sportovně – *relaxační areál Hluboká nad Vltavou s výhledem na zámek Hluboká* [online] [cit. 2011-04-20]. Dostupné na WWW: <http://www.areal-hluboka.cz/>
- [6] Kučeřová, Akce | *Město Týn nad Vltavou* [online] c2005 [cit. 2011-04-20]. Dostupné z WWW: <http://www.tnv.cz/cz/kultura/aktuality-z-kultury/akce/>
- [7] Lucka, *Zoo Ohrada | Svět zvířat jako na dlani – kalendář akcí 2011* [online] c2006 [cit. 2011-04-20]. Dostupné z WWW: http://www.zoo-ohrada.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=82&Itemid=452
- [8] Navrátil J., (2011): *Struktura jádrových zdrojů a atraktivit*, verze 11.2.2001. [online]. c2011 [cit. 2011-02-21]. Dostupné na: <<http://moodle09.ef.jcu.cz/mod/resource/view.php?id=7429>>.
- [9] Navrátil J. (2011): *Kostra BP oblasti*, ver. 2 (11.2.2011) [online]. c2011 [cit. 2011-02-21]. Dostupné na: (<http://moodle09.ef.jcu.cz/mod/resource/view.php?id=7430>).
- [10] Svist 21 s.r.o. *Ubytování Jižní Čechy s 10 % slevou*, [online] [cit. 2011-04-20]. Dostupné z: http://www.hotel-pension.cz/Jizni_Cechy/

- [11] Turistika.cz s.r.o. *Akce.cz – kulturní akce a zábava pro Váš volný čas* [online]. c2011 [cit. 2011-02-21]. Dostupné na: <http://www.akce.cz/>.
- [12] Wedos, a.s. *Hluboká nad Vltavou - ubytování, turistické informace* [online]. c2011 [cit. 2011-02-21]. Dostupné na: <http://infocentrum.hluboka.cz/cs/>

9 SEZNAM TABULEK

Tabulka 1. Vzdálenost místa bydliště

Tabulka 2. Chráněné území Českobudějovicka sever.

Tabulka 3. Přehled akcí konaných ve vymezené oblasti v roce 2011

Tabulka 4. Přehled stále konaných akcí ve vymezené oblasti.

Tabulka 5. Přehled sportovních akcí ve vymezené oblasti jaro 2011

Seznam obrázků

Obrázek 1. Vymezené území

Obrázek 2. Lokality na nichž bylo prováděno dotazníkové šetření (zámek Hluboká nad Vltavou, zřícenina Karlův Hrádek, Týn nad Vltavou)

Obrázek 3. Pohlaví a věk respondentů, n = 192.

Obrázek 4. Vzdělání respondentů, n = 192.

Obrázek 5. Fáze životního cyklu, n = 192.

Obrázek 6. Vzdálenost místa bydliště, n = 192.

Obrázek 7. Preference kvality a ceny při výběru dovolené, n = 192.

Obrázek 8. Délka dovolené, n = 192.

Obrázek 9. Opakovanost návštěvy, n = 192.

Obrázek 10. Typ cestování, n = 192.

Obrázek 11. Vztah respondentů k životnímu prostředí, n = 192.

Obrázek 12. Vztah spokojenosti respondentů s cenou, n = 192.

Obrázek 13. Vztah spokojenosti respondentů s cenou a jejich další chování, n = 192.

Obrázek 14. Přehled vodních ploch ve vymezené oblasti.

Obrázek 15. Mapa chráněných území

Obrázek 16. Předpoklady dané krajinou

Obrázek 17. Přehled kulturně – historických předpokladů

Obrázek 18. Četnost výskytu sledovaných atraktivit (poutní kostel, klášter, kaple, hrad, zámek, zřícenina hradu či, památky lidové architektury).

Obrázek 19. Ubytovací zařízení ve vybrané oblasti

Obrázek 20. Rekreační atraktivita ve vymezené oblasti

Obrázek 21. Kulturně – historické atraktivita ve městě Týn nad Vltavou

Obrázek 22. Ubytovací zařízení v městě Hluboká nad Vltavou

- Obrázek 23. Image lokality Hluboká nad Vltavou, n = 64.
- Obrázek 24. Image lokality Karlův Hrádek, n = 64.
- Obrázek 25. Image lokality Týn nad Vltavou, n = 64.
- Obrázek 26. Zažívaná intenzita pocitů v lokalitě Hluboká nad Vltavou
- Obrázek 27. Zažívaná intenzita pocitů v lokalitě zříceniny Karlův Hrádek
- Obrázek 28. Zažívaná intenzita pocitů v lokalitě Týna nad Vltavou.
- Obrázek 29. Rozdíly ve vnímání zkoumaných lokalit na škále sémantického diferenciálu spokojený – sklíčený. Počet odpovědí n = 192.
- Obrázek 30. Vnímání lokality zámek Hluboká nad Vltavou
- Obrázek 31. Vnímání lokality zřícenina Karlův Hrádek, n = 64
- Obrázek 32 Vnímání lokality Týn nad Vltavou
- Obrázek 33. Rozdíly ve vnímání zkoumaných lokalit na škále sémantického diferenciálu normální – překvapivé, n = 192, F (27,4954), p = 0,0000
- Obrázek 34. Motivace k návštěvě zámku Hluboká nad Vltavou, n = 64.
- Obrázek 35. Motivace k návštěvě zříceniny Karlův Hrádek, n = 64.
- Obrázek 36. Motivace k návštěvě Týna nad Vltavou, n = 64.
- Obrázek 37. Atraktivita provozovaná v rámci dovolené/ cesty na zámku Hluboká nad Vltavou, n = 64.
- Obrázek 38. Atraktivita provozovaná v rámci dovolené/cesty na zřícenině Karlův Hrádek, n = 64.
- Obrázek 39. Atraktivita provozovaná v rámci dovolené/cesty do Týna nad Vltavou, n = 64.

10 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1. Státní zámek Hluboká nad Vltavou

Příloha 2. Zřícenina Karlův Hrádek

Příloha 3. Zřícenina Karlův Hrádek

Příloha 4. Městské muzeum Týn nad Vltavou

Příloha 5. Lovecký zámček Ohrada u Hluboké nad Vltavou

11 PŘÍLOHY

Příloha 1. Státní zámek Hluboká nad Vltavou

Příloha 2. Zřícenina Karlův Hrádek

Příloha 3. Zřícenina Karlův Hrádek

Příloha 4 Městské muzeum Týn nad Vltavou

Příloha 5. Lovecký zámek Ohrada u Hluboké nad Vltavou

